

Iktatószám:29-Bm/2024.

**A Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola
és
Alapfokú Művészeti Iskola**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

TARTALOM

ALAPVETÉS	3
PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ADATOK ÉS INTÉZKEDÉSEK	3
JOGSZABÁLYI HÁTTER	5
Jogszabályok.....	5
ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA.....	6
Bevezetés.....	6
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai	6
Nevelés.....	6
AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	10
1. Az általános iskola pedagógiai alapelvei, céljai	10
1.1. Az alapelvekből, célokból adódó feladatok.....	11
1.1.1. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	12
1.1.2. A feladatok végrehajtásához szükséges eszközök, eljárások.....	14
2. A személyiség fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
2.1. Céljaink a személyiségfejlesztés terén.....	16
2.2. A képzés szakaszai.....	16
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	17
3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	17
3.2. A helyi egészségnevelési program	19
3.3. Mindennapos testedzés feladatai, programja.....	23
3.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának feladatai.....	25
4. A környezeti nevelés feladatai	28
4.1. Helyzetelemzés, helyzetkép.....	28
4.2. Az iskola működése környezeti nevelési szempontból.....	28
4.3. Erőforrások (anyagi és nem anyagi erőforrások).....	29
4.4. Környezeti nevelési program.....	31
4.5. Fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok.....	34
A fogyasztóvédelmi oktatás célja:.....	34
A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:.....	34
A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei:.....	34
5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	36
5.1. Közösségnevelés, a közösségi élet területei.....	36
5.2. A közösségfejlesztő tevékenységek iskolai céljai.....	36
5.3. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés feladatai, eljárások	37
5.4. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai	37
5.5. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	38
5.6. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai.....	39
5.7. Az osztályba és csoportba sorolás elvei.....	40
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	41
6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	41
6.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	41
6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	42
6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	43
6.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	46
6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	47
7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	47
8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	49
9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	51
10. A pedagógiai program személyi és tárgyi feltételei	51
A pedagógiai program végrehajtásának személyi feltételei.....	51
AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	52
1. A művészeti iskola céljai és feladatai az alapfokú művészetoktatásban	53
2. A művészeti ágak bemutatásuk.....	54
2.1. Képző- és iparművészeti ág.....	54

2.2. Színművészeti-bábművészeti ág.....	56
2.3. Táncművészeti ág.....	57
2.4. Zeneművészeti ág.....	58
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	59
4. Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:.....	59
5. A nevelés területén elvégzendő feladatok.....	60
6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	60
7. Tehetséges tanulókkal való foglalkozás elvei.....	61
A SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	61
1. Személyes kapcsolattartás.....	61
2. Kapcsolattartás szervezetek útján.....	62
ISKOLÁNK HELYI TANTERVE.....	63
AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE.....	63
1. Órafelosztás.....	63
1.1. Tanórai foglalkozások (kötelező és választható).....	63
1.1.1. Tanórai foglalkozások az alsó tagozaton	63
A szabadon tervezhető órakeret felhasználása az alsó tagozaton	64
1.1.2. Tanórai foglalkozások a felső tagozaton	66
1.2. Tanterv kiegészítés.....	68
1.3. Hitoktatás.....	68
1.4. Mindennapos testmozgás.....	68
2. Egyéni (fejlesztő, felzárkóztató ill. tehetséggondozó) foglalkozások.....	69
3. Tanórán kívüli foglalkozások.....	69
3.1. Napközi, tanulószobai foglalkozások.....	69
3.2. Diákköri (szakköri) foglalkozások.....	69
4. A taneszköz és tankönyvkiválasztás elvei.....	70
4.1. A taneszközök kiválasztása.....	70
4.2. A tankönyvkiválasztás elvei.....	70
5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulók értékelése, mérése.....	72
5.1. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei.....	73
5.2. Tantárgyi értékelés.....	73
5.3. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái.....	75
5.4. Tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	76
5.5. Magatartás, szorgalom értékelésének formája és követelményei.....	77
Magatartás	77
Szorgalom	80
5.6. Az otthoni (napközi és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei.....	81
6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	82
7. A tanulók jutalmazásának, elmarasztalásának elvei és formái.....	83
7.1. A tanulók jutalmazásának elvei és formái.....	83
7.2. A tanulók elmarasztalásának elvei és formái.....	85
A MŰVÉSZETI ISKOLA HELYI TANTERVE.....	88
1. A képzés struktúrája az alapfokú művészeti iskolában.....	88
1.1. Képző és iparművészeti ág.....	88
1.2. Színművészeti-bábművészeti ág.....	94
1.3. Táncművészeti ág.....	99
1.4. Zeneművészeti ág – A tagozat.....	108
ÓVODAPEDAGÓGIAI PROGRAM.....	

ALAPVETÉS

"Egy lángot adok, árpold, add tovább..."

Reményik Sándor

Pedagógiai programunk a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épül. Meghatározza azokat a nevelési-oktatási alapelveket, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. §(4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítják az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot. Emellett meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében. Lefekteti a köznevelés elvi, tartalmi alapjait és kereteit. Kiegészíti a gyermekek, tanulók családban megvalósuló nevelését, erősíti ezzel a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát. Így rögzíti azt a minden magyar emberben közös tudást, amely megalapozza a nemzeti identitást. (5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet)

„Az evangélikus egyház közoktatási intézményeinek célja az, hogy tanulóit evangélikus szellemben, a magyar haza hű polgáraivá, evangélikus tanulóit egyházunk öntudatos, hű és áldozatkész tagjaivá, a más felekezetű tanulókat egyházunk megbecsülésére, és a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartásával, a lehetőségekhez képest saját egyházuk segítségével is nevelje, minden tanulóját a hatályos állami közoktatási törvényben megfogalmazott oktatási célkitűzésének megfelelően oktassa, és az egyes iskolatípusok sajátos céljainak megfelelően képezze ki.” (MEE Törvényei VIII. tv. 19. §)

PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ADATOK ÉS INTÉZKEDÉSEK

(adatok, érvényesség, felülvizsgálat, módosítás, nyilvánosság, jóváhagyás, aláírások)

Az intézmény neve: Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Intézmény címe: 9700 Szombathely, Szent László király u. 7-11.

Intézmény OM azonosítója: 200973

A hazánk Alaptörvényében megfogalmazott feladatoknak megfelelően iskolánk Pedagógiai programjának újabb felülvizsgálata és átdolgozása az alábbi törvényi változások, illetve az iskola alapfeladat bővítése miatt vált szükségessé:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény a Pedagógusok új életpályájáról
- 2012. évi I. törvény a Munka törvénykönyvéről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A pedagógiai program hatálya

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, az iskola külső rendezvényeire, a tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira, az iskola összes tanulója, dolgozója, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség

Az iskola 2024. január 1-től, az átdolgozott és a fenntartó által jóváhagyott Pedagógiai program szerint szervezi meg, és végzi nevelő-oktató munkáját.

Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, a partnerek és a tantestület igényeinek változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Értékelés, felülvizsgálat

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri.

Módosítás

A Pedagógiai program módosítására javaslatot tehet

- az iskola főigazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- az igazgatótanács
- az iskola fenntartója.

A Pedagógiai Programot, annak módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Nyilvánosság

Az iskola Pedagógiai programja nyilvános. A Pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az főigazgató-helyettesnél,
- az intézmény főigazgatójánál.

Felvilágosítást kaphatnak a pedagógiai programról:

- főigazgatótól,
- főigazgató-helyettesektől.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Jogszabályok

- A Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei, a 2005. évi VIII. törvény különösen a 2012. évi VI. törvény (X.1.) módosítása
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény a Pedagógusok új életpályájáról
- Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja

ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

Bevezetés

2007 augusztusától működő iskolánkat egyházközségünk Reményik Sándor, kolozsvári születésű íróról nevezte el. Reményik élete, munkássága, nevelési törekvéseink, céljaink eléréséhez rengeteg értéket, példát kínál iskolánk közössége számára.

Munkásságát három fő tematikus csoportba sorolhatjuk:

- istenes költemények,
- hazafias,
- természeti.

E fenti felsorolásból kiindulva, iskolánk nevelési céljainak eléréséhez fő értéknek tekinti:

- a hitet, Isten hitét, szeretetét, egymás szeretetét, megbecsülését, a keresztyén értékek elfogadását
- a hazaszeretetet, a nemzeti összetartozást, nemzetünk történelmének jó ismeretét
- a tudást, logikus gondolkodást, a természet szeretetét, ismeretét, megóvását.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Nevelés

Iskolánk elsődleges célja biztosítani a hazafias szellemű és keresztyén hitből élő fiatalok nevelését, a kor követelményeinek megfelelő oktatását.

Az evangélikus egyház oktatási intézményei a Biblia szellemében, a lutheri tanítások szerint és évszázados iskoláztatási hagyományaihoz híven nevelik tanulóikat.

Isten ajándékának tekintjük a gyermeket és adottságait, valamint azt a lehetőséget, hogy a családdal együtt részt vállalhatunk a reánk bízott fiatalok formálásában, a bennük rejlő képességek, lehetőségek kibontakoztatásában.

Hangsúlyozzuk, hogy az ember tudatos élőlény, aki képes saját maga és az őt körülvevő emberi, technikai és természeti környezet megismerésére, aki megkülönböztetésre és szabad választásra képes jó és rossz, igaz és hamis, szép és rútközött, akinek élete másokkal való kölcsönhatásban teljesedik ki.

A nevelést csak kölcsönös tisztelet alapján tartjuk eredményesnek.

Célunk, a Szombathelyen kialakult és folyamatosan fejlődő evangélikus központ aktív elemévé válni, az evangélikus szellemiség megismertetését és terjesztését szolgálni. Célunk a boldog, kiegyensúlyozott emberek nevelése, a bennük rejlő művészi adottságok kibontása, az ehhez való képességek kialakítása, a tehetség érvényesítése.

A közösségben együtt töltött szabadidős, művészeti tevékenységeken keresztül segítjük a viselkedési kultúra, az elemi erkölcsi és magatartási formák kialakulását.

A nevelési célok részletezése

- A tanulók ismerjék meg a Biblia és az egyház tanításait, hogy ezek által indíttatást kapjanak a keresztény világnézet, a személyes meggyőződés kialakításához.
- A tanulók sajátítsák el egyházunk hagyományait és szokásait, értsék meg és gyakorolják az istentisztelet rendjét, szokásrendszerükbe épüljön be az imádkozó élet és egyéb lelki tevékenység, mely hozzájárul a lelki fejlettségükhöz.
- A tanulók ökumenikus szellemben ismerjék meg más keresztény egyházak életét, tiszteljék mások vallásos meggyőződését.
- Az iskola nevelje szeretetre tanítványait felebarátai iránt, tanítsa őket az együttélésre és megértésre a másként gondolkodókkal.
- Alakítson ki a tanulóknál derűs magabiztos keresztény világszemléletet, hogy legyen erejük és bátorságuk új és meglepő nézeteket, élethelyzeteket helyesen és szeretettel kezelni.

A nevelés során a tanulók sajátítsák el a keresztény etika és értékrend szabályait, azokat építsék be magatartásukba, életvezetésükbe, értékrendjükbe, segítse őket arra, hogy az erkölcsi élet válaszútjain helyes döntéseket hozzanak.

Erkölcsei nevelés – értékrend

A nevelési rendszer épüljön a tanulók életkori sajátosságaira. Ügyelni kell arra, hogy a gyerekek maguktól fogadják el az intézmények által közvetített értékeket. A személyes szabadságuk tiszteletben tartásával a direkt és indirekt módszerek arányának helyes megválasztásával kell rávezetni őket a helyes út választására.

Meg kell tanítani őket:

- Együtt élni a világban tapasztaltakkal, ugyanakkor hogyan kell megőrizniük identitásukat és értékeiket.
- Az életükben az értelem és érzelem kettős mozgató szerepére.
- Az önhittség és az egészséges önbizalom különbségére.
- Arra, hogy nem értéktelenebbek (de nem is értékesebbek) másoknál, hogy életük, egészségük is érték, életüknek transzcendens távlatai is vannak.
- Az élet és a család tiszteletére, a szenvedés nevelő erejére, saját, valamint mások testi épségének megóvására.
- Hitük okos megvédésére, véleményük bátor, de másokat nem sértő kimondására, és arra, hogy belső értékeikért is meg kell dolgozniuk.

Erkölcsei elvárások az intézményben

Tanároktól

A gyermek nevelése felelősségteljes, örök életre szóló feladat. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Isten és embertársat szerető felnőttekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük, hiszen az evangélikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén, tanúságtételén múlik.

Az intézményben azok a pedagógusok dolgozhatnak – felekezetre való tekintet nélkül – akik elfogadják az iskola evangélikus sajátosságait, nemzeti identitását, tanulmányozzák a Biblia tanításait, munkájuk közben nem tesznek elmarasztaló, sértő megjegyzéseket az egyházra és annak tanításaira.

Az iskolában dolgozó, más felekezeti hitoktatók is tartsák tiszteletben egyházunk tanításait, iskolánk rendjét, tegyenek eleget az iskola erkölcsi elvárásainak.

Az intézmény vezetőségének meg kell teremtenie azokat a feltételeket, amelyek között a nevelőtestület az elvárások szerint dolgozhat. Fáradoznia kell a szeretetteljes, derűs légkör kialakításán.

Tanulóktól:

- Vegyenek részt az iskolai és - vallásának megfelelő- egyházi programokban
- Viselkedjenek kulturáltan, beszéljenek tisztelettel a felnőttekkel és egymással.
- Dolgozzanak alaposan, rendszeresen, pontosan.
- A rájuk bízott feladatokat lelkiismeretesen végezzék el.
- Érték legyen számukra az igazmondás, a tisztelet, a szeretet nemzetük, hazájuk iránt.
- Tartsák be a házirendet.
- Vállalják hitüket és ez fejeződjön ki tetteikben.
- Képességeiknek megfelelő eredményeket érjenek el.

Szülőktől

Az iskola létét, szükségességét a mögötte álló társadalom igazolja. Az intézmény igazi keresztény szellemisége csak akkor születhet meg, ha a szülői ház támogatja az egyház nevelési elképzeléseit.

Elvárható, hogy a szülők elfogadják, tiszteljék az intézmények evangélikus jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az ott dolgozó pedagógusokat. A családban is próbálják felelősen, a keresztény értékrend szerint nevelni gyermekeiket.

Kívánatos, hogy erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák az iskolát. Problémáikat beszéljék meg az érintettekkel, s közösen keressenek megnyugtató megoldást a gyerekek érdekében.

Csak közösen, az egyház és a család segítségével sikerül a nevelési célokat megvalósítani.

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. Az általános iskola pedagógiai alapelvei, céljai

- Általánosan képző, komplex személyiség- és képességfejlesztő iskola kialakítása mellyel megteremthetjük minden tanulónk számára az érdeklődésének és képességeinek megfelelő továbblépés lehetőségét;
- Tanulóink életkorának és a kor követelményeinek megfelelő legkorszerűbb ismeretanyag átadása, a gyermekek világához közelálló módszerek segítségével;
- Lehetőség megteremtése tanulóink egyéni képességeik kibontakoztatására;
- Az aktív tanulás lehetőségeinek biztosítása, a tanulási tevékenységben történő részvétel külső helyszíneken (múzeum, színház, koncert, könyvtár, levéltár stb.)
- Olyan ifjúság nevelése, amely számára egyik legfőbb érték a tudás;
- A folyamatos önművelődés képességének kialakítása tanulóinkban;
- Lehetőség teremtése gyengébb képességű tanulóink felzárkóztatására;
- Lehetőség teremtése a sajátos nevelési igényű tanulók iskolánkban történő képzésére;
- Tanulóinknak olyan megalapozott tudás átadása, amely lehetőséget ad a reális pályaválasztásra, illetve amelyre további ismeretanyag építhető;
- A szociális hátrányok mérséklése;
- Testileg, lelkileg egészséges fiatalság nevelése, akik felnőtté válva könnyedén beilleszkednek a társadalom mikro- és makroközösségeibe (család, társadalom), ill. megfelelnek ezen közösségek elvárásainak;
- Egészséges életmódra nevelés;
- Képesség kialakítása a szabadidő értelmes eltöltésére, az itt megalapozott és közvetített értékek segítségével;
- Igény kialakítása a környezetük szeretetére, védelmére, környezettudatos magatartásra (Környezeti nevelési program- lásd. 1. sz. melléklet);
- Törekvés az ÖKO iskolai cím elnyerésére;
- Fegyelmezettségre, kötelességtudatra, felelősségérzetre, toleranciára nevelés;
- A nyíltság, őszinteség, bizalom, kritika és önkritika kialakítása a tanulóinkban;
- Esztétikai igényességre nevelés;
- Tanulóink legyenek nyitottak a világ eseményei iránt;
- A modern világ információ áradata közötti eligazodás képességének kialakítása;

- Szeressék, becsüljék hazájukat, jól ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit (Nemzeti Összetartozás Napja, pályázat: Határtalanul program);
- Tanulóink méltó módon képviseljék iskolájukat;
- Az iskola használja ki az evangélikus közösségben kínálkozó lehetőségeket, ezeket tudják tanulóink értékelni és megbecsülni;
- Közösén alakítsuk ki az iskola arculatát, őrizzük, tiszteljük az iskolánkban együtt létrehozott értékeket, hagyományokat, évről évre gyarapítsuk azokat.

1.1. Az alapelvekből, célokból adódó feladatok

- Az alapkészségek (írás, olvasás, számolás) kialakítása, megszilárdítása;
- A különböző műveltségi területek oktatására szánt idő optimális meghatározása;
- A problémamegoldó, logikus gondolkodás kialakítása;
- Folyamatosan korszerűsített, a gyakorlatban jól hasznosítható ismeretanyag átadása;
- Korszerű, hatékony, magas szintű idegen nyelv oktatása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése;
- Az informatikában, számítástechnikában való elmélyülés lehetősége a szoftver és hardver állomány fejlesztése;
- A tehetséggondozás feltételeinek megteremtése, választható fakultációs tantárgyak bevezetésével az egyéni képességek figyelembevételével.
- Tanulóink kreativitásának fejlesztése;
- A tanulók előtt pozitív példát mutatva érzékeltetni, bizonyítani, hogy a tudás érték, a tudás hatalom;
- Jó tanulási módszerek kialakításával, a lényeg kiemelésének képességével az önálló ismeretszerzés lehetőségének és igényének megalapozása;
- A tanulási nehézséggel küzdő tanulók felzárkózási lehetőségének megteremtése;
- Az egyéni képességek maximális kibontakoztatása, a reális pályaválasztás segítése a tanuló képességei és a lehetőségek figyelembevételével;
- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók felkarolása;
- A testi fejlődést segítő, egészséges életmódot megalapozó foglalkozások szervezése, melyek során tanulóink edzett, teherbíró, pozitív gondolkodású emberré válhatnak
- Egészséges életmódra nevelés és a feltételeinek biztosítása;

- A demokratikus életforma megtanítása, gyakoroltatása;
- Felkészítés a családi életre;
- Olyan iskolai szabadidős programok szervezése, melyek kialakítják a tanulóknak a szabadidő értelmes eltöltésének igényét;
- Egységes, következetes elvárásokkal ösztönözzük a tanulókat a kulturált viselkedésre és kötelességtudatra;
- A belső harmóniára, lelki egészségre való törekvés, elsősorban a jó iskolai légkör megteremtésével, az osztályfőnöki odafigyeléssel, gondoskodással és az egymásra figyelés megtanításával;
- A kulturált véleményalkotás képességének kialakítása;
- Az esztétikai érzék kialakulása érdekében használjuk ki a tantárgyi lehetőségeket, és alakítsuk igényesen környezetünket;
- A tanórákon, osztályfőnöki órákon kapcsoljuk az ismeretanyagot a világ aktuális eseményeihez;
- Segítünk a tanulóknak az információ-hordozók megfelelő használatában, az értékes információk kiválasztásához szükséges képességek kialakításában;
- Tanulóink Isten hitének, hazaszeretetének, magyarságtudatának megalapozása;
- Lakóhelyünk és tágabb környezetünk megismertetése, értékeinek megőrzésében, gyarapításában való részvétel;
- Az iskola, az otthon, ill. szűkebb és tágabb környezetünk épségének, tisztaságának megóvása;
- Az iskola hagyományainak megteremtése, őrzése, a jó iskolaközösség kialakítása.

1.1.1. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- A foglalkozásokon - a napközis udvari felügyeletet is beleértve - köteles személyesen a felügyeletére bízott gyermekek körében tartózkodni és pedagógiai feladatait végezni.
- A megfelelő tanulási környezetet biztosítani.
- Az általa tartott foglalkozásokat a KRÉTA tanulmányi rendszerben adminisztrálja.

- Nevelő-oktató tevékenységében, a tanítás során a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtani.
- A gyermekek, tanulók fejlődését figyelemmel kísérni és elősegíteni, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével.
- A gyermekek, tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani.
- A szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztatni, a szülőt figyelmeztetni, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adni.
- Az udvari szünet előtt órát tartó pedagógus kicsengetéskor köteles az osztályt az udvarra leküldeni, meggyőződni arról, hogy a felügyelete alatt álló gyerekek –a hetes kivételével- elhagyták az osztálytermet.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Minden tanév elején, és ha szükséges a tanév során többször is ismerteti osztálya tanulóival az iskola Házi rendjének előírásait. Az ismertetés megtörténtét dokumentálni kell. Az ismertetett szöveget a tantermekben és a folyosókon ki kell függeszteni. A tanítási órákon ezeket az ismereteket - ha a foglalkozás tartalma ezt megkívánja - fel kell eleveníteni, a gyermekek ismereteiről meg kell győződni;
- A tanév során következetesen ügyel arra, hogy osztálya tanulói betartsák az iskolai előírásokat, a Házi rendet.
- Alaposan ismeri tanítványai személyiségét, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve.
- Együttműködik az osztály diákönkormányzat tisztségviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival, foglalkozó nevelő tanárokkal, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.

- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztrációt (KRÉTA elektronikus napló vezetését, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt stb.)
- Saját hatáskörében – indokolt esetben – évi 1 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyermekek hiányzását.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek tervezésében.
- Érdekeikkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- A nevelő – oktató munkájához tanmenetet készít.

1.1.2. A feladatok végrehajtásához szükséges eszközök, eljárások

- Magas színvonalú módszertani kultúra alkalmazása;
- Hagyományos olvasás tanítási módszerének alkalmazása (szótagoló);
- A hagyományos és korszerű oktatási módszerek megfelelő arányú alkalmazása;
- A pedagógusok folyamatos önképzése, ill. a továbbképzéseken való részvétel;
- Megfelelő órafelosztás;
- Szemléltetés, a meglévő eszközök tudatos használata, áttekinthető lényegretörő vázlatok;
- Gondolkodtató feladatok, összefüggések keresése, következtetések önálló megfogalmaztatása;
- Az internet, a számítógép, a videó, a könyvtár és egyéb információhordozók használata;
- A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása;
- Az informatika szaktanterem adta lehetőségek kihasználása (tanórák, szakkörök, idegen nyelv);
- Művészeti oktatás
- Fakultációs lehetőségek, szakkörök, versenyeztetés, pályázatok;

- Együttműködés más művészeti iskolákkal;
- Egyéni bánásmód és fokozott eszközhasználat szakképzett pedagógus irányításával a felzárkóztató foglalkozásokon;
- A pedagógusok magabiztos, következetes, igazságos magatartása, jó felkészültsége;
- Külön odafigyelés a szociálisan hátrányos helyzetű tanulókra (étkezés, öltözködés, felszerelés stb.)
- Orvosi és fogorvosi ellenőrzés, védőnői vizsgálatok, megfelelő bútorok, és higiéniai eszközök biztosítása, mentálhigiénés tréningek;
- Az egészségnevelési és környezeti nevelési programok tartalmi megjelenítése a kapcsolódó tantárgyakban;
- ÖKO iskolai programok;
- Külső szakemberek segítségének igénybevétele (hitoktatás, sport, nyelv, logopédia, orvosi, higiéniai szolgáltatás, ellátás stb.), előadások szervezése;
- Diákönkormányzat adta nevelési lehetőségek kihasználása;
- Tanulmányi kirándulások szervezése, üzemlátogatások, középiskolák nyílt napjain részvétel;
- Határtalanul program, Nemzeti Összetartozás Napi programok megvalósítása témanap keretében;
- Játékos technikák az önkép, az önismeret kialakításához;
- Iskolai, közösségi rendezvények, sportprogramok, színház-, múzeumlátogatások szervezése;
- Változatos, érdekes napközis szabadidős foglalkozások;
- A tanulók magatartásának rendszeres, folyamatos ellenőrzése a tanórákon és a szünetekben egyaránt az iskola Házirendje alapján;
- Az iskola épületeinek, tantermeinek rendszeres karbantartása, esztétikailag is igényes berendezések beszerzése, tantermek, folyosók esztétikus, tartalmas díszítése, a rend megőrztetése;
- A város adta lehetőségek kihasználása;
- Megemlékezések a vallási, nemzeti, helyi eseményekről, nemzeti és iskolai jelképeink használata.

2. A személyiség fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.1. Céljaink a személyiségfejlesztés terén

A gyermek:

- Legyen nyitott, de ha zárkózott, akkor igyekszünk kinyitni,
- Legyen eleven, de ha csöndes, akkor igyekszünk bátorítani,
- Legyen magabiztos, de ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne,
- Legyen kedves, de ha morcos, akkor kedvességgel közeledünk hozzá,
- Legyen barátkozó természetű, de ha magányos, igyekszünk magányát oldani,
- Legyen szorgalmas, de ha lusta, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt,
- Legyen okos, de ha nem annyira az, keresünk benne más értékeket,
- Legyen tisztelettudó, de ha nem az, ne hagyjuk szó nélkül,
- Legyen kitartó, de ne legyen önfejű,
- Legyen ambiciózus, de ne legyen törtető.

2.2. A képzés szakaszai

I. szakasz: 1-4. osztály

Az életkor jellemzői: A kisiskoláskor a gyermekek fejlődésének nagyon fontos szakasza. Érdeklődőek, fogékonyak, aktívak, feladat- és szabálytudat jellemzi őket. Fontos, hogy az óvodai értékek megőrzésével - együttműködve a családdal-, példaértékű, követésre méltó értékeket adjunk számukra. Ezért különösen fontos a tanító személyisége, példamutatása. E korszak jellemzője a játékosság, melynek a tanulási folyamatban is fontos szerepe van. E szakasz fontos feladata, hogy kisdíákjaink elsajátítsák az alapvető szocializációs formákat, oktatás terén pedig kialakuljanak a továbbhaladást segítő alapkészségek. A szakasz utolsó éve átmenetet képez, melynek fontos feladata az önálló tanulásra való felkészítés.

II. szakasz: 5-6. évfolyam

Az önállóbbá válás időszaka. E kiskamasz korba lépő gyerekek érdeklődése sokrétű, egy-egy terület iránt gyakran elmélyültté válik. Ezen tanévek fő feladata a kommunikációs és számolási készségek megszilárdítása, a logikus gondolkodás, kreativitás fejlesztése, a gyermekben lévő természetes kíváncsiság tudományos igényű, de még konkrét szemléletes válasszal történő kielégítése.

Ezekben az években nagy teret szentelünk az önismeret fejlesztésének, a hatékony tanulási módszerek elsajátításának, az egészséges életviteli szokások megalapozásának, valamint az oktatás gyakorlatiasságának.

III. szakasz: 7-8. osztály

A tudományos megalapozottságú tanulás és az iskolaválasztásra való felkészülés időszaka. A kamaszkorban lévő diákok nevelésében legizgalmasabb feladat a kritikus szellem kellő önismerettel, önkritikával való ötvözése, valamint az eddigi nagyfokú aktivitás célirányú, egyéni és társadalmi hasznosságot biztosító mederben tartása. Kis segítséggel, indirekt irányítással e korosztály képes önmaga, kortársai és iskolája programjainak szervezésében, érdekképviselésében, értékteremtésében kivenni részét.

Ezen időszak elsődleges feladata a továbbtanuláshoz szükséges tudás megszerzése, a megfelelő pályaválasztás, az egészséges testi és pszichés fejlődés feltételeinek biztosítása.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségnevelés célja

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcél kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következőképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

Célunk, hogy tanulóink képesek legyenek figyelemmel kíséрни:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Az egészségnevelés feladatai

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi és szociális fejlettségét, fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani, továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl.: a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlettség. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

3.2. A helyi egészségnevelési program

Helyzetelemzés

A tanulók életmódjának általános jellemzői:

Az iskola az oktatói- nevelői feladatok mellett nagy hangsúlyt helyez a diákok egészségi állapotának a megőrzésére, az egészségi állapotot befolyásoló tényezők ismeretére, az egészség, mint érték tudatosítására (pl. rendszeres mozgásos tevékenységeket biztosít a tanulók részére a hét minden napján).

Táplálkozás:

A tanulók körében a kiegyensúlyozatlan táplálkozás jelei észlelhetők. A táplálkozás mennyiségi hibái közül az alutápláltság nem mutatkozik, ellentétben a túltápláltsággal és a vele járó következményekkel (túlsúly, carieses fogazat). A tanulók étrendjében rendszeresen és nagy mennyiségben vannak jelen az édességek, chipsek, cukros üdítők, hiányoznak a zöldségek, gyümölcsök, rostok, fehérjék.

Testmozgás:

A gyermekek otthon nagyon hosszú időt töltenek a televízió előtt, számítógépes játékok kötik le az idejük nagy részét. A televízió nézés során a gyermekek nem az életkoruknak megfelelő műsorokkal találkoznak, egyre kevesebb idő jut az olvasásra, családi beszélgetésekre. Fantáziájuk, képzeletviláguk beszűkül.

A mozgásszervi betegségek magas arányban jelentkeznek a gyermekek körében, pl. lúdtalp, scoliosis, hanyag tartás. Ezen problémák megelőzésére és a kialakult problémák javítására a szakemberi segítség mellett az iskola mindennapos testnevelés formájában naponta mozgásos tevékenységeket biztosít a gyermekek részére.

Káros szenvedélyek:

Dohányzás, kábítószer fogyasztás jelenléte nem észlelhető a gyermekek körében.

Pihenés, alvás szükséglet:

Egy-két esetben tapasztalható volt, hogy a gyermekek fáradtan, kialvatlanul érkeznek az iskolába.

Higiéné:

A tanulók ápoltak, ruházatuk tiszta. A rendszeres tisztasági vizsgálatok során fej-bőr-köröm ápoltságát ellenőrizzük. A seborrheas bőrtünetek a hajas fejbőrön láthatók, a szülők azonban kezelik a problémát.

A carieses fogak háttérében gyakran a fogápolás – fogmosás hiánya áll.

Lelki egészség:

Az otthoni problémák magatartási, viselkedési, tanulási zavarokban nyilvánulnak meg. A kudarcokat a gyermekeknek nem vagy nagyon nehezen sikerül feldolgozni. Iskolánk kiemelt figyelmet fordít a lelki egyensúly megteremtésére.

A tanulók fizikai állapota:

Az iskola minden tanévben felméri a tanulók fizikai állapotát, elkészíti a tanulók fizikai teherbíró képességének minősítését.

A tanulók körében a közepes és a jó teljesítmény dominál. Néhány gyermeknél viszont a teljesítő képesség nem felel meg az életkorától elvárhatónak.

Testedzés, mozgásos tevékenységek a gyermekek napirendjében:

Az iskolai tantervben szereplő testnevelés órák mellett heti rendszerességgel sportkör, néptánc szüneti játékos mozgás nyújt lehetőséget a testmozgás biztosítására.

Délután a gyerekek csak tanári felügyelettel vehetik igénybe az iskola sportlétesítményeit és játszóparkját.

A lehetőségek ellenére sajnos a gyerekek otthon, egyre több időt töltenek a mozgás helyett a televízió, a számítógép előtt.

Személyi higiéné helyzete:

A gyermekek tiszták, ápoltak, a vizsgálatok alkalmával nem volt észlelhető a tisztálkodás hiánya. A gyermekek számára az iskolában biztosított a kézmosási, fogmosási lehetőség.

Az intézmény higiénés feltételei, helyzete:

Az iskola a lehetőségekhez mérten biztosítja a higiénés feltételeket.

- az osztálytermekben hőmérővel ellenőrizhető a megfelelő hőmérséklet,
- az étkezési szünet kivételével, minden szünetben a diákok a folyosón, illetve az udvaron tartózkodnak, gyakori a szellőztetés,
- a termek tisztántartásáról takarító személyzet gondoskodik,
- minden tanteremben, ill. illemhelyen automata szappan és törölköző adagoló van,
- az illemhelyiségek tiszták.

Az iskolai étkeztetés megfelelése a követelményeknek:

Az iskolai étkeztetés az előírásoknak megfelelően történik. Az étlap, étrend összeállítását, valamint az ételek elkészítését szakemberek végzik. Ügyelnek a változatos, vitaminokban gazdag, gyermekek ízlésvilágának megfelelő étrend összeállítására.

Speciális ellátást igénylő tanulók

Amennyiben 1-es típusú diabéteszrel élő tanuló jár az intézménybe, igény esetén számára a főigazgató speciális ellátást biztosít a diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatásai alapján.

Együttműködés az egészségügyi- és egészségvédő civil szervezetekkel:

Az iskola folyamatos kapcsolatban áll az iskolaorvossal, fogszakorvossal, védőnői szolgálattal, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálattal, a Pedagógiai Intézet, ill. Nevelési tanácsadók szakembereivel.

Iskolánk szoros kapcsolatot ápol a Johannita Segítő Szolgálattal, akik segítségével magas színvonalon elsősegély nyújtási ismereteket oktatunk.

Az iskolaorvos és a védőnő egészségnevelő munkája:

A védőnő a tanév elején az iskolaorvossal, iskolával egyeztetett munkatervet készít az iskola egészségügyi ellátásra vonatkozóan havi lebontásban. A gyermekek körében rendszeresen szűrővizsgálatokat, tisztasági vizsgálatokat végez. Folyamatosan tájékoztatja az iskolaorvost az általa tapasztaltakról, az orvossal közösen elkészítik a testnevelési csoportbesorolást. Szükség esetén szakorvosi vizsgálatot javasol. Rendszeresen egészségnevelő előadásokat

szervez. Egészséges táplálkozással kapcsolatban ismeretterjesztő filmek megtekintése, tesztlapok, rajzos feladatok kitöltése.

Feladatok

- szűrővizsgálatokon való részvétel,
- rizikómagatartás csökkentése,
- egészségmozgalom kiszélesítése,
- egészséges táplálkozásra nevelés,
- mindennapos testmozgás,
- tárgyi, személyi feltételek megteremtése,
- tájékoztatás az írott és elektronikus média segítségével,
- a beteg, sérült emberek iránti előítéletek leépítése,
- aktív testmozgás támogatása a tanórán és tanórán kívül,
- gerinctorna beépítése,
- higiénés rendszabályok betartása,
- kirándulás, sportnapok, erdei iskola,
- kötelező szűrővizsgálatok (iskolaorvos, védőnő, fogorvos).

Módszertani elemek

Ajánlott módszerek az egészségnevelés számára:

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról,
- serdülőkori önismereti csoport-foglalkozások,
- kortárssegítők képzése
- problémamegoldó gyakorlatok, értékeléssel,
- szituációs játékok,
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon,
- sport, kirándulás, egészségnap (ok) rendszeres szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálata tevékenységének elősegítése,
- érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása),
- környezetvédelmi tevékenységek kialakítása (madárvédelem, faültetés),
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése,
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése.

Az egészségnevelés céljainak eléréséhez szükséges készségek és képességek kialakítása, fejlesztése

- Analizálás és szintetizálás képességének fejlesztése.
- Összefüggések megértésének kialakítása.
- Viselkedési normák kialakítása, fejlesztése.
- A személyes felelősségtudat felébresztése.
- Értékelés, mérlegelés képességének kialakítása.
- Kritikus együttműködő véleményalkotás képességének fejlesztése.
- Kreativitás képességének kialakítása.
- Hatékony tanítási és tanulási stratégiák kialakítása.

Egészségnevelés színterei, eszközei

I. Tanórai kereteken belül:

- a.) Tantárgyak
- b.) Sportkör
- c.) Szakkörök, foglalkozások

II. Tanórán kívül:

- a) Osztálykörnyezet
- b) Iskola környezete
- c) Megemlékezés – jeles napok
- d) Egészségnevelési napok
- e) Túrák
- f) Erdei iskola
- g) Tábor, tanulmányi kirándulás
- h) Versenyek
- i) Helyes napirend, étrend
- j) Iskolagyümölcs program

3.3. Mindennapos testedzés feladatai, programja

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás-programban,
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése,
- minden testnevelési órán van gimnasztika, helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna,
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc - és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítésekre,
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is,
- személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek,
- életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében),
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

Megvalósítás:

- heti 5 testnevelésóra,
- heti 2 sportköri foglalkozás,
- heti 1 néptánc óra (alsó tagozat),
- szervezett úszásoktatás,
- sportversenyeken részvétel,
- sportversenyek szervezése.

Erőforrások:

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés:

Iskolai dolgozók, hitoktatók, iskolaorvos, fogorvos, védőnő, szülők együttműködése.

Iskolán kívüli együttműködés:

Fenntartó, ÁNTSZ, Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet, Rendőrség, Mentők, Pedagógiai Intézet, Szakmai és Szakszolgálat, Nevelési Tanácsadó

Anyagi erőforrások

Fenntartó, Alapítvány, DÖK., pályázatok.

3.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának feladatai

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Az elsősegély-nyújtó szakkör nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálat helyi szervezetével a Johannita Lovagrenddel;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Környezetismeret Természetismeret Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - törés rögzítése - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás

	- áramütés
testnevelés	- magasból esés

Az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek:

- teendők közlekedési baleset esetén,
- segítségnyújtás balesetknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése;
- a mentők hívásának helyes módja;
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (elsősegély-nyújtó szakkör, KRESZ szakkör);
- minden évben egy alkalommal elsősegélynyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak a Johannita Lovagrend közreműködésével;
- félévente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó multidiszciplináris projekthét (témahét) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

4. A környezeti nevelés feladatai

4.1. Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola helye, épülete

Iskolánk a város egyik frekventált, központi területén fekszik. Közel az Evangélikus Lelkészi Hivatal szép zöldövezeti területeihez, mely sok lehetőséget biztosít a környezeti nevelésre.

- 2007-ben vettük birtokunkba az iskola épületét.
- A szükséges tantermek és helyiségek rendelkezésre állnak.
- Az iskola épülete patinás, de felújításra szoruló.
- A tantermek berendezése a tanulók életkori sajátosságainak megfelel.
- Eszközellátottság, technikai felszereltség gyenge, fejlesztésre szoruló.

Az iskola tantestületének pozitív életszemlélete, tenni akarása, az udvar és a rendelkezésünkre álló területek mind biztosíték arra, hogy értékes oktató-nevelő munka színtere legyen az iskola. Olyan helyet igyekszünk kialakítani, ahol tanár, diák egyaránt jól érzi magát. A keresztény szemlélet, egymás tisztelete, szeretete a barátságos, otthonos légkör, a sok jó hangulatú rendezvény pozitívan befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit.

4.2. Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

A nevelés fő színterei:

Tanórákon:

- Az adott témákhoz kapcsolódnak a megfelelő környezetvédelmi vonatkozások
- Igyekszünk komoly elméleti alapokat nyújtani élményszerűen, játékosan gyakoroltatni.
- Sokat tartózkodunk a szabadban, ismerkedünk közelebbi és távolabbi környezetünkkel.

Nem hagyományos iskolai keretben, tanórán kívül

- Megalakítottuk az iskolai cserkészcsapatot.
- Szervezünk és részt veszünk különböző szintű versenyeken: pl.: Herman Ottó verseny, környezetvédelmi verseny, rajzpályázatok, versenyek.
- Akciókban veszünk részt:
 - Iskolánk és az evangélikus közösség területein szeméthyűjtés
 - Folyamatos papír – és PET palackgyűjtés
- Őszi, tavaszi túrákat, kerékpártúrákat szervezünk.
- Jeles napok megtartása:
 - Az iskola névadójához kötődő rendezvények
 - Föld napja
 - Madarak és fák napja
 - Víz Világnapja
- Nem a tanteremben tartott óra
 - pl.: iskolánkban a háziállatfajok oktatásánál meglátogatunk egy lovardát, gazdasági udvart, falumúzeumot.
 - Erdei iskola
- Igyekszünk megtartani az ÖKO iskola címet, megfelelünk a program által előírt feltételeknek.
- A tavaszi időszakban az osztályok egy-két napos tanulmányi osztálykirándulások alkalmával ismerkedhetnek meg szép hazánk történelmi és földrajzi adottságaival, szépségeivel. Így tanulóink fokozatosan kitárulva ismerkedhetnek szűkebb és tágabb környezetük természeti és épített hagyományaival, értékeivel.

4.3. Erőforrások (anyagi és nem anyagi erőforrások)

- Fenntartó
- Alapítvány
- Diákönkormányzat
- Szülői Munkaközösség
- Szülői segítség
- Pályázatok
- Támogatók

Tanárok, diákok együttműködése nélkülözhetetlen e témában is.

A pedagógusok feladata:

Tantárgyában segíti a környezeti nevelés céljainak megtalálását, tantárgyába beépíti ezeket, tanmenetében jelöli, tanmenetéhez tartja magát.

Diákok feladata:

- Részt vesz a környezeti nevelési programokon.
 - Magatartásával, aktív részvételével elősegíti a környezeti nevelési célok megvalósulását.
- Kiemelkedő feladata van ebben a Diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek.

Tanárok – szülők együttműködése:

Iskolában elsajátítottak gyakoroltatása, betartatása otthon is.

Kapcsolatok különböző intézményekkel

Színesebbé, tartalmasabbá válhat a nevelés a különböző múzeumok, állatkertek, nemzeti parkok meglátogatása során. Erre az osztálykirándulásokon nyílik a legjobb lehetőség. Felelősök az osztályfőnökök.

Hivatalos szervek feladata, annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasataikra, véleményükre építeni kívánunk.

4.4. Környezeti nevelési program

Alapelvek:

- A fenntartható fejlődés
- Helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- Alapvető emberi szükségletek
- Kereszténység
- Emberi jogok
- Demokrácia
- Elővigyázatosság
- Biológiai és társadalmi sokféleség
- A diák fejében egységes rendszer alakuljon ki.
- JÖVŐKÉPÜNK – környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ezért kialakítandó:

- A környezettudatos magatartás, életvitel.
- Környezetkímélő, takarékos magatartás.
- A környezet érvei iránti felelősség, annak megőrzésének igénye.
- A környezet szeretete, védelme.
- A globális összefüggések megértése.
- Az egészséges életmód igénye és az ehhez vezető technikák, módszerek elsajátítása.

A célok eléréséhez szükséges készségek

- problémamegoldó gondolkodás
- kreativitás
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia
- kommunikáció
- vitakészség, véleményalkotás
- konfliktuskezelés és megoldás
- értékelés és mérlegelés készsége

Rövidtávú célok:

- A tantestület tagjainak megnyerése.
- Továbbképzések szervezése.
- Az egészségnevelési program kidolgozása.
- Hagyományok megteremtése, ápolása.
- A drog prevenciós program folytatása.
- Osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

Szaktárgyi célok:

- Minden lehetőség megragadása környezeti nevelésre
- Környezeti problémák megjelenítése
- Természetvédelmi versenyek szervezése, felkészítés

Tanulószerkezési és tartalmi keretek

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások feladata, hogy diákjainkban egységes kép alakuljon ki az őket körülvevő világról. Lehetőségeink:

- Hagyományos tanóra – Minden tantárgyba próbáljuk beépíteni a környezeti nevelés célkitűzéseit.
- Nem hagyományos tanórai foglalkozások
 - Minden évben megtartott, állandó programmal rendelkező napok
 - Erdei iskola
 - Terepgyakorlatok
 - A tantermek falain kívül tartott órák
- Az aktív tanulást elősegítő lehetőségek
 - Szakkörök
 - Gyűjtő munka
 - Vetélkedők
 - Nyári tábor
 - Kézműves foglalkozás
 - Színház, mozi
 - Kirándulás, túra, akadályverseny
 - Múzeum, állatkert látogatása

- Pályázatokon való részvétel
- Hulladékgyűjtés (papírgyűjtés)
- Kiállítás készítés, megtekintés
- Települési környezet szépítése
- Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása
- Versenyek

Alkalmazható módszerek a hatékonyság növelése érdekében

- játékok
- riportmódszer
- művészi kifejezés

Taneszközök

Iskolánk még nem rendelkezik az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel. Az új eszközök beszerzésére figyelünk, a nevelő, oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépítjük.

Kommunikáció

Fontos, hogy diákjaink az írott, hallott és látott média irodalomban, szakirodalomban el tudjanak igazodni.

Meg kell tanítani diákjainkat a szereplésre, fellépésre, előadások módszertanára.

Végzett munkájukról számot kell adniuk szóban és írásban egyaránt.

Kommunikáció

- Tanárok–iskolavezetők, tanárok-tanárok: értekezletek, faliújság, megbeszélések
- Diákok–tanárok: faliújság, iskolarádió, diákönkormányzat, osztályfőnökök tájékoztatása
- Diákok–diákok: faliújság, iskolarádió, diákönkormányzat
- Iskola–szülők: szülői értekezletek, fogadó órák, levélben való tájékoztatás, nyílt napok, szülőkkel közös programok.
- Iskola – fenntartó: megbeszélések, értekezletek
- Iskola – partnerek: nyílt napok, levélben való tájékoztatás
- Országgal: TV, rádió, Internet

4.5. Fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- fogyasztói kultúra fejlesztése
- tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- A társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása.
- Jogaikat érvényesíteni tudó, közéletben résztvevő és közreműködő fiatalok képzése.
- Cselekvési kompetenciák fejlesztése (vállalkozási, gazdálkodási munkaképesség).
- A tudatos fogyasztóvá válás és ennek megfelelő magatartás kialakítása során a fogyasztási javak és szolgáltatások megismerése, a piaci viszonyok közötti viselkedés megtanulása, fogyasztói érdekek érvényesítésének képességének kialakítása a természeti erőforrások védelme mellett.
- A családok bevonása a nevelési folyamatba.
- Helyes értékrend alakításának hangsúlyozása.
- Kívánság és szükséglet fogalmának tisztázása.
- Egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása.
- A természeti értékek védelme.
- A tájékozódás képessége.
- A döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés.
- Meg kell ismertetni a piac, marketing, reklám szerepét, hangsúlyozni a minőség és biztonság szerepét, valamint a gazdaságosságot, takarékoságot.
- Ökológiai fogyasztóvédelem.
- Preventív, megelőző fogyasztóvédelem.
- Környezettudatos fogyasztás.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei:

- a) Az egyes tantárgyak tanórái foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak pl.:
- Technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései
 - Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag - fogyasztási számítások
 - Fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök /villany, gáz, víz, mérőórák /

- Földrajz – eltérő fogyasztási struktúrák és szokások
- Magyar – reklámyelv, feliratok: a reklám kommunikációs csapdái
- Biológia – génmódosított élelmiszerek /GMO/, az élelmiszer útja a boltba kerülésig, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
- Kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok /E-számok/, vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk
- Informatika – elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások, telefonos
- Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.
- Médiaismeret – a reklám képi nyelve és hatásai

b) tanórán kívüli terv

- vetélkedők
- versenyek, rendezvények

c) hazai és nemzetközi együttműködések

d) iskola, mint fogyasztó, és mint piac

Módszertani elemek:

- készségek fejlesztése
- kritikus gondolkodás
- egyéni, csoportos döntéshozatal
- problémamegoldás
- információgyűjtés, feldolgozás
- a szülők és helyi közösségek bevonása a nevelési programba
- házi feladatok /áruismeret, vásárlás, fogyasztói döntések/
- interjúk, felmérések készítése a vásárlási szokásokról
- riportkészítés eladókkal
- médiafigyelés, reklámkritika
- viták, szituációs játékok
- érveléstechnikai gyakorlatok

5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

5.1. Közösségnevelés, a közösségi élet területei

- Tanítási órák,
- az iskola által szervezett tanórán kívüli iskolai foglalkozások,
- iskolánk testvériskolai kapcsolatai,
- Határtalanul program – Nemzeti Összetartozás Napja,
- ÖKO iskolai programok,
- az egyház által szervezett tanórán kívüli foglalkozások,
- diákok (DÖK), szülők által szervezett foglalkozások,
- szabadidős tevékenységek.

5.2. A közösségfejlesztő tevékenységek iskolai céljai

- A tantárgy-kiegészítő ismeretszerzéstől a lazább társas szórakozásig, a művelődés változatos formáit biztosítjuk, hogy már iskolás korban megalapozzuk a kulturált szabadidős szokásokat.
- A szabadidős tevékenységek tervezett, átgondolt munkamegosztása is szükséges az egymásra épülés, a közösségi élet, egymásba kapcsolódás rendszerének kialakításához.
- Olyan működő csoportokat (cserkészlet, művészeti, sport) életre hívni, amelyek saját maguk által megfogalmazott programokat valósítanak meg iskolánk fejlődése és saját érdekükben.
- A keresztény hitet erősíteni, a kereszténység értékeit elmélyíteni, az evangélikus szellemiséget megismertetni, terjeszteni.
- Az egyén és a társadalom közötti harmonikus kapcsolat megteremtéséhez hozzájárulni.
- A testvériskolai kapcsolatok által a Kárpát-medence kulturális emlékeinek közös megismerése, nemzeti azonosságtudat és empátia erősítése.
- A diákönkormányzatiságban rejlő lehetőségeket kihasználni a személyiségformálás, az egészséges életmód, a környezetvédelem és a közéleti nevelés területén.

5.3. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés feladatai, eljárások

- osztályközösség formálása, amit a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és értéktudat tart össze,
- a tanulás támogatása közösségi ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerköles erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi és önálló cselekvések segítése,
- különböző változatos munkaformák alkalmazása: homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, pármunka, egyéni munka, kísérlet, verseny, stb. - így az együttműködés, együvé tartozás, felelősségérzet erősítése,
- teamtanítás, projektoktatás.

5.4. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

- legyen rájuk jellemző a kötetlenebb tevékenységi forma, az érzelmi élmények nyújtása,
- nevelje tanulóinkat hazafias szellemű, hitből élő fiatalokká,
- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt pedagógiai irányítással biztosítsa a közösség fejlesztését, erősítse a közösséghez való tartozás élményét,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti, sport, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet és a környezet iránti felelősség érzését.

5.5. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

- Az osztályközösségekre épülő diákképviseleti rendszer működtetése.
- A közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása.
- Az érdekérvényesítés lehetőségeinek gyakorlása minden szinten (döntés, véleményezés, javaslattétel, egyetértés).
- A kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, új hagyományok teremtése.
- Olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes művelődési lehetőségeket nyújtanak, esztétikai élményeket és érzelmi élményeket is adnak.
- Olyan tevékenységek szervezése, amelyek a közösség érdekeit szolgálják, cselekvésre készítetnek, lehetővé teszik a büszkeséget a saját közösség sikereire.

Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Diákönkormányzat a tanulónak az a joga, hogy meghatározott területeken saját ügyeiket önállóan intézhessék (döntési jog), ill. meghatározott mértékben beleszólhassanak (egyetértési, véleménynyilvánítási, javaslattételi jog) minden őket érintő iskolai kérdésbe, s azokra érdemi választ kaphassanak.

Döntési joga van: A diákönkormányzatnak a nevelőtestület véleményének kikérésével.

- Dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez szükséges és biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról.
- A tanulók érdekképviseletében.
- Megbízások adásában, ellenőrzésében, a tevékenységekről szóló beszámoltatásban.
- A tanulói tisztviselők visszahívásában.
- Évenkénti egy tanítási munkanap kiválasztásában, programjának összeállításában.
- A diákönkormányzat anyagi kérdéseiben.

Véleményezési jogköre van.

- Napirend, házirend kérdéseiben.
- Az iskolai munkaterv, az év rendjének kialakításakor a tanulókat érintő ügyekben.
- Működési szabályzat elfogadásakor a tanulókat érintő ügyekben.
- A tanulók jutalmazásában, fegyelmi ügyekben.
- Órán kívüli szabadidős tevékenységek szervezésében.
- A tanulók társadalmi munkába való bevonásában.
- Közös helyiségek dekorálásában.
- Iskolai rendezvények lebonyolításában.

Javaslattevő joga:

Kiterjed a tanulókat érintő minden iskolai kérdésre.

5.6. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, a szülőkkel, az egyházzal, valamint a tevékenységeket segítő külső szakemberekkel.
- Olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret, önfegyelem erősítése, a társak elfogadása – elfogadtatása.
- Az egyes tevékenységformák tematikájának meghatározásakor vegyük figyelembe az életkor- és rétegspecifikus jellemzők mellett az egyedi, személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési módokat is.
- Tartós aktivitásra ösztönzés, pozitív töltésű érzelmek átélésére és életmód kialakítására törekvés jellemezze a csoportokat.
- Kapjanak kellő mélységű támogatást a tanulók a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.

5.7. Az osztályba és csoportba sorolás elvei

Az osztályba sorolás

Tanulóink osztályba sorolása a Köznevelési Törvény által meghatározott létszámhatárok figyelembevételével történik.

Lehetőségeinkhez képest nem cél a törvény által megengedett maximális csoportlétszámok kialakítása. Kisebb csoportlétszámokra törekedünk, melyek inkább a törvény által előírt átlag, mintsem a maximum létszámokhoz közelítsenek.

A csoportba sorolás

Kötelező tanórai foglalkozások csoportbontása

A csoportok kialakításánál az elsődleges szempont a még hatékonyabb óravezetés elérése. A csoportok létrehozásánál a tanulói teljesítményeket vesszük figyelembe. Nagyobb osztálylétszám esetén, ha az osztály heterogén összetételű és a tantestület véleménye alapján szükséges, a problémás tantárgyból csoportbontást alkalmazunk. Magasabb évfolyamokon a csoportbontást a pályaorientáció is befolyásolhatja. Az osztályok megbontásához minden esetben megkérjük a fenntartó hozzájárulását.

Nem kötelező tanórai foglalkozások csoportjainak kialakítása

A választható tanórai foglalkozásokra év elején lehet jelentkezni. A foglalkozás ezután egész tanévben kötelező a tanuló számára. A tanuló teljesítményéről a félévi és az év végi bizonyítványába érdemjegyet kap.

A felzárkóztató foglalkozásokon a részvétel önkéntes, de indokolt esetben egyes tanulók számára a pedagógus kötelezővé teheti.

Tanórán kívüli foglalkozások csoportjainak kialakítása

Napközis tanulószobai foglalkozások csoportjainak kialakítása

A napközis foglalkozásokat mindenkor két csoportban végezzük, mert az alsós és felsős tanulók tanulási módszere és a tanulásra fordított ideje alapvetően különbözik. A csoportok kialakításánál a tanulók életkorát vesszük figyelembe. Az egyes csoportok létszáma a napközis tanulók összlétszámától függ. A tanuló tanulmányi előmenetelét figyelembe véve, a tantestület véleménye alapján, a napközis foglalkozáson történő részvételt az osztályfőnök kötelezővé teheti.

Diákköri (szakköri) foglalkozások csoportjainak kialakítása

A csoportok kialakítása a tanulók érdeklődési körének figyelembevételével történik.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Osztálykereten belül, differenciált tanulásszervezéssel, tanulói együttműködésen alapuló tanulással tesszük hatékonyabbá nevelő-oktató munkánkat.
- Lehetőséget teremtünk minden gyermeknek a mindennapi testedzésre.
- Néhány tantárgy (német, angol nyelv stb.) hatékonyságát csoportbontással fokozzuk.
- A fakultációs órák tananyagát úgy határozzuk meg, hogy mind a reál, mind a humán érdeklődésű, tehetséges tanulókkal külön is foglalkozhassunk.
- Lehetőséget teremtünk már első osztálytól az idegen nyelv tanulására.
- Lehetőséget teremtünk iskolai keretek között a második idegen nyelv (angol, német) alapjainak elsajátítására.
- A tanórán kívüli foglalkozásokat úgy állítjuk össze, hogy a mozgás, a művészetek terén, valamint az egyes tantárgyakból kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőségük legyen külön képzésben való részvételre.
- A versenyeztetés a tehetségek megmérettetése, sikerélményt, rutint, bátorságot és egészséges önbizalmat adhat tanulóinknak. Objektív visszajelzést kapunk a szaktanárok felkészítő munkájáról. Ezért törekednünk kell arra, hogy minél nagyobb százalékban vigyük tanulóinkat versenyekre, ezzel öregbítve iskolánk jó hírét.
- Az egyházunkkal tartott napi kapcsolat lehetőséget ad arra, hogy az iskolában kínálkozó lehetőségeket, közös szervezéssel, jól kiegészíthessük.

6.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- A magatartási zavart kiváltó okot az osztályfőnökök igyekezzenek mielőbb feltárni.
- A tanulók problémáit első lépésként az osztályközösségen belül próbáljuk orvosolni.
- Vonjuk be a munkába az osztályban tanító, ill. napközis pedagógusokat és a gyereket körülvevő tanulói közösséget is.
- Minden résztvevő pozitív hozzáállása igen fontos, lényeges az, hogy a tanulót ne csak elmarasztaljuk, hanem lehetőleg minél több sikerélményhez juttassuk (külön megbízatások, melyet a tanuló meg tud oldani és szívesen csinál stb.)
- Súlyosabb esetekben igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó szolgáltatásait.

6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarc elkerülése érdekében legfontosabbnak tartjuk a megelőzést. Az iskolánkba kerülő tanulók egy kötetlen elbeszélgetésen vesznek részt, ahol a szülők és a gyerekek külön meghallgatása során képet kaphatunk a jelentkező tanulók képességeiről. Így az első osztály megkezdésekor a tanítónők feltérképezhetik a leendő osztályukba járó gyerekek képességeit, amelyre építve felkészülhetnek az esetleges hiányosságok tudatos fejlesztésére.

Súlyosabb problémák esetében a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság segítségét kérjük.

Kiemelten fontosnak tartjuk az eredményesség szempontjából a szülőkkel történő jó kapcsolat, együttműködés kialakítását.

A fejlesztést helyben, szakképzett fejlesztő pedagógusokkal, gyógypedagógussal oldjuk meg. A tanulási kudarc elkerülése érdekében fontos a folyamatos felzárkózás lehetőségének biztosítása, az egyéni képességeket figyelembe vevő oktatás.

A felzárkóztatás színterei:

- tanórákon differenciált tanulás szervezéssel,
- kötelező, ill. eseti korrepetálásokon,
- csoportbontások során,
- napköziben, tanulószobán,
- logopédiai foglalkozásokon,
- külön fejlesztő foglalkozásokon.

Fontosnak tartjuk e tanulók esetében a tanulásukat segítő tankönyvek, segédeszközök, szemléltetőeszközök beszerzését és használatát.

6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

Az alsó tagozaton a tanító, a gyógypedagógus és a napközis nevelő együttműködése biztosítja, segíti a fejlődést. Munkájukat a hatékonyság érdekében folyamatosan összehangolják. Kapcsolatuk napi gyakoriságú. A tanórai differenciált foglalkozás mellett a tanórákkal párhuzamosan fejlesztő foglalkozáson vesznek részt a gyógypedagógus vezetésével. A fejlesztő foglalkozásokon egyedül vagy 2-3 fős kiscsoportban vannak jelen tanulóink. A csoportok beosztása a sérülés típusa, valamint osztályfok szerint történik.

A habilitációs – rehabilitációs tevékenységre biztosított órakeret felhasználásának módja, elvei:

- A sajátos nevelési igényű tanulók a Vas Vármegyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye szerint habilitációs – rehabilitációs órakeretet határoz meg. Az órakeret átcsoportosítható a gyógypedagógus javaslata alapján az alábbi prioritások figyelembevételével:
- Részképesség zavarok folyamatos – gyógypedagógiai, logopédiai, fejlesztő pedagógiai – szakszemponatok szerinti tervezett korrekciója.
- A sikeres tanuláshoz szükséges alapkészségek területén mutatkozó hiányok pótlása (észlelés, téri orientáció, figyelem – koncentráció, mozgáskoordináció, grafomotoros ügyetlenség, gyenge szóbeli fogalmazási készség, diszgrammatizmus, emlékezet gyengesége).
- Segíteni kell az újonnan bekerült tanulók beilleszkedését, tanuláshoz való pozitív viszonyuk kialakulását.
- Továbbtanulást segítő, előkészítő fejlesztés
- Sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozása

Az alsó tagozaton a tanítók rendelkeznek speciális képzettséggel (fejlesztő pedagógia stb.)

A felső tagozaton a szaktanítással egyre nagyobb szükség van a differenciált oktatásra és a felzárkóztatásra. Szükséges, hogy a szakvélemények tartalmát, a titoktartás kötelezettségét betartva – a hatékony tanítás érdekében – minden szaktanár megismerje.

A sajátos nevelési igényű tanulókat tanító pedagógusokkal szembeni elvárások:

- képes legyen azonosulni a feladattal, elfogadni ezeket a gyerekeket, érezze szakmai kihívásnak a fejlesztő munkát
- ismerje a részképesség- és a magatartászavar tünet együttesét
- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni, legyen tudása a pedagógiai korrekció lehetséges módszereiről
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit
- a teljesítmény mérésénél a tanuló önmagához viszonyított fejlődését vizsgálja
- saját példájával nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására

Elvárások az osztályfőnökökkel szemben

- a szülővel figyelmesen, tapintatosan foglalkozzon, nyerje meg a családok támogatását a tanulók eredményes fejlesztése érdekében
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal
- szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében, koordinálja a tanuló fejlesztésében részt vevő szakemberek munkáját
- gondoskodjon a tanuló kontrollvizsgálatairól, megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, pályaválasztásáról.

Az Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központ gyógypedagógusai munkaköri leírásuk szerint végzik munkájukat.

Feladatuk a tanulók készség- képesség szintjüknek vizsgálata, a szakértői véleményben foglalt fejlesztési javaslatokra és az általuk elvégzett kiegészítő vizsgálatok tapasztalataira épülő egyéni fejlesztési terv készítése a fejlesztésben érintett valamennyi résztvevő bevonásával.

Iskolánk biztosítja ehhez a munkához a tárgyi feltételeket (fejlesztő szoba, fejlesztő eszközök).

A tanulás folyamatának specialitásai (eltérések)

A tanulási korlátok csökkenthetők, ha a tanároknak egyértelműek az óra célkitűzései, kis lépésekben haladnak, gyakori a visszacsatolás, a sikerek nyugtázása (pozitív megerősítés).

Az osztályokban jellemző módszer a differenciális, egyéni haladás. Fontos a tanulás folyamatának a változatait megismertetni, hogy minden tanuló megtalálja a neki megfelelőt.

Ilyenek: kijelölés, kiemelés, feljegyzés, összefoglalás, vázlat, kérdések leírása, tagolás, felmondás, kartotékozás stb.

Hasonlóképpen változatosak legyenek a tanárok tanítási módszerei.

Nagyon fontos a motiváció fejlesztése.

Számonkérés: figyelembe kell venni a szakvéleményben meghatározott sérülési területet.

Dyslexiás, dysgráfiás tanulónál a szóbeli felelést súlypontozzuk az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével.

A minősítés folyamatában a hangsúly a jutalmazáson van.

Az értékelés minősítő szerepe helyett a fejlesztő értékelés kerül előtérbe, amely magában foglalja a korrekció módját is.

Előnye:

- Az értékelés a gyerekért és a gyerekeknek szól.
- Alakítja a helyes önértékelést, segíti az önismeretet.
- A gyerek aktív részese saját fejlődésének.
- Tükrözi az önmagához mért haladást, további erőfeszítésre serkent.
- Személyre szóló, megmutatja a továbblépés lehetőségeit is.
- A pozitív megerősítés jobban fejleszti a személyiséget.

Felső tagozaton az egyes tárgyak értékelése alóli felmentése mellett biztosítunk fejlesztő foglalkozásokat.

A magatartás és a szorgalom értékelésének kritériumai azonosak az iskola tanulóira nézve, de fontos a mérlegelés, a tanuló egyéni fejlődésének intenzitása, a fejlődésnek önmagához mért foka is!

A befogadó pedagógus munkáját segítő legfontosabb módszerek:

- a tanterem és az ültetés rendjének a gyermekek sajátos igényeihez igazítása
- a figyelmet felkeltő és fenntartó módszerek gyakoribb alkalmazása
- a kortárscsoportozás való alkalmazkodás segítése, feszültségoldás!
- a szabályok következetes alkalmazása és alkalmaztatása
- kétoldalú kommunikáció folyamatos biztosítása a tanár és diák között

- a reális énkép kialakítása, a sok negatív jelzés ellensúlyozása
- folyamatos együttműködés a családdal
- a gyermekkel foglalkozó szakemberek segítségének igényelése az egyéni fejlesztési terv megalkotásában és a szakaszonkénti módosításában

6.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Mai, változó világunkban még nagyobb figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű tanulók felkarolására.

Az iskolai gyermekvédelem fő feladatai:

1. Legfontosabb ezen a területen a problémák időben történő észlelése.
2. Figyelemmel kell kísérni a tanulók ápoltságát, étkezését, felszerelését, elhanyagoltságát, testi fenyítés jeleit stb.
3. Az okok feltárása elsősorban az osztályfőnökök feladata. Ez a gyermekkel történő személyes beszélgetéssel, a szülővel való kapcsolatfelvétellel, szükség esetén családlátogatással történik.
4. A szükséges intézkedés, segítségadás folyamata a következő:
 - az osztályfőnökök jelzik a problémát az iskolavezetésnek,
 - a gyermekvédelmi felelős nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulókat és folyamatos tájékoztatást ad az iskola vezetésének,
 - az iskolavezetés a gyermekvédelmi felelőssel és az osztályfőnökökkel karöltve segítségül hívja a probléma megoldásához az illetékes önkormányzatot, a Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjét, a védőnőt, Nevelési Tanácsadót, rendőri szerveket.
5. Megelőzés, felvilágosítás nagyon fontos területe az ifjúságvédelemnek. Ezt az osztályfőnöki program, ill. a biológia tantárgy keretén belül végezzük.
6. Fontos a szülők felvilágosítása, tájékoztatása is!

6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az anyagi természetű problémák megoldási módja

1. Az alapvető anyagi gondokat elsősorban a *fenntartó segítségével* lehet orvosolni. Minden tanév elején tantestületünk felméri azon tanulók névsorát, akik:
 - ingyenes, ill. kedvezményes étkezésre jogosultak.
2. Az év közben felmerülő, pénzt igénylő, anyagi természetű gondok megoldásában *a fenntartón kívül, a Néhai Szent Imre herceg Iskola Alapítványa, a Szülői Munkaközösség, a Diákönkormányzat* segítségére, támogatására számítunk elsősorban. A háromszervezet minden évben meghatározza azt a pénzösszeget, melyet segélyezésre szán, ill. a rendezvények körét, melyeken a tanulók részvételét támogatni kívánja. A támogatásban részesülő tanulókról a *nevelőtestület dönt*.
3. Az anyagi gondok enyhítése céljából tájékoztatjuk a szülőket a Gyermejköltségi Szolgálat fogadóórairól, ill. a gyermekvédelemmel kapcsolatos helyi szabályozásról.
4. Minden tanévben bővítjük az iskolai könyvtárból kölcsönözhető tankönyvek és segédkönyvek számát, ezzel is enyhítve a tanítással járó anyagi nehézségeket.

Egyéb hátrányok (ingerszegény környezetből adódó hátrányok, stb.)

Hátrányos helyzetű tanulóinknak javasoljuk, esetleg kötelezővé tesszük a napközi, ill. a tanulószoba igénybevételét. Itt állandó felügyelet mellett, tanári segítséggel készülhetnek másnapra, valamint tartalmasan tölthetik szabadidejüket. Igénybe vehetik a felzárkóztató foglalkozásokat, logopédiai foglalkozásokat. A szülőket felvilágosítjuk a Nevelési Tanácsadó által nyújtott lehetőségekről.

7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskolai nevelő-oktató munka egészét áthatja a tanulási esélyegyenlőség biztosítására való törekvés.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében az főigazgató feladata az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése, valamint a pedagógiai rendszer megvalósításának folyamatos figyelemmel kísérése, ellenőrzése.

A beilleszkedési zavarral, magatartási problémákkal küzdő, sajátos nevelésű igényű tanulók a többi tanulóval együtt vesznek részt az iskolai nevelésben és oktatásban.

Abban a kérdésben, hogy a tanuló magatartási, vagy egyéb problémával küzd, a Vas Vármegyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság dönt.

A problémák kezelése érdekében az iskola együttműködik a tanuló rehabilitációs célú – a nevelési tanácsadás keretében végzett – foglalkoztatását biztosító Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központtal.

Céljaink, feladataink e területen:

Egységes, mindenkire vonatkozó, az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket figyelembe vevő követelményrendszer kialakítása, gyakorlata. Kiemelkedő az osztályfőnök, a napközi vezető szerepe, diákotthonos csoportvezető, a tantestület példamutatása.

A beilleszkedést már első osztály előtt megkezdjük: évente két nyílt nap, óvodások játékos szavaló és mesemondó versenye, a szülők részletes tájékoztatása.

Egyéni beszélgetéssel, bánásmóddal kialakítjuk a gyermekben egymás elfogadásának képességét. Tantestületi értekezleteken folyamatosan értékeljük, elemezzük a nehezen beilleszkedő gyermekek helyzetét.

Egyénre szabott megbízatások rendszerével adunk lehetőséget számukra az egyéni képesség bármilyen szintű kibontakozására.

Erősítjük az osztályközösségek felelősségvállalását. Szoros kapcsolatot tartunk a gyermek szüleivel, segítjük őket nevelési gondjaik megoldásában. Indokolt esetben nevelési tanácsadásra teszünk javaslatot.

A tevékenységet a következő tanórai és tanórán kívüli eszközökkel, eljárásokkal valósítjuk meg:

- egyéni bánásmód
- egyénre szabott tanulási lehetőség
- differenciált foglalkoztatás, tanulásszervezés
- felzárkóztatás, egyéni foglalkoztatás
- napközis, diákotthoni elhelyezés
- nívócsoporthoz tartozó oktatás
- naprakész kapcsolat a szülőkkel.

8. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Az intézményben folyó tanulmányokkal kapcsolatos vizsgák lebonyolításának rendje:

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát tesz az a tanuló,

- akinek a tanév során az igazolt és igazolatlan hiányzása egy adott tantárgy éves óraszámának 30 %-át meghaladja és /vagy 250 tanítási órát hiányzott, és a tanuló teljesítménye, hiányzása miatt nem értékelhető,
- akit felmentettek a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, mely által az iskola mindennapos látogatása alól mentesül.

Időpontját a főigazgató jelöli ki. Erről a tanuló írásbeli értesítést kap, egy hónappal a vizsga időpontja előtt.

Az osztályozó vizsga nem nyilvános. A vizsga anyaga a tantervi követelmény.

Az alsó tagozatos tanuló az alábbi tantárgyakból kötelees vizsgát tenni.

- magyar nyelv és irodalom
- matematika
- idegen nyelv
- környezetismeret
- hittan

A felső tagozatos tanuló az alábbi tantárgyakból kötelees vizsgát tenni.

- magyar nyelv
- irodalom
- matematika
- idegen nyelv
- történelem
- fizika
- kémia
- biológia
- földrajz
- digitális kultúra
- hittan

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a 1. számú melléklet tartalmazza.

A vizsgabizottság tagjai:

- főigazgató, vagy helyettese
- vizsgáztató nevelő
- osztályfőnök, aki vezeti a jegyzőkönyvet és bevezeti a záradékot a megfelelő dokumentumokba

Javítóvizsga

- Az a tanuló, aki második évfolyamtól a nyolcadik évfolyamig a tanév végén egy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, sikeres javítóvizsga letételével folytathatja tanulmányait.
- A javítóvizsga időpontja augusztus hónapban van, mely pontos időpontját az igazgató határozza meg.
- Kivétel a tanuló igazolt betegsége, mely esetben a vizsga időpontját tárgy év október 31-ig terjedő időszakon belül kell meghatározni. Addig a tanuló eggyel magasabb osztályban nyer elhelyezést.
- Az időpontról az iskola az érdekelteket írásban értesíti.
- A vizsga tananyaga a tantervi követelmény minimum szintje.
- A vizsgák tematikáját a vizsga időpontja előtt két hónappal a tanulók a szaktanároktól írásban megkapják, azokért a tanuló köteles jelentkezni.
- A bizottság tagjai:
 - igazgató, vagy helyettese,
 - vizsgáztató nevelő
 - osztályfőnök, vagy az osztályfőnök akadályoztatása esetén más az iskolában tanító pedagógus.
- A javítóvizsga nem nyilvános, nem ismételhető meg.
- A vizsga a tantárgy jellegétől függően írásbeli, szóbeli, ill. gyakorlati részből áll.
- A vizsgáról a jegyzőkönyvet a vizsgáztató nevelő készíti el.
- A bizonyítványt az osztályfőnök a jegyzőkönyv alapján záradékolja a vizsga napján.

Egyéb lebonyolítandó vizsgák

Különbözeti vizsgát kell annak a tanulónak tenni, aki átvétellel, más iskolából kerül iskolánkba abban az esetben, ha a szaktanár felmérése alapján a tanuló tantárgyi lemaradása ezt megköveteli.

A vizsgabizottság tagjai:

- igazgató, vagy helyettese,
- szaktanárok.

A vizsga a tanév során bármikor kitűzhető, de a megfelelő felkészülési időt, minimum egy hónapot, biztosítani kell a tanulónak.

Szaktanár által előírt *"házi év végi vizsga"*.

A vizsga a tanulók tanulmányi ösztönzésére, a vizsgák szokásainak, légkörének megismertetésére szolgál. A vizsgán szerzett érdemjegy a tanulmányi munka éves értékelésénél legfeljebb "témazáró dolgozat súllyal" vehető figyelembe.

9. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Kötetlen beszélgetés keretei között megismerkedünk a családokkal. A felvétel elbírálásánál figyelembe vesszük a család elkötelezettségét az iskola által képviselt értékek iránt.

10. A pedagógiai program személyi és tárgyi feltételei

A pedagógiai program végrehajtásának személyi feltételei

Alsó tagozat (1.-4. osztályok)

Az alsó tagozatban osztályonként 2 tanítóval folyik a nevelés és oktatás. A két pedagógus egymással mellérendeltségi viszonyban látja el a kötelező tanórai foglalkozásokat. A két tanító közül egyikük osztályfőnöki feladatokat is ellát, ill. közülük legalább egy fejlesztő pedagógus is. Napi munkájukat úgy szervezik, hogy a délelőtti, ill. délutáni foglalkozások során legyen olyan intervallum, mikor mindketten a gyermekekkel foglalkoznak. Így lehetőség nyílik a rászorulókkal a felzárkóztatásra, a fejlesztésre, kihasználva a kiscsoportos munka hatékonyságát, lehetőségeit. A tanárok - ha az, az óraszámelosztásnál feltétlenül szükséges- a készségtantárgyakat átvehetik a tanítóktól.

Felső tagozat (4.-8. osztályok)

A felső tagozatban szaktanárok tanítanak. Szükség szerint a szaktárgyi műveltségi területtel rendelkező tanítók a felső tagozat munkáját segíthetik.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 1. melléklete szerint:

1. Az alapfokú művészetoktatási intézmény a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, az alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai iskolájában az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.
2. A követelmény és tantervi program határozza meg azon kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat és tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.
3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van. A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, valamint a szín- és bábművészeti műveltség megalapozásához. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálást eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.
4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

1. A művészeti iskola céljai és feladatai az alapfokú művészetoktatásban

Iskolánk művészeti ágazatának hitvallását az intézmény alapvető értékeit követve fogalmazzuk meg:

Célunk a boldog, kiegyensúlyozott emberek nevelése, a bennük rejlő művészi adottságok kibontása, az ehhez való képességek kialakítása, a tehetség érvényesítése.

A harmonikus személyiség a lélek, a szellem és a test együttes formálásával alakul ki. A művészeti képzés az egész személyiségre hatni tudó mivoltával táplálja a diákok minőségre való igényességét. A tanulók saját élmények által tapasztalják meg a művészeti irányzatok és stílusok sokszínűségét, kifejezési formáit, miközben átfogó képet kapnak azok egymásra hatásáról, az esztétikum mibenlétéről.

A művészeti neveléssel lehetővé válik, hogy a tanulók valamely téren átéljék a siker élményét, amely az önbizalmukat erősíti. Eközben egyre bővülő képet kapnak önmagukról.

Művészeti nevelésünk megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét.

A művészeti oktatás nevelő hatását lemérhetjük a közismereti tárgyak mindegyikével, a tanulók magatartásában, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésében. A rendszeres gyakorlás, a szövegek, koreográfiák megtanulásának eredményeképpen kialakul egyfajta mozgáskultúra, fejlődik a memória, színesedik a vizuális emlékezet, gyarapodik a szókincs, javul a kifejezőkészség. A rendszeres szerepvállalás figyelemösszpontosításra és fegyelmezettségre nevel.

Célunk, hogy minden, valamely művészeti ág iránt érdeklődést és/vagy fogékonyságot mutató tanuló lehetőséget kapjon művészi képességeinek a lehető legteljesebb kivirágztatására.

A művészeti iskolában tanító pedagógusoknak különösen nagy felelőssége, hogy a mindenre nyitott gyermekeknek biztosítsák a kellő ismereteket, a tudást, a megfelelő technikákat ahhoz, hogy egyéni és közösségi boldogulásuk megalapozott legyen, hogy kellő önismerettel és pozitív énképpel rendelkezzenek.

A művészetek mással nem pótolható személyiségfejlesztő és értékközvetítő erejét az alapfokú művészetoktatás keretében érvényre kell juttatni. Arra kell törekednünk, hogy tanulóink többsége jusson el az alkotás örömeinek felfedezéséhez, váljon a művészetek értőjévé, élvezőjévé.

2. A művészeti ágak és bemutatásuk

- Képző- és iparművészeti ág
 - Környezet- és kézműveskultúra tanszak
- Szín- és bábművészeti ág
 - Színjáték tanszak
- Táncművészeti ág
 - Néptánc tanszak
 - Kortárs tánc
- Zeneművészeti ág
 - Fafúvós, Rézfúvós, Vonós, Billentyűs tanszak

2.1. Képző- és iparművészeti ág

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kezűgyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves

hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző-és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhethetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- **tevékenységközpontúság** – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- **feladattudatosság** – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- **alkotói magatartás** – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- **komplexitás** – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- **folyamatszerűség** az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekből,
- **kreatív cselekvőképesség**, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- **interaktivitás és együttműködési készség**, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- **tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése** a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- **szociális érzékenység és empátia**, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

2.2. Színművészeti-bábművészeti ág

Az alapfokú színművészeti- és bábművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi–bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet–bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi mindkét területen

- A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
- Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történő alkalmazására
- Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
- Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását
- Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését
- Színházi (bábszínházi) előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

A színművészet területén különösen

- Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
- A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
- A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
- A színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

2.3. Táncművészeti ág

Az alapfokú néptáncoktatás célrendszere és funkciói

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A kárpát–medencei táncgyógyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncgyógyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket, valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését

Az alapfokú kortáránc célrendszere és funkciói

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó táncművelés megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi, valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését.

A Kortáránc oktatása megteremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. A kortárs művészetek befogadására nyitott és értő

közöniséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályorientációt.

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során.

2.4. Zeneművészeti ág

Az alapfokú zeneművészet célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célunk, hogy tanulóink a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A **személyiségfejlesztésben** csak az olyan nevelő lehet hatékony, aki:

- magas szintű szakmai tudással,
- módszertani ügyességgel,
- érzelemgazdagsággal rendelkezik;
- értékrendje,
- hite van;
- alapos, lelkiismeretes, következetes,
- gyermekközpontú,
- konfliktuskezelő,
- találékony és rugalmas.

Pedagógiai programunk alapja olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a **személyiségfejlesztéssel** kapcsolatos teendőinket.

4. Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:

A megismerési vágy fejlesztése, a művészeti képzés megszerettetése.

Tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása.

Az alkotás- és szereplési vágy, a kreativitás fejlesztése.

Önművelődés igényének kialakítása, erősítése.

Felkészítés az élethosszig való tanulásra.

5. A nevelés területén elvégzendő feladatok

- Az iskolai szokásrendhez való alkalmazkodás, erkölcsi, etikai normák.
- A szociális érzékenység kialakulásának, gyarapodásának segítése.
- A pozitív egyéni értékrend és a képességrendszer kiépülésének, a kreativitás növelésének segítése.
- Élményszerű, pozitív minták felkínálása, személyes példamutatás.
- Pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása a csoportokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben a pedagógusok és a tanulók is biztonságban, jól érzik magukat.
- Identitástudat, magyarságtudat erősítése, megőrzése a művészeti ágakon belül.
- Hagyományőrzés, a népi kultúra megismerése és megszerettetése, annak ápolása.
- Európán kívüli kultúrák megismerése.
- Problémaérzékenység fejlesztése.

6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A művészeti ágainkban zajló közösségfejlesztés az iskola általános nevelési programjában megvalósítandó feladatok mentén halad.

Ez alapján:

- Célunk olyan csoportokat működtetni, amelyekben a növendékek a saját maguk által megfogalmazott célokat, igényelt programokat valósítanak meg iskolájuk fejlődése és saját érdekükben.
- Célunk többek között a közösségfejlesztés területén a keresztyén hitet erősíteni, a kereszténység értékeit elmélyíteni, az evangélikus szellemiséget megismertetni, terjeszteni.
- Az egyén és a társadalom közötti harmonikus kapcsolat megteremtéséhez hozzájárulni a művészeti tevékenységek által.
- A csoportos szereplésben rejlő lehetőségeket kihasználni a személyiségformálás, az egészséges életmód, a környezetvédelem és a közéleti nevelés területén.

Kiemelten fontosnak tartjuk továbbá:

- a tanulók kezdeményezéseinek segítését,
- a közvetlen tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtését,
- különböző változatos munkaformák alkalmazása: homogén csoportmunka, differenciált csoportfoglalkozások, egyéni munka, versenyeken, fesztiválokon, bemutatókon való részvétellel az együttműködést, együvé tartozást, a felelősségérzetet erősíteni.

7. Tehetséges tanulókkal való foglalkozás elvei

A művészeti iskolák eleve tehetséggondozó intézmények.

Mint ahogy a művészeti képzés nagy hatással van a személyiségre, pozitívan hat a lélekre, intézményünk nemcsak a kiemelkedő tehetségeket karolja fel. Nagy figyelmet fordítunk a rejtett képességek felszínre hozására, ezáltal az egyes tanulók életminőségének javítására.

A tehetséggondozás feltételei:

- a tanár tudása, személyisége, mely a legfőbb motivációs erő.
- szoros kapcsolattartás a művészeteket tanító és a közismerettanárok között.
- tanárképzés, tanári továbbképzés.
- A képzés tárgyi feltételeinek minősége
- bemutatkozási lehetőségek (kiállítások, színpadképes produkciók, fesztiválokon, versenyeken való részvétel)

A SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. Személyes kapcsolattartás

Az oktató-nevelő munka során

- Kölcsönös tájékoztatás szóban szülői értekezleten, fogadóórán, illetve az iskolában bármikor (tanórán kívül).
- Nyílt napok alkalmával.
- Az első osztályban lehetőség szerint folyamatos, napi kapcsolattartás.
- A KRÉTA tanulmányi rendszeren írásban.
- Minőségbiztosítás keretén belül kérdőívek alapján.

Kulturális, szórakoztató jellegű rendezvényeken

- Osztályprogramok, kirándulások során
- Iskolai rendezvényeken (KI MIT TUD, egyéb kulturális bemutatók, Adventi készülődés, Farsang, Gyereknapi, Anyák Napja, Jótékonysági bál, táborok, stb.).

Szülői jogok érvényesítésének lehetőségei

- A szülő problémájával saját belátása szerint személyesen fordulhat gyermeke osztályfőnökéhez, napközis nevelőjéhez, szaktanárokhoz vagy az iskola vezetéséhez.
- A probléma megoldásának lehetőségeiről, annak orvoslásáról a szülőt az iskola minden esetben tájékoztatja.

2. Kapcsolattartás szervezetek útján

Szülői Munkaközösség

A Szülői Közösség feladatai:

- Felméri és támogatja az intézménybe szervezett gyermekprogramokat.
- Szervezi a Farsangot, Gyereknapi, stb.
- Támogatja, illetve, szükség esetén részt vesz az iskolások számára szervezett tanulmányi és egyéb kirándulásokon, táborozáson.
- Jelzi az intézmény vezetőjének a gyermekek iskolán kívüli problémáit, gyermekjóléti ügyeket, veszélyeztetettséget.
- Közvetíti a szülők oktatással, neveléssel, szabadidő-eltöltéssel kapcsolatos javaslatait, problémáit az intézmény vezetésére felé.

Igazgatótanács

Az Igazgatótanács feladatai

- Segíteni az iskola, a szülők, az egyházközség közötti korrekt, pontos információáramlást.
- A felmerülő problémák közös, mindenki számára megnyugtató megoldása.

Szülői jogok érvényesítésének lehetőségei szervezetek útján

- Elsősorban gyermekek közösségét (osztály, csoport, iskola gyermekközössége) érintő kérdésekben a szülő problémáival fordulhat a fenti szervezetek képviselőihez.

ISKOLÁNK HELYI TANTERVE

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

A KULCSKOMPETENCIÁK

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változómértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

1. Órafelosztás

Az iskola csak úgy tudja célkitűzéseit és feladatait megvalósítani, ha a tantárgy és óraelosztással megteremtjük annak lehetőségét. Ezért az órák optimális felosztása a tantárgyak között, az óraszámok helyes meghatározása nagyon fontos feladat.

Iskolánkban a tanítási órák kötelező, választható tanórai foglalkozásokból, egyéni (fejlesztő, felzárkóztató, ill. tehetséggondozó) foglalkozásokból és a tanórán kívüli foglalkozásokból állnak.

1.1. Tanórai foglalkozások (kötelező és választható)

1.1.1. Tanórai foglalkozások az alsó tagozaton

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai				Össz.
	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	
Magyar nyelv és irodalom					
magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	28
Matematika					
matematika	4	4	4	4	16

Hittan	1	1	1	1	4
Természettudomány és földrajz					
környezetismeret	1	1	1	1	4
Idegen nyelv					
első élő idegen nyelv				2	2
Művészetek					
éneke-zene	2	2	2	2	8
vizuális kultúra	2	2	2	1	7
Technológia					
technika és tervezés	1	1	1	1	4
digitális kultúra			1	1	2
Testnevelés és egészségfejlesztés					
testnevelés	5	5	5	5	20
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	89
Szabandon tervezhető órakeret	2	2	2	2	
Megtartott órák	23	23	24	25	95
Maximális órakeret	24	24	24	25	97
Hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy					
áhitat	1	1	1	1	4
hitoktatás	1	1	1	1	4
Nem kötelező tanórai foglalkozás					
Idegen nyelv					
első élő idegen nyelv	1	1	1		3
Összesen leadott óraszám	26	26	27	27	106

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása az alsó tagozaton

Alsó tagozaton, az első-második évfolyamon a **természettudomány és földrajz** műveltségterületre terveztünk egy-egy órát. A 3-4 évfolyamon a **magyar nyelv és irodalom** műveltségterületre két-két órát.

A szülők az első évfolyam megkezdésekor eldönthetik, hogy szeretnék-e, ha gyermekük heti

egy órában idegen nyelvet tanulna. Ha igen, akkor az angol és német idegen nyelv között választhatnak.

A kötelező tanórai foglalkozások tartalmazzák a heti két hittanórát és a heti egy hétkezdő áhítatot (3 óra).

A szabadon tervezhető órák felhasználása 1–4. évfolyam				
Műveltségterület	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom			2	2
Természettudomány és földrajz	1	1		
Összes óra	1	1	2	2

1.1.2. Tanórai foglalkozások a felső tagozaton

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai				Össz.
	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	
Magyar nyelv és irodalom					
magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	16
Matematika					
matematika	4	4	3	4	15
Történelem és állampolgári ismeretek					
történelem	2	2	2	2	8
állampolgári ismeretek				1	1
hon- és népismeret		1			1
Hittan	1	1	1	1	4
Természettudomány és földrajz					
természettudomány	2				2
kémia			1	2	3
fizika		1	2	1	4
biológia		1	2	1	4
földrajz		1	2	1	4
Idegen nyelv					
első élő idegen nyelv	3	3	3	3	12
Művészetek					
éneke-zene	2	1	1	1	5
vizuális kultúra	1	1	1	1	4
dráma és színház	1				1
Technológia					
technika és tervezés	1	1	1	1	4
digitális kultúra	1	1	1	1	4
Testnevelés és egészségfejlesztés					
testnevelés	5	5	5	5	20
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	4
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28	109
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2	
Megtartott órák	28	28	30	30	116
Maximális órakeret	28	28	30	30	116

Hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy					
áhitat					
hitoktatás	2	2	2	2	8
Nem kötelező tanórai foglalkozás					
Idegen nyelv					
első élő idegen nyelv	2	2	2	2	8
Összesen leadott óraszám	32	32	34	34	132

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása a felső tagozaton

A felső évfolyamon is a kötelező tanórai foglalkozások tartalmazzák a heti két hittanórát és a heti egy hétkezdő áhitatot (3 óra).

Az ötödik évfolyamon, a szabadon felhasználható órakeret terhére illesztettük be az egy óra dráma és színház tantárgyat.

Hatodik évfolyamon eggyel emeltük a **természettudomány és földrajz műveltségterület** óraszámát, illetve ide illesztettük be a hon- és népismeret óraszámát.

Hetedik évfolyamon egy órával emeltük a **magyar nyelv és irodalom** műveltségterület óraszámát. Nyolcadik évfolyamon a **magyar nyelv és irodalom, matematika és a technológia műveltségi területeket emeltük egy-egy órával.**

A **természettudomány és földrajz műveltségi területen** átcsoportosítottunk egy órát a nyolcadik évfolyam óraszámából a hetedik évfolyamra.

5. évfolyamon választható a heti két emelt szintű idegen nyelv óra.

A szabadon tervezhető órák felhasználása 5–8. évfolyam				
Műveltségterület	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom			1	1
Matematika				1
Történelem és állampolgári ismeretek		1		
Művészetek	1			

Természettudomány és földrajz		1		
Technológia				1
Összes óra	1	2	1	3

1.2. Tanterv kiegészítés

A Kerettanterv által meghatározott órakeret tíz százalékát, és a szabadon felhasználható órák közül felhasznált órakeretet pedagógusaink az iskola Tanterv Kiegészítésének tananyagának beépítésére, a tananyag gyakorlására és ismétlésre használják fel.

A Tanterv Kiegészítés tartalmi elemei:

- „Megelevenedő történelem” rendhagyó magyar (alsó tagozat) és történelem (felső tagozat) órák hagyományörző egyesületek bevonásával
- „Népszokások” népi kultúránk megismerése, hagyományok felelevenítése magyar órákon és külső helyszíneken (Falumúzeum).
- „FilmeK” tananyaghoz kapcsolódó filmek, filmrészletek megtekintése magyar, ill. történelem órákon.
- „ÖKO Program” természetismeret, természet szeretetére történő nevelés, elsősegély ismeretek a környezetismeret, természetismeret, földrajz és biológia órákon.
- „Evangélikus Tartalmak” egyházunkról a magyar, történelem, ének és technika tantárgyakba épített ismeretek.

A Tanterv Kiegészítés tartalmazza az iskolai kirándulások kötelező tartalmi elemeit is.

1.3. Hitoktatás

A hit és vallásoktatáson való részvétel tanulóink számára kötelező. Az iskola együttműködik a területileg illetékes történelmi egyházakkal. Az iskolában evangélikus, katolikus és református hitoktatás folyik. A tanulók oktatását az egyház által kijelölt hitoktatók végzik.

1.4. Mindennapos testmozgás

A felső tagozaton a mindennapos testmozgás lehetőségét az órarendi testnevelés órák és a sportkörön kívül az iskola sportrendezvényei és a művészeti iskola tánc foglalkozásai egészítik ki.

Iskolánk az alsó tagozaton is biztosítja tanulóink számára a mindennapos testmozgást, a heti 5 óra testnevelés keretében tanulóink néptánc foglalkozáson is részt vesznek. A foglalkozást külön megbízás alapján szakember vezeti.

Ezeket az órákat az órarendben jelöljük.

A mindennapos testmozgás lehetőségét az alsó tagozaton is az iskolai sportkör egészíti ki.

2. Egyéni (fejlesztő, felzárkóztató ill. tehetséggondozó) foglalkozások

A rászoruló tanulók fejlesztésére, felzárkóztatására, korrepetálására, illetve a tehetséggondozásra tantervünk külön órakeretet biztosít, melyet minden évfolyamon a tanulók igénye és szüksége, a tananyag rész nehézsége alapján használunk fel.

3. Tanórán kívüli foglalkozások

Tanórán kívüli foglalkozások körébe tartoznak a napközis tanulószobai foglalkozások, a diákköri (szakköri) és az egyéb foglalkozások.

3.1. Napközis, tanulószobai foglalkozások

Alsó tagozat

Az alsó tagozatban minden évfolyamon legalább egy napközis csoportot működtetünk. A foglalkozásokon a tanulók gyakorló órák keretében felkészülnek a következő napra, megírják a házi feladatot, gyakorolnak. A foglalkozások szervezése során biztosítani kell számukra szabadidőt legalább napi 45 percben, melyet játékos, egészségfejlesztő testmozgásra kell fordítani.

Felső tagozat

A tanulószobát igénybevevő gyermekek létszámától függően egy vagy két napközis csoportot működtetünk. A foglalkozásokon a tanulók felkészülnek a következő napra, megírják a házi feladatot, gyakorolnak.

3.2. Diákköri (szakköri) foglalkozások

A diákköri foglalkozásokat iskolánk két csoportba sorolja. Az egyik csoportba tartoznak az állandó jellegű szakkörök, a másik csoportba az éves igények felmérése alapján tartott foglalkozások.

Állandó jellegű foglalkozásaink

Az énekkar működése az iskola kulturális életében elengedhetetlenül szükséges.

Az énekkar heti 2 órában működik.

Éves igények felmérése alapján tartott foglalkozások

Azok a foglalkozások, melyeket a tanulók évről évre változó igényei, a változó gyerekanyag és a tanári személyi feltételek függvényében állapítunk meg.

Művészeti foglalkozások

A feladatot iskolánk művészeti ágazatának Pedagógiai programja részletezi.

Egyéb foglalkozások

Az egyéb foglalkozások az iskolával összehangolt, de nem az iskolai munkarend alapján, esetleg külső foglalkozásvezető által tartott foglalkozások, melyek vagy társadalmi felajánlásból vagy külön díjazás ellenében történnek.

4. A taneszköz és tankönyvkiválasztás elvei

4.1. A taneszközök kiválasztása

- Iskolánk taneszköz ellátása jó. Ennek ellenére új eszközök beszerzése elengedhetetlenül szükséges. Az eszközállományt folyamatosan korszerűsíteniünk, a hiányokat pótolnunk kell. Ki kell használnunk a pályázati lehetőségeket. A Kerettanterv követelményeinek teljesítéséhez szükséges eszközöket mielőbb be kell szereznünk.
- A szemléltető eszközök egy részét (különösen alsó tagozatban) az iskola pedagógusai is el tudják készíteni. Szívesen segítenek az ügyesebb szülők és a tanulók is.
- Fontosnak tartjuk a meglévő eszközök folyamatos karbantartását, felújítását, az állagmegőrzést. Ennek a munkának a „házipogár” elkészíthető részét a technikai személyzet, illetve a technika szakos kollégák végzik.
- Ugyanakkor fontos, hogy az iskola szertárában kellő mértékben képviselve legyen az eszközök újabb „nemzedéke”, a digitális technika.
- Az eszközök korszerűségének követelményeivel együtt az eszközhasználat normái is korszerűsödnek, egyre inkább a tanulói aktivitást igénylő eszközök kerülnek előtérbe.
- A taneszközök a pedagógusok személyi leltárába kerülnek. A leltárba vett eszközökért anyagi felelősséggel tartoznak. /SZMSZ/

4.2. A tankönyvkiválasztás elvei

A tankönyvek megrendelése és a tanév kezdetekor a tankönyvek kiosztása az iskolában történik.

A tankönyvkiválasztás elvei a következők:

- tartalma tükrözze az iskola által képviselt értékeket
- tartalmazza a legkorszerűbb ismeretanyagot
- nyelvezete, felépítése, tartalma legyen érthető, logikus, a tanulók életkorának megfelelő
- legyen viszonylag tartós, több éven át használható, ezáltal átadható vagy könyvtárból kölcsönözhető
- legyen esztétikailag igényes, jó minőségű
- legyen alacsonyabb árfekvésű, mindenki számára elérhető

2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre azzal, hogy a térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott minden tanuló számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani.

5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanulók értékelése, mérése

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában. Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat.

Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet

részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

A pedagógus a tanuló tantárgyi tudását, felkészültségét a tanítási év közben rendszeresen ellenőrzi. A beszámoltatás, az ismeretek számonkérése történhet írásban és szóban egyaránt, a tantárgy, illetve a tananyag sajátosságait figyelembe véve, törekedve arra, hogy lehetőleg mindkét lehetőséget biztosítsuk tanulóink számára.

A készségtantárgyaknál a pedagógus – a tanuló igyekezetét látva – a gyakorlati kezűgyességen, halláson, ill. testi felépítésen múló sikertelen beszámoltatás esetén igyekezzék a tanuló számára más, esetleg elméleti tudáson alapuló beszámoltatási alternatívát felajánlani.

A Nevelési Tanácsadó szakvéleményével rendelkező tanulók beszámoltatása, számonkérése során a szakvéleményben foglaltakat figyelembe kell venni.

5.1. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, aki a tantervi minimum követelményt teljesíti. A tantervi minimum követelményt - melyet a Kerettanterv követelményeihez igazítottunk – a tantárgyi programok részletesen tartalmazzák.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megisméltése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére az első-negyedik évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megisméltését.

5.2. Tantárgyi értékelés

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A félévi és év végi osztályozhatóság feltétele, hogy a tanuló félévente tantárgyanként legalább három érdemjeggyel rendelkezzen. Az érdemjegyekről a tanulót és szüleit rendszeresen értesíteni kell a KRÉTA tanulmányi rendszeren keresztül, az érdemjegy megszerzését követő 2 héten belül. Az érdemjegy megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmező eszköz. A rendelkezésre álló idő és feltételek figyelembevételével meg kell adni tanulóinknak a lehetőséget a rosszul elsajátított tananyag

minél többször történő ismétlésére, a rossz érdemjegyek javítására. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja. Az osztályzatról a tanulót és a szüleit értesíteni kell.

Az iskolában használt érdemjegyek a tanulók tudásának értékelésénél és minősítésénél a következők:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Az iskolában a negyedik évfolyam első félévéig szöveges értékelést **is** kapnak tanulóink.

A második évfolyam félévét követően minden kötelező és nem kötelező tantárgyból érdemjegyet is adunk a KRÉTA tanulmányi rendszerben.

A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt a tanulmányi rendszeren keresztül és papíralapú értesítőben is tájékoztatjuk.

A szöveges értékelést év közben az alábbiakban meghatározott szintereken szóban is megteesszük, ezzel folyamatosan szóban is tájékoztatva a szülőket.

Külön írásban jelezzük a dicséretes és a gyenge tantárgyi teljesítményeket.

Az iskolában a tanulási nehézséggel küzdő tanulók tevékenységének értékelése a műveltségi területekben elért követelményszint alapján, hagyományos módon történik.

A szülők szóbeli tájékoztatásának szinterei:

- fogadóórákon,
- szülői értekezleteken,
- családlátogatásokon,
- lehetőségekhez képest a tanítási napokon,

- egyéb az osztályfőnökök és osztálytanítók által rendezett programokon,
- félévi értékelő értekezleten,
- év végi értékelő értekezleten.

Az alsós osztályfőnökök a fogadóórákon, szülői értekezleteken, az egyéb e célból rendezett összejöveteleken, a félévi és az év végi értékelő értekezleteken jelenléti ívet íratnak a jelenlévő szülőkkel, melyet a titkárságon leadnak, a felsős szaktanárok pedig névsort írnak a szülői értekezleten, fogadóórán érdeklődő szülőkről.

5.3. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái

Alsó tagozat (2-3-4. osztályok)

Matematika:

- Témakörönként írásbeli beszámoló,
- Félévi és év végi felmérés.

Magyar irodalom:

- negyedévenként szövegértés felmérés,
- fogalmazás:
3. osztály év végén – 1 elbeszélő fogalmazás írása,
4. osztályban – 1 elbeszélő és 1 leíró fogalmazás írása.

Magyar nyelv:

- témakörönként témazáró felmérés helyesírással,
- osztályonként év végén helyesírás felmérés.

A félévi és az év végi értékeléskor az írásbeli beszámolók eredményeit nagyobb mértékben vesszük figyelembe.

Felső tagozat (5-8. osztályok)

Annak érdekében, hogy tanulóink szóbeli és írásbeli kifejezőképessége egyaránt fejlődhessen, törekedni kell arra, hogy az írásbeli és szóbeli beszámoltatások aránya kiegyensúlyozott legyen. Minden tantárgynál mind szóbeli, mind pedig írásbeli beszámoltatást is alkalmazunk. A beszámoltatási formák arányát és súlyát -a szaktantárgy jellegének figyelembevételével- a szaktanár határozza meg.

5.4. Tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Iskolánkban a tanulók fizikai állapotának mérése, a 2007/2008-as tanévtől kezdődően az Oktatási Minisztérium által kiadott: útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez című kiadvány alapján történik. Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Dr. Feltérné dr. Mérey Ildikó által kifejlesztett Hungarofit módszert alkalmazzuk.

A Hungarofit módszer kidolgozója, Dr..F.Dr. MÉREY ILDIKÓ FŐISKOLAI DOCENS az iskolák javára szerzői jogdíjról lemondva szabadon felhasználhatóvá teszi az általa kidolgozott módszert, a szerző jogról rendelkező 199. évi LXXVI. Törvény 38.§ (1) bekezdés értelmében.

Minden tanévben kétszer kerül sor a következők mérésére:

1. Helyből távolugrás
2. Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás
3. Hasonfekvésből törzsemelés
4. Hanyattfekvésből felülés
5. Aerob állóképességi próba

Ez a próbarendszer megfelelően a tudományosság kritériumainak (valódiság, megbízhatóság, objektivitás) mér és értékeli.

Iskolánkban a testnevelés órákon rendszeresen történik a testtartásért felelős izmok erősítése és nyújtása, a biomechanikailag helyes gerinchasználat és automatizálása.

5.5. Magatartás, szorgalom értékelésének formája és követelményei

A magatartás következetes és igazságos értékelése érdekében iskolánk felső tagozatán „Értékelő lap”-ot vezetünk. Az értékelő lapon a pedagógusok aláírásukkal jelölik a hiányosságokat.

Akinek kettőnél több bejegyzése van az értékelő lapon, az legfeljebb jó minősítést, akinek 5-6 bejegyzése van, az legfeljebb változó minősítést, akinek 7-8 bejegyzése van, az legfeljebb rossz minősítést kaphat magatartásból. 9 bejegyzéstől osztályfőnöki figyelmeztetést kap a tanuló.

A tanórán kívüli magatartási problémát az ügyeletes pedagógus, ill. az a pedagógus jegyzi be, aki észleli a hiányosságokat, gondokat.

A tanulók havonta egy magatartás és egy szorgalom jegyet kapnak a tanárok bejegyzése, a gyermekek önértékelése és az osztályfőnök véleménye alapján. A jegyek mellé szöveges értékelést nem adunk. A közösségi munkát a szaktanárok és az osztályfőnökök ismerjék el dicsérettel vagy jeles érdemjeggyel.

Az osztályfőnökök és az osztályban tanító pedagógusok a magatartást és szorgalmat fentiek alapján, havonta értékelik a KRÉTA tanulmányi rendszerben.

Félévkor, illetve év végén az osztályfőnök javaslatot tesz a magatartás és szorgalom értékelésére, melyet a tantestülettel történő egyeztetés után meg lehet változtatni.

A félévet az addig kapott minősítések alapján értékeljük.

Magatartás

A magatartás értékelésének formája

Az osztályfőnökök és a szaktanárok a tanuló magatartásának értékelésénél a tanuló az iskolában, a tanórán, az óráközi szünetekben, az iskolai, községi rendezvényeken, illetve az iskolai élettel kapcsolatba hozható (kirándulások, iskolába jövet, menet stb.) viselkedését veszik alapul. Az elvárások a tanulók magatartására vonatkozóan az Iskolai Házirendben kerülnek megfogalmazásra, melyeket számukra kifüggesztünk.

Az alsó évfolyamokon (1-4.osztály) a magatartás értékelésekor kiemelten számításba kell venni a gyermek magatartásának változását, javulását. Ezért az értékelésnél egy ún. „javuló” minősítést is használunk.

Az iskolában használt érdemjegyek a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél:

- példás (5)
- jó (4)
- javuló (csak alsó évfolyamon)
- változó (3)
- rossz (2)

Nem lehet „változó”(3) érdemjegynél jobb osztályzatot adni annak a tanulónak, aki igazgatói figyelmeztetést kapott. Nem lehet „jó” (4) érdemjegynél jobb osztályzatot adni annak a tanulónak, aki osztályfőnöki, vagy szaktanári figyelmeztetést kapott. Az előbbi megkötések egy félévre vonatkoznak, az év végi érdemjegyet az első és második félév figyelembevételével kell meghatározni.

A magatartás értékelésének szempontjai

Példás:

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi.
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti.
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat.
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú.
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes.
- Megnyilvánulásaiban őszinte.
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

Jó:

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra.
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi.
- A Házirendet igyekszik betartani.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek.
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: szaktanári, legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetés.

Javuló (csak alsó évfolyamokon)

- Az a tanuló, aki még nem éri el a jó magatartási szintet, de változó magatartása ellenére érezhető a tanuló jóra való törekvése, igyekevése.
- Magatartása az előző időszakhoz képest javuló tendenciát mutat.

Változó:

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása.
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel.
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen.
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész.
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó.
- Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki intés.
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés.

Rossz:

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja.
- A felnőttekkel szemben gyakran nevetlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik.
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói intés.

Szorgalom

Szorgalom értékelésének formája

Az iskolában használt érdemjegyek a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél:

- példás (5)
- jó (4)
- változó (3)
- hanyag (2)

Nem lehet „hanyag”(2) érdemjegynél jobb osztályzatot adni annak a tanulónak, aki egy vagy több tantárgyból megbukott. Az előbbi megkötés egy félévre vonatkozik, az év végi érdemjegyet az első és második félév figyelembevételével kell meghatározni.

A szorgalom értékelésének szempontjai

Példás:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik.
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre.
- Többfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el.
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő.
- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó:

- A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik.
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát.
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű.
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák változtatják egymást.
- Önállóan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát.
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt.
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el.
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan.
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz.
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

5.6. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítését, a gyakorlást, a tananyag megerősítését szolgálja.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe vesszük a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- azt a tényt, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat.
- Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javítatjuk.

Az alsós napköziben önálló munkával készül a házi feladat, amelyet a tanítók felügyeletével és segítségével az iskolában oldanak meg a tanulók, differenciált formában felhasználva a könyvtár adta lehetőségeket. Szükség esetén otthoni gyakorlásra feladatokat biztosítunk.

A felsős napközis foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítjuk, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését, segíti a szóbeli tanulást, felkészülést. Törekszünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék.

Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata. Hétféle előtt, péntekről hétfőre, kevesebb házi feladatot adunk, hogy legyen idő a pihenésre és a kikapcsolódásra.

6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Kötelező tanórai foglalkozások csoportbontása

A csoportok kialakításánál az elsődleges szempont a még hatékonyabb óravezetés elérése. A csoportok létrehozásánál a tanulói teljesítményeket vesszük figyelembe. Nagyobb osztálylétszám esetén, ha az osztály heterogén összetételű és a tantestület véleménye alapján szükséges, a problémás tantárgyból csoportbontást alkalmazunk. Magasabb évfolyamokon a csoportbontást a pályaorientáció is befolyásolhatja. Az osztályok megbontásához minden esetben megkérjük a fenntartó hozzájárulását.

Nem kötelező tanórai foglalkozások csoportjainak kialakítása

- A választható tanórai foglalkozásokra év elején lehet jelentkezni. A foglalkozás ezután egész tanévben kötelező a tanuló számára. A tanuló teljesítményéről a félévi és az év végi bizonyítványába érdemjegyet kap.
- A felzárkóztató foglalkozásokon a részvétel önkéntes, de indokolt esetben egyes tanulók számára a pedagógus kötelezővé teheti.

Tanórán kívüli foglalkozások csoportjainak kialakítása

- Napközis tanulószobai foglalkozások csoportjainak kialakítása
A napközis foglalkozások szervezésénél elkülönül az alsó és felső évfolyam, mert az alsós és felsős tanulók tanulási módszere és a tanulásra fordított ideje alapvetően különbözik. A csoportok kialakításánál a tanulók életkorát vesszük figyelembe. Az egyes csoportok létszáma a napközis tanulók összlétszámától függ. A tanuló tanulmányi előmenetelét figyelembe véve, a tantestület véleménye alapján, a napközis foglalkozáson történő részvételt az osztályfőnök kötelezővé teheti.
- Diákköri (szakköri) foglalkozások csoportjainak kialakítása
A csoportok kialakítása a tanulók érdeklődési körének figyelembevételével történik.

7. A tanulók jutalmazásának, elmarasztalásának elvei és formái

7.1. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját kitartó szorgalommal, képességeihez mértén kiemelkedően végzi, példamutató magatartást tanúsít, ill. kiemelkedő közösségi munkát végez, hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, ill. jutalmazza.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító közösséget csoportos jutalomban lehet részesíteni.

Az alábbiakban minden dicséret típushoz sorrendben a következők kerültek meghatározásra:

1. A tanuló ténykedése, hogy a dicséretre jogosult lehessen
2. Mikor adható?
3. Ki adhatja?
4. Hova kell adminisztrálni?
5. Záradék szövege.

Dicséretok:

Szaktanári dicséret

1. Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért.
2. Tanév során bármikor.
3. Szaktanár.
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5. szaktanári dicséretben részesítem.

Osztályfőnöki dicséret

1. Kiemelkedő közösségi munkáért.
2. Tanév során bármikor.
3. Osztályfőnök (saját belátása, ill. az iskolai dolgozók javaslatára).
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5. osztályfőnöki dicséretben részesítem.

Oklevél

1. Kimagasló tanulmányi eredményért és/vagy kulturális-, sporteredményéért és közösségi tevékenységéért.
2. Tanév végén, iskolaközösség előtt.
3. Osztályfőnök, napközis nevelők, ill. szaktanárok javaslatára a tantestület.
4. Bizonyítványba, törzslapra és a KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.tevékenységéért dicséretben részesül.

Oklevél és jutalomkönyv

1. Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményéért.
2. Tanév végén, iskolaközösség előtt.
3. Osztályfőnök, napközis nevelők, ill. szaktanárok javaslatára a tantestület.
4. Bizonyítványba, törzslapra és a KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5. tevékenységéért dicséretben részesül.

Igazgatói dicséret

1. Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményéért.
2. Tanév végén, iskolaközösség előtt.
3. A tantestület javaslatára az igazgató.
4. Bizonyítványba, törzslapra és a KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.tevékenységéért igazgatói dicséretben részesítem.

Reményik Díj

1. Több éves kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményéért.
2. A 8. tanév végén, iskolaközösség előtt.
3. A tantestület mérlegelése, szavazata alapján a tantestület.
4. Bizonyítványba, törzslapra és a KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.tevékenységéért „Reményik Díj”-ban részesül.

7.2. A tanulók elmarasztalásának elvei és formái

Azokat a tanulókat, akik az iskolai házirendet tanórán vagy tanórán kívül, az iskolán belül vagy az iskolán kívül megszegik, vagyis az iskolai közösség normáit sértő magatartást tanúsítanak, fegyelmező intézkedésben kell részesíteni.

Kisebbségi anyagi vonzattal / károkozással / járó fegyelmezetlenség, ill. figyelmetlenség esetén a Házirend, ill. az SZMSZ rendelkezései alapján kell eljárni. Ha a tanulóval kapcsolatosan a problémák sorozatosan, vagy több tárgyból is előfordulnak, illetve ha a tanuló kötelezettségeit vétkesen és súlyosan megszegi, a fegyelmi eljárást jogszabály alapján le kell folytatni. /SZMSZ. Fegyelmi intézkedések /

Az alábbiakban minden fegyelmező intézkedés típushoz sorrendben a következők kerültek meghatározásra:

1. A tanuló ténykedése, melyért a fegyelmező intézkedés szükségessé vált.
2. Mikor adhat?
3. Ki adhatja?
4. Hova kell adminisztrálni?
5. Záradék szövege.

Fegyelmező intézkedések:

Szaktanári figyelmeztetés

1. A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órán előforduló fegyelmezetlenség.
2. Tanév során bármikor.
3. Szaktanár.
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5. szaktanári figyelmeztetésben részesítem.

Osztályfőnöki figyelmeztetés:

1. A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségzegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás.
2. Tanév során bármikor.
3. Osztályfőnök (saját belátása, ill. az iskolai dolgozók javaslatára)
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.osztályfőnöki figyelmeztetésben részesítem.

Osztályfőnöki intó:

1. A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségzegése, a házirend többszöri megsértése, igazolatlan mulasztás.
2. Tanév során bármikor.
3. Osztályfőnök (saját belátása, ill. az iskolai dolgozók javaslatára).
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.osztályfőnöki intésben részesítem.

Igazgató helyettesi figyelmeztetés

1. Az iskolai házirend gyakori megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás, fegyelmezetlenség.
2. Tanév során bármikor.
3. Az igazgató helyettese.
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.igazgató helyettesi figyelmeztetésben részesítem.

Igazgató helyettesi intő

1. Az iskolai házirend gyakori, súlyosabb megsértése igazolatlan mulasztás, szándékos károkozás, fegyelmezetlenség.
2. Tanév során bármikor.
3. Az igazgató helyettese.
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.igazgató helyettesi intésben részesítem.

Igazgatói figyelmeztetés

1. Az iskolai házirend gyakori megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos károkozás, fegyelmezetlenség.
2. Tanév során bármikor.
3. Az igazgató.
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe.
5.igazgatói figyelmeztetésben részesítem.

Igazgatói intés

1. Az iskolai házirend súlyos megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos károkozás, súlyos fegyelmezetlenség.
2. Tanév során bármikor.
3. A tantestület javaslatára az igazgató
4. KRÉTA tanulmányi rendszerbe, bizonyítványba és törzslapra.
5.igazgatói intésben részesítem.

Valamennyi fegyelmező intézkedést a szülővel tudatni és láttamoztatni kell.

A MŰVÉSZETI ISKOLA HELYI TANTERVE

1. A képzés struktúrája az alapfokú művészeti iskolában

A választott kerettanterv megnevezése minden művészeti ágánál:

1.1. Képző és iparművészeti ág

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2	1– 2
Összes óra:	(2– 4)	(2– 4)	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6	4– 6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszámja 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Fém- és zománcműves műhelygyakorlat, Fotó és film műhelygyakorlat, Grafika és festészet műhelygyakorlat, Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat, Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat, Textil- és bőrműves műhelygyakorlat

A tanítási órák képzés ideje: 45 perc

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a képző-és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezőkészség
- Eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

- Nyitottság
- Fejlődőképesség
- Önállóság
- Önkifejezés
- Rugalmasság
- Érzékenység
- Kísérletező kedv
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

- Motiválhatóság
- Empatikus készség
- Együttműködési készség
- Kezdeményezőkészség
- Segítőkészség

Módszerkompetenciák:

- Figyelemösszpontosítás
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Következtetési képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Módszeres munkavégzés
- Nyitott hozzáállás
- Probléma felismerés, –megoldás
- Tervezési készség
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- A munkakörnyezet tisztántartása

A művészeti alap és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló

felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

- Műhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiekén felül szabadon választható vizsgatantárgy:

- Művészettörténet
- Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgykból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

1.1.1. Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Népművészet (1–10. évfolyam)

Művészettörténet (3-10. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig

Fém– és zománcműves tanszak - Fém– és zománcműves műhelygyakorlat

Fotó és film tanszak - Fotó és film műhelygyakorlat

Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Környezet– és kézműves kultúra tanszak - Környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat

Szobrászat és kerámia tanszak - Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

Textil– és bőrműves tanszak - Textil– és bőrműves műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgyak:

Népművészet (1–10. évfolyam)

Művészettörténet (3-10 évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint *alapmodul* a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet

alapjai, *egyedi szakmai modul* a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző-és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

1.2. Színművészeti-bábművészeti ág

1.2.1. Színjáték tanszak

Főtárgy: dráma és színjáték

Kötelezően választható tantárgyak:

- beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)
- mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)
- zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)
- színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a színjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Színjáték tanszak

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

Ha az intézmény az ajánlott minimális heti össz-óraszámot biztosítja, akkor az ezen felül tanított választható tantárgyakat heti 0,5 órában is oktathatja.

A dráma és színjáték tantárgy heti óraszámja a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1–1 órában önálló tantárgyként oktatja az iskola.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A színművészeti-bábművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a színművészet területén

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

- Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása
- Drámai/színházi konvenciók alkalmazása
- Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése
- A színházi műfajok felismerése
- A szöveg– és előadáselemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása
- Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasása
- Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása
- Színházi improvizáció
- Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel
- Előadásban (játékban) szerepek megformálása
- A rendezői instrukciók mentén végzett munka
- Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során
- Színházi előadások elemzése, értékelése

Személyes kompetenciák

- Önállóság
- Döntésképeség
- Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság

- Mozgáskoordináció
- Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák

- Kapcsolatteremtő készség
- Kezdeményezőkészség
- Empatikus készség
- Tolerancia
- Kommunikációs rugalmasság
- Adekvát metakommunikáció
- Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák

- Kreativitás, ötletgazdagság
- Problémamegoldás
- Figyelem összpontosítás
- Helyzetfelismerés
- Kritikus gondolkodás

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálnak legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és

záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

- dráma és színjáték, valamint
- egy választott tantárgy az alábbiak közül
- beszéd és vers
- mozgás és tánc
- zene és ének
- színházismeret

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

- dráma és színjáték, valamint
- egy választott tantárgy az alábbiak közül
- beszéd és vers
- mozgás és tánc
- zene és ének
- színházismeret

Színjáték és bábjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret tantárgyakból megszerzett művészeti

alapvizsga vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

1.3. Táncművészeti ág

1.3.1. Néptánc tanszak

Tantárgyak

Főtárgy:

- Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)
- Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

- Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)
- Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

- Folklórismeret
- Tánc történet

Választható tantárgyak:

- Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)
- Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)
- Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)
- Táncjelírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3	3	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1					1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése
- A hagyományos népi játékmód ismerete
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása
- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása
- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék fejlesztése
- A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés
- Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés
- Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés
- A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése
- A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése
- A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

Társas kompetenciák

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása
- A másság elfogadásának képessége

- Az önálló döntéshozatal képessége
- Kezdeményezőkézség, egyéni feladat- és szerepvállalás
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
- A szabálytudat kialakítása
- A csoportnorma kialakítása
- A segítő életmódra nevelés s a szociális érzékenység fejlesztése
- A közösségi szemlélet kialakítása
- A környezet megóvásának fontossága
- Az egészséges életmód igénye

Módszerkompetenciák

- Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése
- Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása
- Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések
- Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
- A hatékony önálló tanulásra nevelés
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is
- A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

figyelembevételével kell meghatározni

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Vizsgatantárgyak

Művészeti alapvizsga

- Néptánc
- Folklórismeret

Művészeti záróvizsga

- Néptánc
- Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből,

illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

1.3.2. Kortárstánc tanszak

Tantárgyak

Főtárgy:

Kreatív gyerektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Kortárstánc (3 –6 alapfokú évfolyamon, 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Limón–technika (5–6 alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5–6 alapfokú évfolyamon)

Lábán– technika (7–8 továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9–10 továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7–10 továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban:

Tánc történet

Limón–technika

Választható tantárgyak:

Kreatív gyerektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Kortárstánc (3 –6 alapfokú évfolyamon, 7–10. továbbképző évfolyamon)

Graham–technika (9–10 továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9–10 továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	4	4	3–4	3–4	2	2	2–3	2–3	2	2
Kötelező tantárgy							2	2	1	1	2	2

Kötelezően választható tantárgy					1-2	1-2			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A KORTÁRSTÁNC ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a kortárstánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése

A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása

Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése

A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése

Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően

A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése

Egészségmegőrzés, testi higiénia, egészséges életmód iránti igény kialakítása

A kortárművészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása

A komplex előadó–művészeti gondolkodásmód kialakítása

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

A zenei ízlésformálás

A tudatos és rendszeres munkára nevelés

Fejlődőképesség

Nyitottságra nevelés

Elhivatottságra való igény kialakítása

Folyamatos ismeretbővítés, valamint analizáló és szintetizáló tudás kialakítása

A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása

A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása

A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Önreflexió és önálló véleményalkotás

A kritikai gondolkodás fejlesztése

Társas kompetenciák

A csoport és a csoportnorma kialakítása

A kooperáció valamint együttműködési képesség fejlesztése

A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme

A szabálytudat kialakítása

A konfliktusmegoldó készség fejlesztése

Az empátikus készség fejlesztése, a társak felé való bizalom kialakítása

A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése

Az egészséges életmódra nevelés

A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása

A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák

A helyzetfelismerés fejlesztése, a figyelemmegosztás képességének kialakítása

A flexibilitás, kezdeményező-készség, kreativitás képességének fejlesztése

A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése

A testtudat kialakítása

A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása

Az ok–okozati összefüggések megértése

A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása

A tehetséggondozás és pályaaorientáció

Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Kortárstánc

Limón–technika vagy Kontakt improvizáció

Művészeti záróvizsga

Kortárstánc

Tánc történet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – helyezést ért el

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni

Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette

1.4. Zeneművészeti ág – A tagozat

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

1.4.1. Tanszakok és tantárgyak

Fafűvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott

Rézfűvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora, csembaló, orgona

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, egyházzene,

improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csemlaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy								2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, cimbalom, harmonika, hárfa, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka,

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok								
	Előkészítő	Alapfok				Továbbképző			
	(1)	1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+ 4+4 évfolyam: brácsa, nagybőgő, csembaló, orgona

Óraterv 3

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előkészítő	Alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy						2	2
Választható tantárgy	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+6 évfolyam: magánének

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más zenei műfajok (népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene) valamint más művészeti ág (képző– és iparművészeti, táncművészeti, szín– és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2–8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1.–2. és 1.évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Az alapvizsga tárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanzakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom,

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet,

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom,

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet,

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai

Az záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet – zeneirodalom főtárgy („A” tagozat):-zenetörténet – zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy

Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom–zenetörténet főtárgy „A” tagozat: a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen

éremjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Mellékletek:

1. számú melléklet; A tanulmányok alatti vizsgák évfolyamonként és tantárgyanként megfogalmazott követelményei
2. számú melléklet; Az óvodapedagógiai program

Szombathely, 2024. február 22.

Sándor Károly
főigazgató

Óvodapedagógiai program

REMÉNYIK SÁNDOR EVANGÉLIKUS ÓVODA,
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
BOBAI ÓVODA TAGINTÉZMÉNYE

OM: 200973_004

TARTALOMJEGYZÉK

1	HITVALLÁS	4
2	AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI	5
3	BEVEZETÉS	6
4	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	8
5	ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI	12
5.1	AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	12
5.2	ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	13
5.3	AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	16
6	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	18
6.1	SZEMÉLYI FELTÉTELEINK:.....	18
6.2	TÁRGYI FELTÉTELEINK:	19
6.3	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	20
6.4	AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	22
6.5	AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI	25
7	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	26
7.1	JÁTÉK.....	26
7.2	VERSELÉS, MESÉLÉS	29
7.3	ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	31
7.4	RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	32
7.5	MOZGÁS	36
7.6	A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	37
7.7	MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	47
7.8	A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	49
7.9	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	51
8	A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	62
9	GYERMEKVÉDELEM	65
10	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	66
11	AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE	67
12	AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	68
12.1	ÓVODAI FELVÉTEL	68
12.2	AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI, TANKÖTELEZETTSÉG	70
12.3	AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES (ÉRTELMI, LELKI, SZOCIÁLIS ÉS TESTI) FEJLETTSÉG ELÉRÉSÉHEZ NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK	72
13	A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTUMAI	73

13.1	KÖTELEZŐ NYOMTATVÁNYOK.....	73
13.2	A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE	74
14	MELLÉKLETEK.....	76

HITVALLÁS

„Nincs szebb emberi tevékenység a nevelésnél.”

- mondja Luther Márton, keresztyén pedagógusként.

Minden gyermek felé szeretettel fordulunk hibái, fogyatékosága ellenére is, hiszen a Jó pásztor vezérlő elve a szeretet.

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.”

Hermann Alice gondolatát Biblia így adja nekünk feladatul:
Példabeszédek 22:6

Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon,
még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.

Ehhez pedig napi nevelőmunkánk során kristálytisza
útmutatásként szolgál *Kol 3,17*:

Amit pedig szóltok vagy tesztek, mind az Úr
Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek
őáltala.

1 AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI

Bobai Óvoda intézmény hivatalos azonosítói

OM azonosító:	200973_004
Elnevezése:	Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola És Alapfokú Művészeti Iskola Bobai Óvoda Tagintézménye rövid neve: Bobai Evangélikus Óvoda
Székhelye:	9542. Boba, Széchenyi u. 45.
Telefonszáma:	95/439-082
E-mail cím:	ovoda.boba@gmail.com

Az intézmény típusa, alapfeladata

típusa:	köznevelési intézmény, óvoda
alapfeladatai, feladat-ellátás:	Alapító okirat szerint
óvodai nevelésünk nyelve:	magyar
Hit és vallásoktatás:	Evangélikus és a SZMSZ-ben szabályozottak szerint biztosított
engedélyezett csoportok száma:	2

Óvodapedagógiai programunk jogszabályi háttere

Óvodapedagógiai program készítője:	Bobai Evangélikus Óvoda nevelőtestülete
Óvodapedagógiai program elfogadója:	nevelőtestület
Óvodapedagógiai program jóváhagyója:	főigazgató

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII.17.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelete a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról
- 2003.évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1997. évi XXXI. Törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Alapító Okirat

Óvodapedagógiai programunk időbeli, területi és személyi hatálya

Óvodapedagógiai programunk időbeli hatálya: Bobai Evangélikus Óvoda elfogadott Óvodapedagógiai programja kötelező mellékleteivel együtt a főigazgató jóváhagyásával lépett hatályba a 2024. szeptember 1-én, és határozatlan időre szól. Felülvizsgálata: évenként, illetve a jogszabályváltozásnak megfelelően történik.

A kihirdetés napja: 2024. szeptember 1.

Óvodapedagógiai programunk területi hatálya: Kiterjed az óvoda területére, az óvoda által szervezett – Óvodapedagógiai programunk végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra

Óvodapedagógiai programunk személyi hatálya: Kiterjed az óvodával jogviszonyban álló minden gyermekre, pedagógusra, a nevelőmunkát közvetlenül segítőkre, valamint a szülőkre, továbbá az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az óvoda feladatainak megvalósításában résztvevőkre.

Óvodánk biztosítja Óvodapedagógiai programunk szabad megtekintési lehetőségét a szülők számára. Az Óvodapedagógiai program egy kinyomtatott példánya a nevelői szobában elérhető, előzetes egyeztetés mellett szabadon megtekinthető. Elektronikusan az Oktatási Hivatal oldaláról az Intézménykereső felületen kereshető az intézmény, és a működésünket meghatározó dokumentumok nyilvánosak.

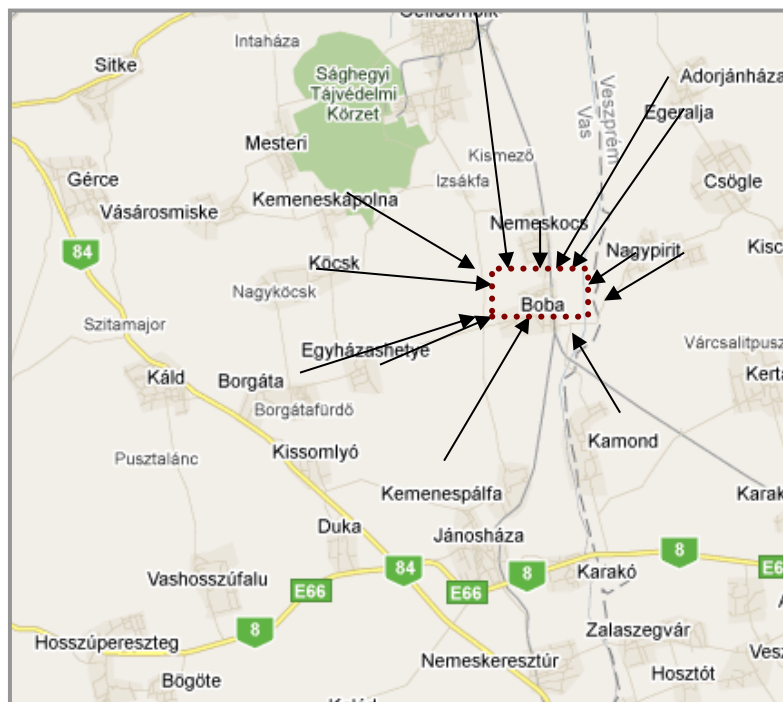
2 BEVEZETÉS

Boba, a Nyugat-dunántúli Régióban, Vas vármegyében, a Celldömölki járás keleti határánál, a Közép-dunántúli Régió, Veszprém vármegye, Ajkai járás szomszédságában helyezkedik el. Kisalföld legdélebb csücskében, Kemenesalja szelíd, lankás vidékének két jelentős "dombja"- a Ság-hegy és a Somló- között, a Marcal folyó medencéjében.

A falu a megyeszékhelytől 60 km-re fekszik, de a jó vasúti közlekedés miatt nem érződik a távolság. A 10 km-re levő Celldömölk város meghatározó szerepet tölt be a környékbéli községek, így Boba életében is. A 750 lelket számláló kisközség óvodája ellátja a szomszédos falvak óvodai nevelését is.

Intézményünk az 1968/1969. nevelési évtől kezdve folyamatosan működik. 2017.08.31-ig állami, önkormányzati fenntartásban, 2017.09.01-től evangélikus egyházi fenntartásban. A közigazgatási határok ellenére a falvak együttműködésének jó hagyományai vannak. A 10-14 községből hozzánk járó gyermekeket 2 egyes csoportban neveljük.

Településünk elhelyezkedése, az utaztatásban érintett települések:

Környékünk településszerkezetére az aprófalvas szerkezet jellemző. Az aprófalvak viszonylag nagy aránya számos infrastruktúrabeli, ellátásbeli, elérhetőségi és foglalkoztatási problémát hordoz magában. A környező falvak önkormányzatai Intézményfenntartói társulást hoztak létre, de a társuláson kívülről is jelentkeznek felvételi igények. Míg máshol megszüntették a nevelési-oktatási intézményeket, mi ezeket az igényeket kívánjuk kielégíteni, vonzóvá tenni intézményünket a családok számára.

Gyermeklétszámunk növekedést mutat, de sajnos nem a születések száma növekedett, hanem működési területünk. Lehetőségünk az volt, hogy kisbuszokat állítottunk be az iskolás és óvodás gyermekek szállítására, mely a növekvő vidéki igényeket tudta megfelelően kielégíteni. A vidéki gyermekek szállításáról a fenntartó gondoskodik, a buszok indulása és érkezése az óvodai napirendhez alkalmazkodik.

Pedagógiai hitvallásunk középpontjában a gyermek áll. Munkánk során arra törekszünk, hogy az óvodások szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket. A gyermekek kötődésének formálása és erősítése a helyi társadalom életébe való bekapcsolásukkal.

Intézményünk a „Befogadó pedagógiai gyakorlat alkalmazásában mintaadó intézmény, referenciahely” előminősítésével rendelkezik. Az óvoda pedagógusai megfelelő végzettséggel és továbbképzéseken szerzett kompetenciákkal rendelkeznek a befogadó pedagógia elméletéről és gyakorlatáról. Tárgyi feltételeink is adottak a Referencia – intézményi feladatok elvégzéséhez. Külső – belső kapcsolatrendszerünk jól

kiépített. 2 jó gyakorlatunk van, melyek átadása más, hasonló nevelési programmal rendelkező intézmények munkáját is segítheti.

3 GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Sokoldalú nevelőmunkával biztosítjuk a gyermekek testi, lelki fejlődését, figyelembe véve életkori és egyéni sajátosságukat, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Gyermekeink személyiségfejlődését a test, a lélek és az értelem hármasságában kívánjuk megvalósítani, úgy hogy az evangélium tanítását követve nevelésünk, az Úr Jézustól kapott szeretet továbbadása legyen. Tudjuk, hogy a gyermek Isten ajándéka, ezért mindaz, amit a gyermekek szabadsága, önállósága, emberi méltósága megőrzéséért teszünk, Jézus Krisztus tanítását, példáját követve valósíthatjuk meg. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a. a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b. a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c. az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a. a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b. a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- d. az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

“A gyermeknek joga van

- ☞ arra, hogy saját ritmusának megfelelően éljen
- ☞ términimumhoz
- ☞ ne legyen mindig tiszta és tökéletes
- ☞ olyannak fogadják el, amilyen
- ☞ ne bánjanak vele felelőtlenül
- ☞ tisztában legyen lehetőségeivel
- ☞ személyisége tiszteletben tartásához, emberi méltóságához
- ☞ elismeréshez, dicsérethez
- ☞ érzelmi biztonságához, bizalomhoz
- ☞ kiteljesedéshez, és felelősségvállaláshoz
- ☞ sikerhez, hibázáshoz, bíráláshoz
- ☞ alkotáshoz és feltaláláshoz, kísérletezéshez
- ☞ kommunikációhoz, önkifejezéshez
- ☞ esztétikai érzelmekhez
- ☞ arra, hogy kérdéseire választ kapjon, a tudás megszerzéséhez
- ☞ világ megértéséhez, környezetébe való beavatkozáshoz

☞ *hogy ne kényszerítsenek rá doktrínákat*¹

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda **funkciói**: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés **célja** az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését elősegítse az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

Jelenlegi programunkat az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján és a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készítettük el. Alapító okiratunk alapján lehetőségünk van a Különleges bánásmódot igénylő gyermekek együttnevelésére. Intézményünk nyitott, elfogadó, nálunk szabadon, játékosan tevékenykedhetnek a gyermekek. A fenntartóval történt egyeztetés alapján intézményünk befogadja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján enyhe fokban értelmi fogyatékos pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermeket.

Programunkban felhasználtuk a Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel című alternatív programból a következő részeket: játékba integrált tanulás; jeles napok, néphagyományok. A programkészítés során figyelembe vettük a falusi gyermekek érdeklődési körét, a falu adta pozitív lehetőségeket. (pl.: természetjárás, állatismeret, közvetlen tapasztalatok szerzése) Óvodánkban az óvodai élethez tartozó népszokásokat, hagyományokat évről évre ápoljuk.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön, és

¹ ÓvodaVezetési Ismeretek – A gyermek jogai és a pedagógus kötelességei az óvodai csoportban - A jogszabályok megvalósítása a gyakorlatban – Körmöci Katalin

meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Célunk, hogy az óvodánkban eltöltött időben minden kisgyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétet szolgáló egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése, a bármilyen hátránnyal küzdő gyermek esetében speciális szakember bevonása. Azokat a készségeket alakítgatjuk, amelyre a gyermekeknek ebben a korban a legégetőbb szüksége van. Programunkban megtalálható, hogy a gyermeket hová szeretnénk eljuttatni az óvodai fejlesztésünk során. Úgy kezeljük a fejlődés várható jellemzőit, mint munkánk sikerkritériumát. Óvodai életünkben sok a közös élmény, a közös tevékenység a beszkottatástól az óvodáskor végéig. Problémahelyzetet teremtünk, kikérjük a gyermekek véleményét, lehetőséget adunk a kísérletezésre, kipróbálásra, a vizsgálódásra. A gyermekeket magyarázatra készítjük. Alkalmazzuk az ösztönzést, biztatást, elismerést. Önálló munkára készítjük és támogatjuk az önálló próbálkozásokat. Gyermekeink lelki nevelése egyben közösséget is teremt a csoportokban, ahol az elcsendesedéseknek, áhítatoknak, a hittanfoglalkozásoknak természetes helye és szerepe van a mindennapi tevékenységek sorában. Ugyanakkor azt is megélik az óvodai évek alatt, hogy a keresztyének nagy közösségéhez is tartoznak.

A Bobai Evangélikus Óvodában arra törekszünk, hogy Krisztus személyén tájékozódó Isten-hitünk vezéreljen minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus óvoda legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus óvodában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus óvodában követjük Krisztus végtelenül elfogadó magatartását, melyben azt mondja: *Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.* (Lk 18,16) Az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának kulcsát.

Ezért óvodánk arra törekszik, hogy a családokkal való együtt munkálkodásban, valamint a gyermekekkel való bensőséges együttlét révén megismerje és elfogadja a gyermekek teljes személyiségét, egyénileg megjelenő képességeinek, korának adottságait szem előtt tartva segítse testi, szellemi és lelki felnövekedését. Figyelünk arra, hogy a nevelés

minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson feladata értelmezéséhez és áldozatos betöltéséhez.

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus óvoda szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában – természetesen a törvényesség megtartásával - nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli, személyes döntések. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni gyermekekben és családjaikban egyaránt.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus óvoda szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában – természetesen a törvényesség megtartásával - nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli, személyes döntések. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni gyermekekben és családjaikban egyaránt.

Ezért óvodánk olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a személyiség kibontakoztatására, a hit megszületésére, a családok számára pedig a keresztyén közösségben hordozott közös felelősség megélésére. Tapintatot, védelmet, személyességet nyújtunk. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, intézményi lelkészeink, óvodapedagógusaink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

Az egyházi ünnepek kellő hangsúlyt kapnak óvodai nevelésünk mindennapjaiban. Részt veszünk egyházunk és községünk által szervezett szakmai és kulturális rendezvényeken. Tudjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben óvodánk keresztyén elkötelezettségű nevelő munkájával kiegészítőként nyújt támogatást a családok számára. Nevelőmunkánkban az egyházi és nemzeti értékeket kidomborítjuk a témahetekben, rendezvényeinkben és a mindennapos példamutatásban.

A Biblia

Az evangélikus óvoda a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartja szem előtt.

Ezért óvodánk segíti az óvodásokat koruknak megfelelő módon a Biblia helyes megértésében. Óvodapedagógusaink pedig készek Krisztusra mutató forrásként forgatni, melyen keresztül Isten akaratát keresik. Az óvodai nevelés során pozitív mintával támogatjuk, gyakorlással segítjük az imádkozást. Közösén énekelünk egyházi énekeket. Bemutatjuk és nézegetésre felajánljuk a Gyermek Bibliát. A számukra kedves jelenetek bábozását, dramatizálását a feltételek biztosításával megsegítjük. A történetek erkölcsi tanulságainak végrehajtásában a gyermekeket pozitív mintaadással támogatjuk.

A közösség

Az evangélikus óvoda Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség – szülők, óvodapedagógusok, gyermekek - arra hívatottak, hogy Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.

4 ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

4.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az egészséges életmód alakítása területén abból indulunk ki, hogy a test a lélek temploma. Óvodai nevelésünk feladata:²

1. a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
2. a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
3. a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
4. a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
5. Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek

² Részletezve Egészségnevelési Programunkban, mely e dokumentum 4. melléklete

fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

6. a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
7. a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
8. megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekek önállóan tisztálkodnak, a tisztálkodási eszközöket használják.
- Önállóan használják a WC-t, ügyelnek annak rendjére.
- Fogat mosnak, a fogápolási szereket tisztán, rendben tartják.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Megfelelően használják az óvoda helyiségeit, a játék és egyéb eszközöket.
- Ismerik a kulturált étkezés szabályait. Helyesen használják az evőeszközöket.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek. Ismerik ruházatuk tisztántartási lehetőségeit.
- Tudnak cipőt kötni, gombolni, hajtogatni.
- Segítenek a környezet tisztántartásában, a rend megőrzésére irányuló tevékenységben.
- Segítenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.
- Képesek megkülönböztetni az egészséges és egészségtelen ételeket.
- Ismernek betegségmegelőzési és az egészség-megőrzési szokásokat.

4.2 ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Óvodai nevelésünk során a keresztyén erkölcsöt tartjuk szem előtt. A gyermekek óvodai életét szükséges céltudatosan alakítani, mivel a rendszeresség érzelmi biztonságot teremt számukra, állandóság, folyamatosság, rugalmasság jellemzői mellett. Az óvodapedagógusok szervezzenek állandó értékrend mellett, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkörű óvodai életet, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység a beszoktatástól az óvodáskor végéig.

Az óvodapedagógus a szülőkkel együtt teremtsen meg a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Vegyes életkorú csoportokban biztosítsa, hogy a testvérek, barátok együtt lehessenek. A családban megkezdődött szocializálódást az “anyás beszoktatás” módszerével tegye az óvodapedagógus folyamatossá. Adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Ha lehetséges, minél hosszabb időn keresztül, fokozatos időcsökkentéssel vegyenek részt a szülők ebben a folyamatban. A beszoktatás

ideje alatt a gyermekek hozzák el magukkal azokat a tárgyaikat, amelyekhez ragaszkodnak. Az óvodapedagógusok a szülőkkel beszéljék meg a beszoktatás menetét.

Az én tudat kialakulása az óvodáskor kezdeti időszakára tehető. A gyermek már nem tárgynak, hanem személynek tekinti társait. A következő lépés, hogy énképe realizálódik, tehát összehasonlítja magát mással. Ezáltal alakul önértékelése, fejlődik önkritikája. A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető élet szükséges. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az önfegyelem, kitartás, figyelem, őszinteség, szabálytartás, segítőkészség, önzetlenség, udvariasság. Örüljenek társaik sikerének. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekkel szemben támasztott követelmények, igények azonos elvek szerint valósuljanak meg. Az esetlegesen felmerülő konfliktusok megoldása érdekében fejlődjön konfliktusmegoldó képességük.

Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be. Az óvodapedagógus szerepe legyen elfogadó, segítő-támogató attitűdje a gyermekekkel szemben. A dajka a nevelőmunkát közvetlenül segítő nem pedagógus alkalmazott. Az óvodapedagógusok mellett végzett tevékenysége a gyermekek gondozását, segítségét szolgálja. Fontos az egyeztetett, összehangolt munka, mert csak így teremthető meg a nevelési egység hatékonysága, eredményessége.

Az óvodapedagógus segítse a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését. A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű, tulajdonságú társaikat. Nevelje a gyermekeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Jelenjen meg az ízlésformálás az óvoda mindennapjaiban, a tárgyi és társadalmi környezetben egyaránt. A gyermekek legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát. Tevékenységeik során törekedjenek a szép megteremtésére.

A gyermek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az értelmi képességeket – az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, - különös tekintettel a kreativitásra. A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs

aktivitását, beszélőkedvét. Igyekszünk elérni, hogy a csoport tagjai figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat társuk helyzetébe. Türelmesen hallgassák meg társaikat. Az óvodapedagógus biztosítsa a gyermekek számára a biztonságérzetet, szeretetérzetet, védettségérzetet. Segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközökkel szabadon kifejezhessék.

Legyen mindkét óvodai csoportnak hagyománya, szokásrendszere, ami sajátos, egyéni légkört biztosít, és ez is mélyítheti a gyermekek összetartozását, együttérzését. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és a családdal való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek különféle típusaihoz igazodó változatos és gazdag pedagógiai módszerek alkalmazásával segítse az óvodapedagógus a gyermekek differenciált fejlődését. A visszahúzódó és depresszív viselkedésű gyermekek esetében pl. eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás, stb. Az agresszív és inkonzekvens viselkedésű gyermekek pl. inkább egyéni feladattal köthetők le, és fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése. Mindkét példabeli típust motiválja az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése, mely segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadást.

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás – dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált „gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekbe célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekek örömmel jönnek óvodába, ragaszkodnak az óvodához, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Igényükké válik a helyes viselkedés, társaiktól is elvárják azt.

- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak.
- Beszélgetések során figyelnek egymásra, társaikat végighallgatják, türelmesen várnak, míg rájuk kerül a sor.
- A rájuk bízott feladatot véghezviszik, bíznak saját képességeikben.
- Konfliktushelyzetben egyezkednek társaikkal, a tanult normákhoz igazodva viselkednek.
- A különböző tevékenységeik során kezdeményezők, érdeklődők.
- A feladatok végrehajtásában kitartóak akkor is, ha ez érzelmileg nem is áll közel hozzájuk.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Tevékenységeiben jellemző az: önállóság, kitartás, figyelmesség, problémamegoldás.
- Nyitott, kíváncsi, érdeklődő magatartás jellemző rá.

4.3 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

4.3.1 Az anyanyelvi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítanunk. Az anyanyelvi fejlesztés, nevelés megvalósításánál a Biblia üzenetét is közvetítjük.

AZ ANYANYELVI NEVELÉS FEJLESZTÉSE NEVELÉSI TERÜLETEKEN BELÜL:

Verselés, mesélés tevékenységben: A mese, vers, mondókák kiválóan alkalmasak a beszédképesség, kifejezőképesség fejlesztésére. A helyes kiejtés, a tiszta beszéd fejlesztésén kívül bővül szókincsük. A hangképzésben különösen segítenek a nyelvtörő mondókák, népies rigmusok. A találós kérdések alkalmazásával új kifejezéseket ismernek meg. Sikerélmény esetén ösztönzően hatnak saját feladványok kitalálására. A dramatizálás, bábozás segíti a kifejezőképesség fejlődését, az önmegvalósítást, a társas kapcsolatok erősödését, fokozza a társalgási kedvet. A bábok segítségével a szorongó, nehezebben oldódó gyermek is előbb megnyilatkozik a külvilág felé.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenységben:

- szókincsbővítés (hangutánzás, népies kifejezések)
- helyes hangképzés (magán- és mássalhangzók helyes képzése)
- helyes artikuláció
- helyes mintaadás

Külső világ tevékeny megismerése során: A megfigyeléseket mikro csoportos formában végezzék, ennek során lehetőség nyílik a személyes beszélgetésekre. Az óvodapedagógus így könnyebben kiszűri az esetleges beszédhibákat. A témákhoz kapcsolódva folyamatosan ismernek meg új kifejezéseket, ezek helyes alkalmazását. Kifejezőkészségük, emlékezetük fejlődik a tapasztalatok szóbeli megfogalmazása által.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenységben: Metakommunikációs jelek felismerése, használata. Alapvető kapcsolat felvételi és kapcsolattartási formák, illemszabályok alkalmazása.

Mozgás tevékenységben: Az a gyermek, aki jól beszél, biztonságosabban mozog környezetében, magabiztosabb, önállóbb, bátrabb. A mozgásos feladatokban, játékokban kihasználjuk a természetes kommunikációs lehetőségeket.

4.3.2 Az értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodapedagógus a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára,- mint életkori sajátosságra-, a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson változatos tevékenységeket, melyek segítségével élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit rendszerezze, bővítse, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben biztosítson sokoldalú lehetőséget a tapasztalatszerzésre. Fejlessze a gyermek "énképét", segítse a testséma kialakulását. Az óvodapedagógus feladata a gyermek értelmi képességeinek és kreativitásának fejlesztése, az anyanyelvi képességek alakítása és fejlesztése. Ennek érdekében biztosítson ösztönző környezetet valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődésének elősegítéséhez. Nevelje a gyermeket önálló gondolkodásra, fejlessze döntési képességét. Fedezze fel a gyermekek között az egyéni különbségeket az adottságok, hajlam, rátermettség, különböző képességek területén. Segítse elő az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és az alkotóképesség fejlesztését ösztönző környezet biztosításával. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósításánál a Biblia üzenetét is közvetítjük.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,

- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, problémamegoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Részt vesz különböző tevékenységekben.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Arra törekszik, hogy felfedezze a végzett tevékenység összefüggéseit.
- Rendelkezik a problémafelismerő és megoldó képességekkel.
- Segítséggel kijavítja saját tévedéseit, ellenőrzi saját tevékenységét.
- Ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, családjáról.
- Érthetően beszél, szívesen, bátran kommunikál.
- Önálló, problémamegoldást is vállal bizonyos problémahelyzetekben.
- Képes a tekintettartásra, képes érzések, hangulatok kifejezésére, fogadására szóval, mimikával, gesztusokkal.
- Képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival.
- Ismeri és alkalmazza közösségi szabályainkat, miszerint pl. úgy beszél, úgy játszik, úgy tevékenykedik, hogy másokat azzal ne zavarjon.
- Várja az iskolát, készül rá.

5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEINK:

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Óvodánkban hat alkalmazott dolgozik:

Főiskolai végzettségű óvodapedagógus:	2 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő
Dajka:	2 fő

A főiskolát végzett óvodapedagógusok közül:

Szakvizsgázott pedagógus és közoktatási vezető 1 fő

Intézményünkben négy óvodapedagógus és két nevelőmunkát segítő alkalmazott alkalmazására van lehetőség. Jelenleg azonban az óvodapedagógus munkakört teljes számban nincs lehetőségünk betölteni, ezért a fenntartó támogatásával a két fő óvodapedagógus hiányát 2 fő pedagógiai asszisztens alkalmazásával helyettesítjük átmenetileg. Munkánkat időszakonként közfoglalkoztatásban segíti intézményi takarítóként 1 fő. Az óvodapedagógusi párok vegyes életkorú csoportokban dolgoznak.

Intézményi lelkészünk (1 fő) támogatja hitbéli fejlődésünket. A dajkák, csoportonként 1 fővel segítik munkánkat és biztosítják az óvoda rendjét és tisztaságát.

Az óvoda nyitva tartását a szülők és a fenntartó igényei alapján szerveztük meg: 7 órától-16³⁰ óráig. Az óvodapedagógus jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele óvodai nevelésünknek, szemléletünk szerint az óvodapedagógusok, nevelőmunkánk kulcsszereplői. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája járuljon hozzá az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A PROGRAM ÁLTAL MEGKÍVÁNT FELTÉTELJAVÍTÁS:

- Az óvodapedagógusok továbbra is rendszeresen képezzék magukat, vegyenek részt tanfolyamokon, továbbképzéseken.
- Az Evangélikus Pedagógiai Intézet (EPSZTI) által kínált szakmai rendezvényeken lehetőség szerint vegyenek részt az óvodapedagógusok, nevelőmunkát segítő alkalmazottak.
- Az óvodapedagógusok vegyenek részt más óvodák által szervezett pedagógiai napokon, találkozókön.
- Szakmai napok, konferenciák szervezése óvodánkba, melyre vendégeket is hívunk.
- Az együttneveléshez szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára. Az óvoda pedagógusai, nevelőmunkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.

5.2 TÁRGYI FELTÉTELEINK:

Az óvoda férőhelye 50 fő, maximum férőhely számát 64 főben határozta meg a fenntartó.

A csoporttermek száma: 2

A csoporttermek mérete: 57,39 m² illetve 55,2 m².

Tágas, szép világos csoportszobákkal rendelkezünk. A csoportszobák felszereltsége az óvodáskorú gyermekek számára megfelelő. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezük el. A játékhoz a készen vásároltakon kívül a dolgozók által készített bábok, társas - és kiegészítő játékok is rendelkezésre állnak.

A zenei neveléshez különféle eszközöket tudunk biztosítani, változatos ritmushangszerekkel rendelkezünk.

A vizuális nevelés eszközei kellő számban és minőségben folyamatosan, az igényeknek megfelelően biztosítottak. Változatos technikákkal tudjuk ezáltal a gyermekeket megismertetni.

Az anyanyelvi neveléshez használt intézményi tulajdonban lévő könyveink mellett az óvodapedagógusok saját könyvtárukat is felhasználják.

Testi nevelés terén a felszereltségünk jó, változatos mozgásfejlesztő eszközökkel rendelkezünk. Az intézményben kialakított só szoba alternatív lehetőséget kínál a légúti betegségben szenvedőknek, illetve rendszeres használata megelőzi a betegség kialakulását.

Az óvoda udvarának alapterülete: 714,5 m². Az épület külső és belső karbantartását minden évben a szükségesnek és az előírásoknak megfelelően elvégeztetjük.

Óvodánk egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget is teremt a szülők fogadására.

A PROGRAM ÁLTAL MEGKÍVÁNT FELTÉTELJAVÍTÁS:

- Az óvoda biztosítson minden gyermek számára:
 - 1 készlet színes ceruzát
 - 1 készlet festéket
 - 1 készlet zsírkrétát
 - 1 készlet színes papírt
 - Különböző méretű ecseteket
 - Gyurmatáblát
- A játszóudvar mozgásfejlesztő és egyéb játékaiknak üzemeltetője a fenntartó. A minősítésekről, fel-és leszerelésről, időszakos ellenőrzések elvégzéséről, a karbantartási feladatokról rendelkezni jogosult.
- Az óvodapedagógusok megtervezték az udvar parkosítását, hogy a gyermekek nagy melegben árnyékos helyre húzódhassanak, illetve játékaik során a növények segítségével el tudjanak különülni egymástól.
- A játszóudvar rendben tartásához szükséges kerti munkaeszközök.
- Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

5.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek

együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. Az eltérő fiziológiai szükségleteket figyelembe vesszük (alvás, evés-ivás, mozgásigény). A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Óvodai nevelésünk a jóváhagyott Óvodapedagógiai programunk alapján valósul meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezzük meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Napirendünk:

Tartalmaz stabil elemeket, de ezek között a tevékenységeket rugalmasan kezeljük.

7 - 11 ³⁰	Szabad játék, játékba integrált tevékenységek. Mozgásfejlesztés. Egyéni képességfejlesztés, differenciált tevékenységek szervezése. Választható tevékenységek: rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének-zenei, gyermektánc képességek fejlesztése. Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése. Verselés, mesélés, dramatikus játékok. Csendes percek Játék a szabadban.
11 ³⁰ - 12 ³⁰ :	Ebéd (kötött formában) Testápolási tevékenységek
12 ³⁰ - 14 ³⁰ :	Pihenés mesével.
14 ³⁰ – 16 ³⁰ :	Uzsonna. Testápolási tevékenységek. Szabad játék lehetőség szerint az udvaron hazamenésig.

A heti rend összeállítását meghatározza a vegyes összetételű csoport. A heti- és napirendnek megfelelő, 1 vagy 3 hétre tervezett tevékenységekről tématerveket készítenek az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok közösen. A tématervet minden esetben ismertetni kell a szülőkkel a helyben szokásos módon. Lehetőség szerint - a gyermekcsoport fejlettségének, összetételének megfelelően - a gyermekekkel is

készítsenek az óvodapedagógusok rajzos tervet, mely a csoportszobában kerül kifüggesztésre. A csoportszoba dekorációja, tárgyi eszközei tükrözzék az adott témát.

A heti rendszerben életkortól függően naponta biztosítani kell a rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó. Szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. Heti két alkalommal minden korosztály számára kötelező a testnevelés foglalkozás. A 3-4 évesek számára novembertől fokozatosan vezethető be – a gyermekek eltérő fejlettségét tolerálva – a kötelező részvétel. Más napokon az óvodapedagógus felajánlja a mozgásfejlesztő szabályjátékokat a résztvevők részképességeinek fejlesztésére törekedve.

Programunk szerint a szabad játék, az óvodapedagógusok által felajánlott és választható tevékenységek színtere, a gyermekek természetes élettere. A játék és munka jellegű tevékenységeken túl a gyermek az óvodában utánoz, tapasztal, tevékenykedik. A felajánlott tevékenységek formái:

- kötelező, nagy csoportos formában szervezett pl. mozgásfejlesztés
- kötelezően választható tevékenységek: több tevékenység felajánlása után a döntés kötelező, a választás szabad,
- választható tevékenységek.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

5.4 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda és a család

A családdal való szoros együttműködés alakítása fontos a gyermek érdekében, már az óvodába lépés előtt. A falu közvetlenebb lehetőséget nyújt a kapcsolattartásra, ezt az óvodapedagógusok használják ki. Az óvodapedagógusok látogassák meg az óvodába lépő új gyermeket családi körében. Ismerjék meg a gyermek környezetét és gyűjtsenek adatokat a gyermekről. Az óvodapedagógusok már az óvodába lépéskor anamnézist vegyenek fel a gyermekről.

Biztosítsák a gyermekek számára az egyénre szabott beszoktatást anyás beszoktatás keretében. A beszoktatási idő kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, és mintát adjon és kapjon gyermeke neveléséhez. A beszoktatást az óvodapedagógus könnyítse meg azzal, hogy engedélyezze a gyermekeknek, személyes

tárgyaiknak behozatalát. A szülő kapjon lehetőséget arra, hogy napközben bármikor betekinthessen az óvodában folyó munkába. A gyermekekkel kapcsolatos fontosabb dolgokat a szülővel naponta beszélje meg az óvodapedagógus. Óvodánk vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direkter módszereit is, pl. előadások szervezése, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése.

Szülői értekezletet átlagosan kettőt tartsanak csoportonként. Itt beszéljék meg az elért eredményeket, a problémákat, a gyermekeket, szülőket érintő terveket. Keresztény szellemű nevelésünk keresi a segítségnyújtás lehetőségeit, ahol csak teheti. A vallásos nevelés a családi nevelésre épül. A szülők esetleges nevelési hiányosságait szakkönyvek ajánlásával, a szülői értekezletre meghívott lelkészünk segítségnyújtásával, előadásával próbáljuk pótolni. Ezeket az alkalmakat meghitté próbáljuk tenni. Lehetőséget adunk arra, hogy egy szülői értekezletet tartson az elsős tanító óvodánkban, az iskolába menő gyermekek szülei részére.

Probléma esetén az óvodapedagógusok látogassák meg a családot és szűk körben keressenek megoldást a felmerült problémára.

A szomszéd faluból érkező gyermekeknél a napi kapcsolattartást egy üzenő füzet segítségével oldják meg.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

Óvodánkban működjenek továbbra is a szülői közösség számára hagyományos kapcsolattartási formák és kötetlenebb, közvetlenebb formák (szülői értekezletek, családlátogatás, nyílt napok, ünnepségek, rendezvények).

Biztosítani tudunk egy olyan helyet a szülőknek, az irodahelységet, ahol nyugodtan beszélgethetnek az óvodapedagógusokkal, szakszolgálat munkatársaival. A szülők részt vehetnek a Nevelési Tanácsadó helyi vizsgálatán, a logopédiai szűrésen.

Óvodai ünnepeink az aktuális munkaterv szerint nyitottak a szülők számára, ilyenkor várjuk a nagyszülőket, a testvéreket, vagy a leendő óvodásokat (családi vetélkedők, gyermeknap, farsang stb.) A gyermekközösség kialakulásában, fejlődésében a szülők különféle módon működhetnek közre, segítve ezzel a gyermek pozitív kötődésének kialakulását. Az óvodapedagógusok alkalmazkodjanak a szülők igényéhez, és a közös kirándulásokat úgy szervezzék, hogy azon a szülők is részt vehessenek.

A gyermek személyiségfejlesztésében, képességeik kibontakoztatásában együttműködünk a szülőkkel. Fejlődési naplót vezetünk a gyermekekről, és az elért eredményekről visszajeleznek az óvodapedagógusok a szülőknek. Az óvodapedagógus

szakszerű magyarázata alapján a megfigyeléseket, bejegyzéseket a szülők nyomon követhetik. Óvodánk által képviselt környezettudatos magatartás megalapozása, a gyermekek szemléletformálása érdekében, a szülőket vonjuk be egyes tevékenységekbe, kezdeményezésekbe, pl. szelektív-, elektromos hulladékgyűjtés, a háztartásban felesleges csomagolóanyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, közös kirándulás, stb.

Fontosnak tartjuk a partneri kapcsolatot, ezért a szülők különböző fórumokon mondhatják el véleményüket, jelezhetik igényeiket, pl. Szülői Munkaközösség, szülői értekezlet. A folyosóra kihelyezett "ötletládába" dobhatják be évente 1 alkalommal javaslataikat, észrevételeiket. Évente szülői kérdőíven kérdezzük meg minden szülőt az óvoda működésére vonatkozóan.

Az óvoda és az iskola

Évente az anyaiskola és tagintézményei összes pedagógusa számára szervezett csendes hétfélig programján részt veszünk. Az óvoda a helyi iskolával alakítsa ki tartalmi kapcsolatát, hogy a gyermekek harmonikus iskolakezdését ezzel is elősegítse. A pedagógiai célú együttműködés érdekében közös pályázatokat, rendezvény és eseményszervezést valósítunk meg gyermekeink aktív részvételével, amelyek a pedagógiai programokhoz is igazodnak.

Az óvoda és a Szülői Szervezet

Minden tanévben az első szülői értekezleten válasszák meg a szülők maguk közül a Szülői munkaközösség tagjait, csoportonként 4 főt. A tagok ezután készítsék el éves programjukat, melyek végrehajtásáért felelősöket jelöljenek ki. A programokat az óvoda dolgozóival, a többi szülővel közösen valósítsák meg. A Szülői munkaközösség tagjai hangolják össze a többi szülőt a programok kifogástalan megvalósulása, és a gyermekek érdekében.

Az óvoda egyéb kapcsolatai

- ☞ Igazgatótanács segíteni az óvoda, a szülők, az egyházközösség közötti korrekt, pontos információáramlást. A felmerülő problémák közös, mindenki számára megnyugtató megoldását.
- ☞ Gyermekeinkért, a Bobai Iskoláért és Óvodáért Alapítvány
- ☞ Óvodánk a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

- ☞ A helyben és a környékben működő közművelődési intézményekkel rendszeresen tartson az óvoda kapcsolatot. Az általuk szervezett programok, pályázati lehetőségek változatos kínálatot nyújtanak számunkra is.
- ☞ A helyi Művelődési Ház helyet biztosít bármely óvodai rendezvénynek, melyet intézményen kívül szervezünk.
- ☞ Érdemi munkakapcsolat kiépítése a Gyermekjóléti, Családsegítő Szolgálattal, illetve annak helyi képviselőjével. A családok szociális, mentális támogatásának segítése, folyamatos információ a szociális támogatási lehetőségekről, családok és szakszolgáltató intézmény közötti közvetítés.
- ☞ Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival
- ☞ Óvodánkba járó gyermekek lakóhely szerinti polgármestereivel, különös tekintettel a köznevelési szerződésben szereplő Boba, Borgáta, Kemenespálfa, Egyházashetye, Nagypirit községekre.
- ☞ Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda Nevelési és Oktatási Osztálya
- ☞ Evangélikus Pedagógiai Intézet
- ☞ Zalaegerszegi Pedagógiai Oktatási Központ
- ☞ helyi gyülekezet
- ☞ község orvosa, védőnője

5.5 AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

Az óvoda ünnepei

Ünnepségek, melyeket az óvodában tarunk:

- ❖ Születésnapok – havonta megünnepelve
- ❖ Mihály nap
- ❖ Mikulás
- ❖ Luca
- ❖ Karácsony
- ❖ Farsang
- ❖ Húsvét
- ❖ Március 15.
- ❖ Pünkösd
- ❖ Ballagás

❖ Nyárköszöntő

Nyilvános óvodai ünnepek, rendezvények az óvodán kívül:

- Nevelési évet nyitó istentisztelet
- Családi Istentisztelet az evangélikus templomban
- Betakarítási hálaadás a gyülekezeti teremben
- Reformáció ünnepe, megemlékezés a gyülekezeti teremben
- Adventi gyertyagyújtások
- Anyák napja az evangélikus templomban
- Mennybemenetel
- Nevelési évet záró istentisztelet

Az óvoda és a család közös rendezvényei

Közösen szervezzük meg a barkács - délutánokat, Szülői Szervezet Jótékonyági bálját, Ballagást, Nyárköszöntőt.

Lehetőség szerint közös kirándulást június hónapban teszünk.

6 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1 JÁTÉK

A kisgyermek folyamatosan találkozik a környező világ megnyilvánulásaival, amelyeket csak részben, esetleg egyáltalán nem ért meg. Ezek a feldolgozatlan tudattartalmak terhet, feszültséget jelentenek számára, amelytől szabadulni igyekszik. Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik. Belső pszichikus folyamatait tisztázza, ezen a kerülő úton próbálja meg feszültségeit oldani, vágyait kielégíteni. Tagolatlan és rendezetlen, félig értett tudattartalmait tisztázza, rendezi és tagolja. Utánoz, kipróbál, kitalál. Veleszületett kíváncsisága arra ösztönzi, keresse is az újabb és összetettebb ingerhatásokat. Egyre nagyobb hatékonyságra és önállóságra törekszik önmaga és tárgyi-társas környezete felett. Minden új ismeret akkor épül be igazán a kisgyermek gondolkodási sémáiba, ha nyitott és befogadó állapotban van. A játék elsődleges örömforrásként szolgál, miközben a gyermek derűs, felszabadult. A játék közben észrevétlenül szerez új tapasztalatokat, sokrétű ismeretet, fejlődnek képességei. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Vegyes életkorú csoportban a választott játék tartalma az életkorhoz módosul. A vegyes csoporton belül adott a minőségi váltás lehetősége.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodapedagógus teremtsen nyugodt, derűs, kreativitásra ösztönző légkört a játékra. A gyermek szabadon dönthessen abban, hogy milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, azt milyen eszközzel jeleníti meg, annak milyen helyet választ, és mennyi ideig tart a játéka. Az óvodapedagógus teremtsen meg mindezekhez a feltételeket. A játékos légkört segíti a sok új ötlet is, a kellő időben adott segítség, megerősítés. Az óvodapedagógus a csoportba csak annyi szabályt vezessen be, amennyi feltétlenül szükséges, segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, az elképzelések valóra válását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani. Az óvodapedagógus az együttjátszás során teremtsen meg a kezdeményezett játékhoz szükséges témát, eszközöket, szabályokat és a helyet.

A gyermekek a csoportszobában szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvodapedagógus segítségével alakítsák ki játékuk számára a megfelelő helyet. A csoportszobákban legyen helye a többféle állandó és variálható, vagy új elkülönített játszósaroknak. Lehetőség szerint legyen állandó helye a mesélésnek, az ábrázolással kapcsolatos tevékenységeknek. Az óvodapedagógusok próbálkozzanak ének sarok kialakításával. Kijelölt polcon helyezték el a séták során összegyűjtött terméseket, növényeket, tárgyakat. Erre ránézve a gyermekek állandóan felidézhetik játékukban élményeiket. A játék és az ábrázolás eszközeit úgy rakják el, hogy minden gyermek számára könnyen hozzáférhető legyen.

Tervezzék új, természetes anyagokból készült fajtákok vásárlását, felállítását, új homokozó készítését. Az óvodapedagógusok tervezzék az udvar parkosítását is, hogy a gyermekek nagy melegben árnyékos helyre húzódhassanak, illetve játékuk során a növények segítségével el tudjanak különböztetni egymástól.

Az óvodapedagógus már érkezéskor biztosítsa a gyermeknek a folyamatos játék lehetőségét. A gyermekek rakodással ne szakítsák meg a játék menetét. Az

óvodapedagógus lehetőség szerint biztosítsa a több napon keresztül tartó játék feltételeit. A napirendet úgy alakítsa ki, hogy minél többet tudjanak a szabadban játszani.

Az óvodapedagógusok biztosítsák a játékeszközöket a gyermekek számára. A játékeszközöket folyamatosan bővítsék. A kész játékok mellé kínáljanak fel félkész eszközöket, hogy a gyermekek fantáziája fejlődjön, és ők maguk is próbálkozhatnak játékok készítésével. A bábozáshoz, dramatizáláshoz készített eszközök álljanak mindig a gyermekek rendelkezésére, ezeket használják fel naponta játékaikban. A különböző élethelyzetekhez az eszközöket a gyermekek napi élményéhez kapcsolódva bővítsék.

A játékeszközök kiválasztásánál vegyék figyelembe, hogy ízléses legyen, mennyisége a csoport létszámának megfelelő legyen.

Az óvodapedagógusok a játék tartalmát a napi események és tapasztalatok biztosításával tegyék gazdaggá. Jelenlétük és a játékban való részvételük arra adjon lehetőséget, hogy a játék minőségét folyamatában tudják alakítani. Az óvodapedagógus biztosítsa, hogy az általa nyújtott tapasztalatokat a gyermekek újra és újra felhasználhassák. Az óvodáskorú gyermek játékában a játékfajta összefonódása figyelhető meg. Az óvodapedagógus feladata a különböző játékfajta fejlesztése és gazdagítása.

Az óvodapedagógus segítheti a játékot személyes példaadásával. A játékban részt vehet, a szituációtól függően segíthet. Az óvodapedagógus a nyugodt, kiegyensúlyozott játéknak szemlélője, átadja a vezető szerepet a gyermeknek. Feltétlenül szükséges a beavatkozás, amennyiben a gyermekek játéka durva, vagy a konfliktushelyzetet a gyermekek nem tudják önállóan megoldani.

Fontos az óvodapedagógus példaadása a szerepjáték során folytatott párbeszéd, szerepmegformálások közben. A hangutánzó szavak alkalmazása, a dramatizálás, szójátékok, népies kifejezések, a játék során alkalmazott, a gyermek számára ismeretlen tárgyak megnevezése mind-mind jó lehetőség a beszédkészség fejlesztésére.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekek képesek azonos társakkal, ugyanazon játékot hosszabb időn keresztül együtt játszani.
- Játékuk ötletekben gazdag.
- Képesek a szabálytartásra.
- Tudnak bonyolult építményeket, játékeszközöket alkotni.
- Játékukban gyakran szerepel a drámajáték és a mesedramatizálás.

- Játékukat egyre türelmesebben kivitelezik.
- Kisebb- nagyobb akadályok legyőzésére képesek.
- A konkrét helyzethez illően nyilvánulnak meg.
- A konkrét helyzetből kitapintható a képzetkincs gyarapodása és rendezettsége.
- A belső kép formálódik, áttételükre a játék és beszéd jelrendszere és a beszéd kifejező és kapcsolatteremtő funkciója előtérbe kerül.
- Használják az irodalmi nyelvezetet, előadásuk érthető, folyamatos, párbeszéd.
- Képesek beleélni magukat szerepükbe.
- Játékukban eleget tesznek az óvodában tanult viselkedési morálnak.

6.2 VERSELÉS, MESÉLÉS

A tevékenység célja:

- Pozitív személyiségjegyek megalapozása.
- Belső feszültség oldása.
- Érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődés elősegítése.

Feladatok:

- A felhasznált irodalmi anyag összeállítása.
- Az óvodás korban megjelenő jellegzetes tartalom biztosítása.
- Beszédkészség, kifejezőkészség fejlesztése.

6.2.1 A felhasznált irodalmi anyag összeállítása:

Az óvodapedagógus elsődleges szempontja legyen, hogy olyan művészi értékű irodalmi anyagot válogasson össze, mely pedagógiai, pszichológiai alapokra épül. Óvodánkban a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A felhasznált irodalmi anyag összeállítása során a Biblia üzenetét közvetítő történeteket, versikéket is felhasználjuk. A mese a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, mely a bábozás és dramatizálás biztosításával feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A 3-4 évesek versei rövidek legyenek, elsősorban a ritmikusságra épüljenek. A mindennapos mondókázásra, verselésre a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományokból merített mondókák, versek erős alapot kínálnak. Az egyszerű, koruknak megfelelő verseket magyar költőktől válogassák. A gyermekek szívesen mondogassanak halandzsa és hangutánzó szövegeket is.

A mesék válogatásánál fő szempont legyen, hogy témája közel álljon a gyermek érzélemvilágához. Az óvodapedagógus meséljen egyszerű történeteket, láncmeséket, tréfás történeteket, állatmeséket, verses meséket.

4-5 éves korban alkalmazott irodalmi anyagot szintén a magyar gyermekköltészet költészetből, népi, dajkai hagyományokból a magyar költők, írók műveiből válogassák. A rövid versek a természetről, állatokról, tárgyakról szóljanak. Ebben a korcsoportban már kapjanak helyet a párbeszéd, vidám, groteszk, humoros versek.

A mesékben már jelenjenek meg a csodás elemek. Az óvodapedagógus válasszon egyszerűbb szerkezetű tündérmeséket, több fázisú állatmeséket, novellisztikus, realiztikus meséket.

5-7 éves korban a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományokon túl líraibb hangvételű versek, közmondások, találós kérdések is szerepeljenek az óvodapedagógus repertoárjában. Témájuk tükrözze a néphagyományokat és a környező világot. Hangozzanak el klasszikus tündérmesék, cselekményesebb népmesék, elbeszélések, folytatásos meseregények az eddig említetteken felül e korosztály számára

6.2.2 Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalom biztosítása:

Az óvodába lépés időszakában a versanyagot úgy alakítjuk ki, hogy a gyermekeknek módjuk legyen az óvodapedagógussal testi kapcsolatot is teremteni. Jó lehetőséget nyújtanak erre a népi, dajkai mondókák közül a felnőttek játékaik ölbéli gyermekekkel. Az óvodapedagógus azt érje el, hogy a gyermekek örömmel ismételgessék, ezzel erősödik biztonságérzetük. A sokszori mondogatással a szöveg észrevétlenül rögződik, így később az a játékba is átvihető.

A vers, mondóka mondogatása a játékban előforduló szituációkhoz kapcsolható, így helye nem kötött.

A mesélés számára biztosítson az óvodapedagógus nyugodt légkört, lehetőség szerint egy sarkot. Ide kerülhetnek mesepárnák, mesefa, mesekígyó, mesefüggöny, meseszőnyeg, egyéb hangulatfokozó eszközök az óvodapedagógusok ötletei alapján. Az óvodapedagógus úgy is biztosíthatja a mesekezdést, hogy mindig ugyanazt a jelzést / szignál, báb, gyertya, füstölő /használja a kezdeményezés elején.

Az óvodapedagógus mondjon a gyermekeknek minél több mesét, de legyenek közöttük olyanok, amelyek kedvencekké válnak, és a gyermekek saját maguk kéri mesélésüket. Ezeket a meséket aztán bábozzák el, játsszák el, dramatizálják. Az ehhez szükséges eszközök álljanak a gyermekek rendelkezésére, esetleg legyenek a már kialakított mesesarokban. Az óvodapedagógus folyamatosan bővítse a dramatizáláshoz

szükséges fejdíszeket, jelmezeket, helyezzen elérhető helyre puha anyagokat, melyeket a gyermekek kedvük szerint felhasználhatnak játéukban.

A mindennapi tevékenységek során mintaadással segítse az óvodapedagógus a gyermek önkifejezésének árnyalt módjait.

A gyermekekkel közösen év elején kiválasztott meseregényeket folytatásokban a délutáni pihenő idején mesélje.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Szívesen mondogatják a hallott irodalmi anyagot.
- Igénylik a mesét, várják a mesélés idejét.
- Szívesen mesélnek, dramatizálnak, báboznak.
- Képesek 6-8 vers, 10-14 mondóka, 15-20 mese felidőzésére, elmondására.

6.3 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A tevékenység célja:

- zenei ízlés, esztétikai fogékonyság fejlesztése
- közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetése
- zenei anyanyelv megalapozása

Feladatok:

- Felhasznált zenei anyag összeállítása.
- Az óvodás korban alkalmazott jellegzetes tartalom biztosítása.
- Beszédképesség fejlesztése az ének-zenei nevelésen keresztül.

6.3.1 Felhasznált zenei anyag összeállítása:

A zenei anyag összeállításánál az óvodapedagógus elsődleges szempontja legyen, hogy a mondókák, dalocskák, énekes játékok, a zenehallgatás anyaga művészi értéket képviseljen. A népi, a klasszikus és a kortárs műveknek az óvodában egyaránt helye van. A felhasznált zenei anyag összeállítása során a Biblia üzenetét közvetítő mondókákat, dalokat is felhasználjuk.

3-4 éves korban a felnőttekkel közösen játszható mondókák, dalocskák között szerepeljenek arc, kéz, ujj, lovagoltató játékok. Olyan énekes játékokat ismertessen meg az óvodapedagógus a gyermekekkel, melyeket álló helyzetben vagy egyszerű játékos mozdulatokkal eljátszhatnak.

A gyermekek ismerkedjenek az egyenletes lüktetéssel.

Ünnepi alkalmakra 1-2 komponált dalt is elsajátíthatnak.

4-5 éves korban az ölbéli játékokon túl tanuljanak mondókákat, énekes játékokat, melyek jól fejlesztik mozgásukat. Ismerjenek meg szerepcserére épülő játékokat is.

Az óvodapedagógus olyan mondókákat, énekeket válogasson, melyeken keresztül a negyed és nyolcad ritmust a gyermekek meg tudják különböztetni.

5-6-7 éves korban a dalanyag kiválasztásának szempontja legyen az, hogy a gyermekek megismerjék a magyar népzénet, a népi játékokat, hosszabb mondókákat, más népek dalait, és a műzene számukra érthető alkotásait.

Az óvodapedagógus tanítson a gyermekeknek táncos, játékos, vidám énekeket, melyekhez sok mozgás társul. A dalok ritmusában jelenjen meg a negyed, nyolcad, szinkópa, kapjon lehetőséget a szünet.

A kiemelkedő képességű gyermekekkel egyéni fejlesztés formájában történik a tehetséggondozás.

Az alkalmi dalok az ünnepekhez kapcsolódjanak.

6.3.2 Óvodás korban alkalmazott jellegzetes tartalom biztosítása:

A mindennapi tevékenységek során állandóan figyeljék környezetük hangjait. A mindennapi játékba, tevékenységekbe épüljön be a zene. Más nevelési területek témáit a hozzá kapcsolódó énekkel tegye gazdagabbá, hangulatosabbá. Az éneket, zenét a kezdeményezéseknél is használja fel.

Az óvodapedagógus lehetőség szerint alakítson ki zenesarkot, ahol elhelyezheti a hangszerket, a dalokhoz használt fejdíszeket esetleg a tanult dalok emlékeztető jeleit. A kezdeményezés során az óvodapedagógus úgy alakítsa a termet, hogy a körjátékokhoz szabaduljon fel tér. Fontos a gyerekek zene iránti szeretetének elmélyítése, a ritmikus, szép testmozgás (tánclépések) gyakorlása. Jó idő esetén az óvodapedagógus tartsa a kezdeményezéseket a szabadban.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Önállóan énekelnek, gátlás nélkül.
- Élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Szívesen hallgatják a zenehallgatás anyagát.
- Megkülönböztetik a zenei párokat.
- Tudnak rögtönözni a ritmus, mozgás, dallam területén.
- Érzik a dalok egyenletes lüktetését, a dalok ritmusát.

6.4 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A tevékenység célja:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- Tér, forma, szín, képzetének gazdagítása.
- Esztétikai érzékenységük alakítása, fejlesztése.

- Ízlésviláguk alakítása.

Feladat:

- Az alkotótevékenység feltételeinek megteremtése.
- Szervezeti formák és az óvodáskorban előforduló tevékenységek fejlesztése.

6.4.1 Az alkotótevékenység feltételeinek megteremtése:

Az alkotótevékenységhez szükséges eszközök nagy részét az óvodapedagógus már a tanév elején biztosítsa. Elsődleges szempontként vegye figyelembe, hogy méretben, minőségben a gyermekek számára megfelelő legyen. Közösen használják az ollót, ragasztót, temperát, filctollat, ecsetes tálakat.

Az alkotótevékenységek helyét úgy válassza meg az óvodapedagógus, hogy az ott jelenlévők zavartalanul dolgozhassanak. A hely körbejárható legyen, és legyen hely az eszközök elhelyezésére is.

6.4.2 Szervezeti formák és az óvodáskorban előforduló tevékenységek fejlesztése:

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést is fontos eszköznek gondoljuk a gyermeki személyiség fejlesztésének. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A gyermekek már óvodába lépés előtt ismerkednek különböző anyagokkal, eszközökkel. Az óvodában gyurmáznak, festenek, rajzolgatnak. Örülnek saját munkájuknak, felfedezik az alkotás örömét.

3-4 éves korban az óvodapedagógus adjon lehetőséget a szabad témaválasztásra. A mindennapi játékba integráltan adja meg az alkotótevékenység lehetőségét, ezzel eléri, hogy a tevékenység a játékot nem szakítja meg, és minden gyermek folyamatosan igénye szerint kapcsolódhat be a tevékenységbe.

A tevékenység jellemzői:

3-4 éves korban:

- anyagokkal való ismerkedés
- firkálás, gyurkálás kibontakozása
- saját élményhez kapcsolódó témák kifejezése

4-5 éves korban:

szándékosság megjelenése az alkotásban
személyekről, tárgyakról, eseményekről való képalakítás
ábrázolás emlékezet és megfigyelés alapján

5-6-7 éves korban:

cselekmények, szereplők megjelenítése
gazdag technikai megoldások
önálló ötletek megvalósítása

1. Képalakítás:

Eszközök: vízfesték, vékony és vastag ecsetek, színes ceruzák, zsírkréták, tempera, filctollak, tus, diópác, viasz, természetes anyagok, termékek, textil, fonalak, stb.

Képalakítás módjai: rajzolás, festés, karcolás, lenyomat, tépés, vágás, ragasztás, mozaikkészítés, fröcskölés, képeskönyv, leporelló készítése stb.

3-4 éves korban:

A szándéktalan firkából jusson el a szándékos rajzolásig.
Részformák összerendelése.
Különböző technikák megismerése, próbálgatása.
Rajzolás nagyobb felületre.

4-5 éves korban:

Élményekhez kapcsolódó témák megjelenítése különböző technikákkal.
Emberábrázolás megjelenítése.
Színkeverés, színárnyalatok létrehozása.

5-6-7 éves korban:

Közös kompozíciók létrehozása.
Különböző események megjelenítése.

2. Plasztikai munkák:

3-4 éves korban

Gyurkálás, válogatás, könnyen megmunkálható anyagok formálása.
Ismerjék a gömbölyítés, sodrás, lapítás, simítás technikáját.

4-5 éves korban:

Természeti tárgyak gyűjtése, csoportosítása.
Emberalak, állat megformálása.
Egyszerű ajándéktárgyak készítése.

Síkbábok készítése.

Papírhajtogatás alaplépéseinek megismerése.

Barkácsolás természetes anyagokból.

5-6-7 éves korban:

Ember és állatalak mozgásának megfigyelése, kompozícióban való kifejezése.

Játékok, bábok, modellek készítése.

Különböző kézi munkafolyamatok megismerése.

Játékeszközök készítése hajtogatással.

Barkácsolás különböző technikák felhasználásával:

kötözés, faragás...

3. Építés

3-4 éves korban:

Különböző méretű tárgyak rendezése.

Egyszerű térbeli alakzatok létrehozása.

Építés homok, hó felhasználásával.

4-5 éves korban:

Részletezzék az építés lehetőségeit, variálják a teret és az eszközöket.

Homokvár építése.

5-6-7 éves korban:

Több napon keresztül tartó építkezés, téralakítás a rendelkezésre álló, mozgatható berendezési tárgyak felhasználásával.

Homokvár építése.

4. Műalkotások

5-6-7 éves korban:

Lehetőség szerint látogassanak kiállításokat, az óvodán belül ismerkedjenek képzőművészeti alkotásokkal, érezzék meg ezek hangulatát.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Megjelenítik élményeiket, fantáziájuk világát.
- A megismert technikák felhasználásával képesek kreativitásuk kibontakoztatására.
- Munkájuk részletekben gazdag, alapos.
- Képesek kompozíció megalkotására.
- Fogékonyak a szép iránt.

6.5 MOZGÁS

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, mely jelentős szerepet tölt be az óvodások fejlődésében. Fontos területe nevelésünknek, mivel ebben a tevékenységben világosan látható a testi, szociális és értelmi fejlettség kapcsolata. A tevékenységek során a kitűzött célok közül egyszerre több, néha mind érvényesül.

Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti. A gyermek a mozgáscelekvésen, játékon keresztül tapasztalja meg önmagát, társait és az őt körülvevő világot. A mozgás élménye segíti énképének formálódását. Az egészséges gyermek fejlődésében a mozgásfejlődés bázisán alakulnak ki az író- rajzolómozgások, valamint a beszéd. Ezért, ha a mozgásfejlődés késik, vagy zavart szenved, akkor ez az írásmozgás és a beszéd késői szerveződését vonja maga után.

A mindennapos testnevelés tervezése, szervezése és lebonyolítása az egészséges életmódra nevelés egyik tevékenysége, amelyet az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével minden gyermek számára lehetővé teszünk. A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mozgás tevékenység célja: A harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásának, alakulásának segítése, fejlesztése. Mozgáskultúra fejlesztése. A mozgás által kedvezően befolyásolni a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Lehetőség biztosítása a napi mozgásra az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével. Az egészség megőrzése, megóvása. Felerősíteni és kiegészíteni a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. Térbeli tájékozódás, helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodóképesség alakítása, akarati tényezők alakítása. A felfokozott mozgásigény (mint a gyermek életkori sajátossága) kielégítése.

6.5.1 - Szervezeti formák:

A szabad mozgást udvari játék és séta során is biztosítjuk. A szabad játéktevékenységben célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének

érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet. A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni, tartsák tiszteletben egymást. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása. A megfelelő, nem túl sok szabályozásra a gyermekeknek is szükségük van. Ehhez igazodva mérik be kompetencia határaikat. Meggyőződésünk, hogy a kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermekek örömmel vesznek részt. A jó hangulatú tevékenység a gyermekek számára pozitív élményt nyújt, ez újabb cselekvésre készíti őket. Így a mozgás természetesen beépül a gyermek spontán tevékenységeibe, szokássá, igénnyé válik.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett mozgástevékenységet heti egy alkalommal szervezze meg az óvodapedagógus csoportja számára, lehetőség szerint a szabadban. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelem szabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Az óvodapedagógus végezzen a csoportszobában különböző mozgásgyakorlatokat a gyermekekkel naponta, alkalmazzon zenés, mozgásos perceket is. Legyen lehetőségük a gyermekeknek a mozgásra ének-zenei kezdeményezések során is.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Szívesen mozognak, kitartóak.
- Mozgásuk összerendezett.
- A játékok szabályait betartják.
- Mozgásuk esztétikus, ütemtartó.

6.6 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja:

- Közvetlen és tágabb környezet felfedezése, pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Isten által teremtett világot, környezetet ismerő, szerető és védő gyermekek nevelése
- A környezeti problémák iránti érzékenyítés.
- Az emberi és tárgyi világ értékeinek felismertetése.
- A környezet megismerése során az alapvető matematikai fogalmak elsajátítása.

Feladatok:

- A szervezeti formák és a jellegzetes tartalom biztosítása.
- Beszédkészség fejlesztése a külső világ tevékeny megismerése során.

6.6.1 - Szervezeti formák és a jellegzetes tartalom biztosítása:

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A külső világ tevékeny megismerése óvodánkban nap, mint nap történik, folyamatosan minden tevékenység során. Az óvodapedagógus tervezzék az ismeretek bővítését minden napra. Feladatait valósítsa meg kötetlenül, a rendszerezést, összegzést végezze kötött formában.

A gyermekek érzékeljék környezetük szépségét, a színeket, a hangokat, a formákat, az illatokat.

Az óvodapedagógus elsődleges feladata a közvetlen környezet megismertetése, elfogadtatása, megszerettetése.

A külső világ tevékeny megismerésének területei:

1. Környezeti témakörök
2. Környezetvédelem
3. Jeles napok
4. Matematikai ismeretek

1. KÖRNYEZETI TÉMAKÖRÖK

CSALÁD

3-4 éves korban:

- ismerkedjenek a felnőttekkel, játsszanak szimulációs játékokat
- ismerjék szüleik nevét

4-5 éves korban:

- beszélgessenek a családról,
- játsszanak családjátékokat
- ismerjék lakcímüket

5-6-7 éves korban:

- ismerjék a család legfontosabb szükségleteit
- ismerjék a családtagok kötelességeit
- ismerjék szüleik foglalkozását
- ismerkedjenek más felnőttek munkájával

TESTÜNK

3-4 éves korban:

- nevezzék meg a legfontosabb testrészeket
- ismerkedjenek meg az érzékszervek funkcióival
- ismerjék és alkalmazzák az alapvető testápolási szokásokat

4-5 éves korban:

- tudatosuljon bennük a testápolás szükségessége
- ismerjék az érzékszervek funkcióit és ismerkedjenek meg azok védelmével
- ismerjék meg az orvos gyógyító munkáját

5-6-7 éves korban:

- a testrészekről szerzett ismereteiket általánosítsák minden emberre
- ismerjék az érzékszervek funkcióit és védelmét
- ismerkedjenek meg a legfontosabb belső szervekkel
- ismerjék az orvos gyógyító munkáját
- ismerkedjenek meg az állatok érzékszerveivel
- ismerjék a testrészek szerepét a munkaeszközök alkalmazásánál

KÖZLEKEDÉS

3-4 éves korban:

- a helyes gyalogos közlekedés szabályainak megismerése
- a legismertebb közlekedési eszközök felismerése, megnevezése
- a közlekedéssel kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása

4-5 éves korban:

- a gyalogos közlekedés szabályainak elmondása szóban, alkalmazása a gyakorlatban
- a személy és teherszállító járművek felismerése, megnevezése, csoportosítása

5-6-7 éves korban:

- lakhelyén való biztonságos gyalogos közlekedés

- közlekedési eszközök felismerése, megnevezése, csoportosítása több szempont szerint
- a közlekedésben dolgozók munkájának megismerése,
- az utazás szabályainak megismerése

ÉVSZAKOK

3-4 éves korban:

- jellemző jegyek megismerése
- időjárás, öltözködés legfontosabb összefüggéseinek felismerése

4-5 éves korban:

- a természet változásai, időjárási jelenségek és az évszakok összefüggései
- az ember alkalmazkodása az időjárás változásaihoz

5-6-7 éves korban:

- hónapok, a hét napjai, napszakok
- az évszakok összehasonlítása

NÖVÉNYEK

3-4 éves korban:

- 2-3 zöldség, gyümölcs, virág megnevezése, felismerése tapasztalatok útján

4-5 éves korban:

- néhány növény növekedésének, fejlődésének megfigyelése
- kerti munka megfigyelése

- 5-6-7 éves korban:

- különböző időszakokban a fák, bokrok, virágok változásainak megfigyelése
- kerti és szántóföldi munka megfigyeltetése

ÁLLATOK

3-4 éves korban:

- 3-4 állat külső jellegzetességeinek, hangjának megfigyelése,
- jellegzetességük, hangjuk alapján nevezzék meg az állatokat

4-5 éves korban:

- háziállatok megfigyelése környezetükben
- hasznuk, gondozásuk megismerése
- néhány vadon élő állat megnevezése
- költöző madarak megismerése, megnevezése

5-6-7 éves korban:

- csoportosításuk különböző szempontok alapján
- az állatok környezete, életmódjuk

SZÍNEK

3-4 éves korban:

- alapszínek felismerése,
- alapszínek megnevezése
- környezetük színeinek felismerése, megnevezése

4-5 éves korban:

- újabb színek, kiegészítő színek, kevert színek felismerése,
- ezek megnevezése

5-6-7 éves korban:

- színárnyalatok felismerése, megnevezése
- tárgyak színének emlékezet utáni felidézése

2. KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK, PROGRAMJAINK

A környezethez való pozitív hozzáállás alakítása az óvodai feltételek között nagyon kedvező, hiszen mi a családokkal szoros napi kapcsolatban vagyunk, nevelésünk az óvodai tevékenységek teljes szervezeti és időkeretében folyik, élményközpontúan, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve. Az óvodai élet megszervezése olyan életmódot, életviteli szokást alakít ki, amely példa lehet a szülők számára. „A környezeti nevelés maga az óvodai élet. „Ahogyan játszunk, reggelizünk, ebédelünk, pihenünk, ahogyan érzünk, ahogyan alakulnak emberi kapcsolataink, ahogyan vigyázunk a vízre, az energiára, a termék tisztaságára, ahogyan gondozzuk kisállatainkat” ez mind a környezeti nevelés.”³ A környezethez való pozitív hozzáállást mutató óvodai életmód hatására kialakulhatnak azok a szokások, amelyek megalapozzák a gyermekek környezetbarát életmódját. Az óvoda feladata a környezettel való harmonikus együttélés alakítása, és ez magába foglalja a környezet védelmét is, egyúttal az életmódra, gondolkodásmódra, viselkedésmódra... lényegében a teljes személyiség fejlesztésére hat. Tudjuk, hogy ennek a fajta modell értékű működésnek vannak nehézségei, és nem egyik napról a másikra jelentkezik a hatása, de elindulunk ezen az úton, és tanulunk hibáinkból.

³ Iskoláskor előtti környezeti nevelés előnyei és hátrányai? (Ancsel Éva)

Az óvodapedagógus

- ☞ segítse a gyermekeket, hogy megértsék a nem fenntartható és a fenntartható fejlődés különbségeit.
- ☞ Használja ki saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- ☞ Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.
- ☞ Segítse tanulóit, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.

Szükségesnek tartjuk ennek érdekében, hogy az óvodapedagógus, és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak legyenek tájékozottak, érdeklődők. Törekedjenek arra, hogy területünk növény és állatvilágával megismertessék a gyermekeket. Ennek fontos feltétele, hogy a gyermek környezetében lévő felnőtt jól ismerje a környezetében fellelhető növényeket, állatokat, emberi értékeket. Az óvodapedagógus bővítse ismereteit önképzéssel, szervezett továbbképzéssel. Ismerje azokat a kézikönyveket, segédkönyveket, melyekből megfelelő információt gyűjthet.

Figyelnünk kell a takarékos vízfogyasztásra, áramfogyasztásra, a gondos hulladékkezelésre, az óvoda udvarának folyamatos gondozására stb. Terveink szerint az óvoda épületén belül a természetsarokban, zöldsarokban megjelenik a természet, csoportszobáinkban gazdagabb lesz a növényzet. Akvárium, terrárium, kalitkában madár kínál megfigyelési lehetőséget a gyermekeknek.

A gyermekek természetes környezetben gyűjtsenek tapasztalatokat, megfigyeléseket. Érvényesüljön az érzékelés, a cselekvés és a kifejezés egysége. Legyenek és használják a gyermekek a különböző ismertető könyveket, ezeket vigyék magukkal, hogy összehasonlítással felismerjék azokat a növényeket, állatokat, amelyek megtalálhatóak környezetükben. Az esztétikus óvodai környezettől kapják az alapélményt, és közös munkajellegű tevékenységükkel maguk is vegyenek részt annak alakításában, gondozásában. A sétákon, kirándulásokon gyűjtött, óvodapedagógusi tudatossággal megfigyeltetett környezet gazdagítja ismereteiket, és a megismerésen keresztül eljutnak a "megvédeni" tudatáig. Lássák meg környezetük szépségét, vigyázzanak a növényekre, állatokra. Védjék, ne bántsák azokat.

Vigyázzanak, hogy a természetet ne rongálják. Fontos a felnőttek személyes példamutatása. A falu környéke gazdag rétekben, mezőkben, erdőkben. A közelben folyik

a Marcal folyó. A fenntartható fejlődés érdekében az óvodapedagógusok helyezzenek hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Lényegesnek tartjuk, a szülők, a család bevonását, hogy a megfigyelések és az óvodai hatások otthon is kapjanak megerősítést, ezért céljait, feladatait, sokfajta tevékenységét ismertesse meg a szülőkkel is. Alkalmazza azt a gyakorlatot, hogy a megfigyeléseket egy-egy szülő vagy nagyszülő kertjében, háza táján tartsa, és a szülőkkel közösen tegyenek a csoportok kirándulásokat.

3. JELES NAPOK, NÉPHAGYOMÁNYOK

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvodapedagógus a gyermekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységeket.

Mihály nap – szeptember 29.

végezzenek gyűjtőmunkát, betakarítást

termékekkel díszítsék a csoportszobát

készítsenek termésbábokat

hallgassanak állatokról szóló mesét, őszi dalokat

termékekkel díszítsék a csoportszobát

vegyenek részt a vásári játékban

ismerkedjenek a népzenevel

ismerjenek meg találós kérdéseket, közmondásokat, a vásárról mesét, verset, dalt

játsszanak énekes népi játékokat, versenyjátékokat

készítsenek “vásárfiát”, adják el azt a vásári játékban

Betakarítási hálaadás - október

Hálát adunk a terményekért, hálaadó bibliai foglalkozás helyszíne az evangélikus gyülekezeti terem.

hallgassanak énekeket, mondókákat őszi gyümölcsökről, zöldségekről

kóstoljanak gyümölcsöt, zöldségfélét, préseljének szőlőt

gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket, zöldségeket

tudjanak dalt gyümölcsökről, zöldségekről

játsszanak, népi játékokat

Reformáció ünnepe Templomlátogatás

Szent Márton életútjának bemutatása eszköz az adakozás, egymásra figyelés, a másik segítségének tevékeny megtapasztalására.

Mindenszentek napja

Közös megemlékezés elhunyt szeretteinkről, gyertyagyújtás a temetőben.

Mikulás – december 6.

Tudjanak rövid verset, éneket a Mikulásról, a gyermekek ajándékot kapnak.

Luca – december 13.

Ültessenek Luca búzát.

Advent – november 30-at követő vasárnaptól a 4. vasárnapig

ismerkedjenek az Advent jelképeivel

tudjanak rövid verset a karácsonyról

tudjanak rövid éneket a karácsonyról

készítsenek egyszerű karácsonyfa díszeket

ismerkedjenek karácsonyi szokásokkal

segítsenek a naptár és a koszorúkészítésben

nehezebb technikával készítsenek fenyődíszet

fényesítsenek almát

gyűjtsanak gyertyát

figyeljék az időjárást

törjenek diót, gerezdeljenek almát, kóstoljanak sült tököt

Karácsony – december 25-26.

Az óvodai szünet előtti utolsó héten megünnepeljük a karácsonyt az óvodában.

Fenyőfát állítunk, a gyermekek ajándékot kapnak.

Vízkereszt – január 6. a farsang kezdete

Farsang - Vízkeresztől Hamvazószerdáig tartó időszak -

öltözzenek jelmezbe, táncoljanak kedvük szerint

díszítsenek álarcot

vegyenek részt farsangi játékokban
hallgassanak tréfás mesét, verset
tanuljanak farsangi dalt, verset
készítsenek álarcokat, jelmezeket
vegyenek részt a terem díszítésében, ügyességi játékokban

Húsvét - Jézus feltámadását várjuk, a tanítványok örömét hangsúlyozzuk, és hogy húsvét óta ünnepeljük a vasárnapot, mert ez az Úr napja.

Tojást díszítünk, amely a megújuló élet jelképe, nem a nyuszika hozza,
népi hagyományok megismerése;
tegyenek nagy sétát az óvoda környékén
díszítsék a termet
tanuljanak mondókát locsoláshoz, locsolkodjanak

Március 15.

tanuljanak lovas, huszáros mondókát
hajtogassanak csákót
vonuljanak, meneteljenek ütőhangszerek felhasználásával
hallgassanak Kossuth- nótákat, toborzókat
készítsenek magyar zászlót, kokárdát, ismerjék meg a címert
beszélgessenek arról, hogy Magyarországon élünk és magyarul beszélünk
játsszanak katonás játékokat készítsenek katonákat
építsenek várat, díszítsék nemzeti színű zászlóval
röviden halljanak az ünnepről
tanuljanak katonás verset, dalt

Mennybemenetel – áhítat az evangélikus templomban

Pünkösöd / Húsvét utáni 50. nap / A gyermek számára a legmegfoghatatlanabb, de hangsúlyozzuk, hogy amikor Jézus eltűnt a tanítványok szeme elől, az Istenhez ment vissza, a szívünkbe költözött. Jelenlétét mindennap érezhetjük, ha szeretettel fordulunk egymás felé;

díszítsenek májusfát

tanuljanak pütkösdi király-királyné választáshoz játékokat, dalokat, egyszerű tánclépéseket, melyeket építünk be tanévzáró műsorunkba

bátran versenyezzenek versenyjátékokban

táncoljanak zeneszóra

4. MATEMATIKAI TAPASZTALATOK SZERZÉSE A KÜLSŐ VILÁG MEGISMERÉSE KAPCSÁN

A matematika nagyon absztrakt és ehhez úgy tudjuk a legsikeresebben elvezetni a gyermekeket, hogy sok és változatos konkrét tapasztalatban részesítjük őket. Kisgyermeknél ez a 'nagyon konkrét' az érzékszervi mozgásos élményeket jelenti.

Óvodánkban a matematikai nevelés átszövi az egész óvodai életet.

A matematikai nevelés a tevékenységek gazdag választékával lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. Meghatározó szerepet kap a gyermek képességeinek fejlesztésében. Elsősorban a megismerő képességek - érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás, konstruáló-ítélőképesség területén.

Az óvodapedagógus feladata a nevelés és fejlődés optimális feltételeinek biztosítása. Ennek alapja, hogy építsen a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére.

Teremtsen kedvező helyzeteket a tapasztalatszerzésben, az élmények gyűjtésében. Az óvodapedagógus beszélgessen a gyermekekkel a környezetükben található formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről.

A séták, gyűjtőmunkák során differenciáljanak, vegyenek észre mennyiségi különbözőségeket és azonosságokat.

Az óvodapedagógus feladata a gyermek tér-, sík-, és mennyiségszemléletének alakítása.

A módszer megválasztásában az óvodapedagógus szabadon döntsön arról, hogy a soron következő fejlesztési feladatot milyen tevékenységekkel fogja megvalósítani.

A játékban az óvodapedagógus és a gyermekek partnerkapcsolata teszi természetessé a közös cselekvést, a megmutatással és a szavakkal történő folyamatos kapcsolattartást.

Alkalmazkodni kell a gyermekek egyéni tempójához. Néhányan igen gyorsan megértik és elvégzik a feladatokat, másoknak ugyanehhez lényegesen több időre van

szükségük. Az egyéni, cselekvő tapasztalatszerzéshez mindenkinek biztosítani kell a számára elegendő időt. Olyan légkörben fejlődik optimálisan a gyermek, amelyben érezheti, hogy feltétel nélkül, teljesítményeitől függetlenül szereti őt az óvodapedagógus, szívesen dolgozik, játszik vele együtt.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐJE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Ismerik lakcímüket, szüleik nevét és foglalkozását, saját születési idejüket és születésük helyét.
- Különbséget tesznek az évszakok között.
- Ismerik a háziállatokat és gondozásukat, vadállatokat, madarakat, bogarakat
- Ismerik környezetük növényeit, és ezek gondozását
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket.
- Ismerik a természetjárás apró szabályait.
- Óvják tárgyi környezetüket és az őket körülvevő természetet.
- A gyermekek általában képesek arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék.
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják; egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként javítják saját tévedéseiket.
- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert problémák megoldására.
- A tárgyakat megszámlálják, egyszerűbb műveleteket elvégeznek a 10-es számkörön belül.
- A tárgyakat össze tudják hasonlítani mennyiség, forma, szín, nagyság szerint.
- Megkülönböztetik a jobb és bal irányokat, használják a névutókat.

6.7 MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében. A gyermek éppúgy élvez a munkatevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét. A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését, és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni.

A tevékenység célja:

- A munka megszerettetése
- Olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését.

Feladat:

- A tevékenység feltételeinek biztosítása.

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése.

6.7.1 A tevékenység feltételeinek biztosítása:

Az óvodás korú gyermek munkajellegű tevékenységei szorosan kapcsolódnak a játékhoz. Kiscsoportos korban az óvodapedagógus folyamatosan szoktassa hozzá a gyermekeket a munkajellegű tevékenységek végzéséhez. Következésképpen biztosítsa a folyamatosságot és az állandóságot. Kezdetben óvodapedagógusi segítséggel, majd önállóan végezzék ezeket a tevékenységeket. Fontos, hogy az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek egyéni sajátosságait. Vannak mindenkire egyaránt vonatkozó feladatok, de ezeken túl az óvodapedagógus adjon egyénre szabott feladatokat is. A gyermekek által végzett munkát értékelje az óvodapedagógus, ezzel pozitív érzést alakíthat ki a munka iránt.

A játékokat a gyermekek számára elérhető helyen helyezze el, így mindegyikük számára biztosítva lesz a rakodás lehetősége. A gyermekek a székeket és az asztalokat is könnyen tudják mozgatni.

Az óvodapedagógus biztosítson a munkák elvégzéséhez elegendő időt és eszközt. Különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése:

Naposság

3-4 éves korban:

a naposi munka előkészítése érdekében önkiszolgáló munkát végeznek,
először segítséggel, majd önállóan

4-5 éves korban:

készség szinten a munkafolyamatok elsajátítása
étkezési feladatok ellátása
összehangolt cselekménysor megfelelő sorrendben
a munka elvégzése önkéntesség alapján

5-6-7 éves korban:

önálló munkavégzés
közös munkamegosztás

Alkalomszerű munkák

3-4 éves korban:

a rend fenntartása érdekében végzett munka
teremdíszítés

4-5 éves korban:

- játékok elrakása
- csoportszoba rendezése
- mosdó, öltöző rendjének megőrzése segítséggel
- egyéni megbízatások teljesítése

5-6-7 éves korban:

- munkavégzés önálló vállalkozás alapján
- környezetszépítés
- rendszeres segítségadás a kicsiknek
- vitaminsaláták, egyszerű sütemények elkészítése közösen

A gyermekeket bevonjuk a növénygondozásba, az udvar takarítását közösen végezzük.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekek szeretnek közösen tevékenykedni.
- Teljesítik kötelességeiket.
- Szívesen, önállóan, igényesen végzik a naposi munkát, az egyéni megbízatásokat, a növénygondozást.
- Szívesen segítenek a felnőtteknek és a náluk kisebbeknek.

6.8 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A tevékenységekben megvalósuló tanulás célja az óvodásgyermek kompetenciájának fejlesztése oly módon, hogy az óvodapedagógus tanulástámogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A folyamatos, utánzásra, vagy spontán tevékenységre épülő tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A játék során szerzett élmények, tapasztalatok, hatások segítsék a gyermek fejlődését, tanulását. Ezekre építve fejlessze ki az óvodapedagógus a tanulási képességeket. Ennek alapja a játék legyen, hiszen ezen keresztül fejleszhetőek leginkább az értelmi képességek. A játékon belül van lehetőség arra is, hogy az óvodapedagógus irányításával, észrevétlenül szerezzenek új tapasztalatokat, végezzenek megfigyeléseket. A játék folyamatában felmerülő kérdések, az azokra adott óvodapedagógusi válaszok juttassák a gyermekeket új ismeretekhez.

A gyermek életmegnyilvánulásában sohasem különülnek el a különböző tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg. Természetes tehát, hogy a feladatrendszer elemei mereven nem választhatók el egymástól, mint ahogy a tevékenységek is összefüggenek egymással. A gyermek számára egy adott tevékenység pl. éppúgy lehet játék és munka is. A tanulást a nevelés részének tekintjük, ezért a nevelés

és a tanulás tervezésében is a komplex gondolkodásmód, az egymáshoz való kapcsolódás és nem a nevelési területek szétdarabolásának szándéka vezeti gondolatainkat. A tapasztalatszerzést az óvodapedagógus tudatosan irányítsa, a gyermekek érdeklődését keltse fel az ismeretszerzéshez. A kezdeményezéseket alkalmazza játékos formában.

Az óvodapedagógus feladata a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermekek személyiségének kibontakozását. A témahetek feldolgozásában építsen a gyermekek érdeklődésére. Az óvodapedagógus használja ki a egyes csoport adta sokoldalú ismeretszerzési lehetőségeket, a különböző korosztályok eltérő érdeklődését az egyes témakörökhöz kapcsolódva. A nagyobb gyermekeknek adjon az óvodapedagógus folyamatosan lehetőséget az ismétlésre.

Programunk lényegéhez tartozik, hogy a gyerekek számára nem a pedagógus nyújtja az ismeretet, a műveltségtartalmat, hanem a gyerek saját érdeklődése, tapasztalata a mérvadó. A központban a fejlesztendő gyermek áll. A pedagógus, a környezet inspirálja, serkenti a gyermeket a felfedezésre, hogy minél többet és sokoldalúbban tapasztaljanak a világból, kérdezzenek, válaszokat keressenek. A gyermek fejlődését, mint egészet célozza meg, egységben fejlesztjük a fizikai, szociális, érzelmi, kognitív területeket. Az egység, a komplexitás jellemzi a tevékenységeket, integrált formában, nem műveltségterületenként.

Egy téma köré épülnek a tevékenységek. Abból indulunk ki, hogy minden mindennel összefügg. Felfedezik, érzékelik, megtapasztalják, átélik a feldolgozás során ezeket az összefüggéseket. A témákat meghatározzák a gyermekek előzetes ismeretei, érdeklődésük, megszerzett tudásuk. A témahetek integrálják a tevékenységet, a képességeket, a gyermekek külön- külön szerzett tapasztalatait, egyéni élményeit és megfigyeléseit, a tevékenységköröket, a különféle ingereket (vizuális, akusztikus, verbális). Az együttműködő gyerekek személyes érintettsége felfokozza az érdeklődést, az aktivitást, a motiváltságot. A tematikus rendszer kialakításában a gyerekek érdeklődésének van meghatározó szerepe. Az óvodapedagógus és a gyerekek ötletei folyamatosan tovább gazdagítják a témahét tartalmát. A témahetek feldolgozásában a gyerekeken kívül a szülők is részt vesznek közvetve vagy közvetlenül.

Az óvodapedagógustól a program a tematikus rendszerhez igazodó felkészültséget igényel, hogy komplexen átlássa az ismeretszerzési lehetőségeket, és ezeket megfelelően tudja egymáshoz kapcsolni. Ugyanakkor az óvodapedagógus legyen rugalmas, tudja alkalmazni a spontán helyzeteket munkájában.

Alapelvek a tanulási folyamat értékeléséhez:

Az óvodapedagógus

- segítse elő, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék,
- biztosítsa a tanulás tapasztalatszerző, képességfejlesztő, ismeretközvetítő hatásának érvényesülését,
- adjon a gyermeknek sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést,
- alkalmazza a jutalmazás sokszínű módszerét (gesztus, mimika...)
- kerülje a büntetést teljes mértékben,
- alakítsa úgy a tanulási szokásokat, hogy egy gesztus, tekintet, egy áttrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Érdeklődnek környezetük tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladataik végrehajtásában kitartóak, szándékos figyelmük időtartama életkoruknak megfelelő.
- Él bennük az iskola, a tanulás utáni vágy.
- Képesek a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
Munkatempójuk, feladattartásuk életkoruknak megfelelő.

6.9 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

A 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról alapján

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai – orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

A többségi óvodákban megvalósuló - integrált - nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget.

Az integrált fejlesztésben résztvevő óvoda:

- a) pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- b) külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- c) a befogadó óvoda igazgatója támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- a) Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- b) A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

c) A gyermek fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai foglalkozások és tevékenységek adaptációjában.

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák – a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint – vehetik igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés. Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövő feladat.

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

- *Mozgásfejlesztés:* Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.
- *Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése:* A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.
- *Játéktevékenység:* A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységében akadályozhatja bizonytalan testtartása, a helyzet- és helyváltoztatás, az eszközhasználat nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

- *Nyelvi fejlesztés:* A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.
- *Éneklés, zenei nevelés:* Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl. felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgásfejlődést is (pl. elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus- és tempóérzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.
- *Rajzolás, kézügyesség fejlesztése:* Felső végtag érintettség, izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs- és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (0–33%-os látásteljesítmény) közötti. Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°. A látássérült gyermekek a nevelés-oktatás szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség. A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékokban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést. Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása. Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

A gyengén látó gyermekek főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízátor kompenzatív működésének is. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában: A gyengén látó gyermek gondolkodás- és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.

- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A hallássérült gyermek

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra. A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermekek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben. A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől. Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A nagyothalló – gyermekeknél a beszéd tartományban mért hallásvesztés 30–45 dB közötti, közepesúlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg. A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló

társak nyelvi teljesítményét. A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető. Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével. Fejlesztetheységük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai habilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását. Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport). Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvi fejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a

beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik. Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében, a beszéd szerveződés nehézségében, a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban, a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését. A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is. Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg. Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus

spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésett fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet. Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő habilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált – vizuálisan segített – kommunikációs eszköztárral. A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítséggel használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet. A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő – különösen a természetes élethelyzetek – használandóak a fejlesztésre. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és

szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti. Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

7 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az esélyegyenlőség biztosításához szükséges környezet, elvek, feladatok:

Az aprófalvak viszonylag nagy aránya a térségben számos infrastruktúrabeli, ellátásbeli, elérhetőségi és foglalkoztatási problémát hordoz magában. A közúti közlekedés nehézsége a közeli Veszprém vármegyei települések lakosainak is lehetőséget kínálnak a vasút közelségével Vas vármegyei munkahelyen való elhelyezkedésre. A szülők számára a gyermekek behordása a működő oktatási/nevelési intézményekbe

nagyon nehézkes tömegközlekedési eszközzel az aprófalvas szerkezetben. Községünk térbeli elhelyezkedése, gazdasága és a társadalmi viszonyai viszonylag eléggé kedvezőek ahhoz, hogy óvodánkat ne a „kistelepülési kis intézmény” általános kategóriájával írhasuk le. Az egyre nagyobb mértékű anyagi terhek miatt a kistelepülések Intézményfenntartói társulás keretében próbálják a kötelezően megoldandó feladataikat ellátni. A megszűnt vagy megszűnésre ítélt óvodák fenntartói gyakran választották településünket együttműködésre. Mivel intézményünk a közigazgatási határokhoz közel van, vonzáskörzetünk túlmutat e határokon. Boba Község Önkormányzata 2005-től önerőből tartott fenn óvodabuszt, 2017-től jelenlegi fenntartónk oldja meg az óvodás gyermekek szállítását. Jelentősen bővült ezáltal intézményünk vonzáskörzete, növekedett az utaztatott gyermekek aránya. Míg a 2005-ben a bejárók a teljes létszám negyedét tették ki, 2009-re már több mint a felét. A vidéki kistelepülésekről érkező gyermekek növekedésével a gyermekvédelmi feladataink is megnövekedtek. A hátrányos helyzetű (HH) gyermekek száma drasztikusan emelkedik, és megjelentek a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek intézményünkben.

Célunk a meggyőzés, a bizalom erősítése a nyitott óvoda által, fontos óvodapedagógiai programunk gyermekközpontúságának, a családi, hangulatos légkör bemutatása. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a rendelkezésünkre álló adatok, tények és eddigi értékeink alapján az alábbi alapelvek, feladatok, felelősség megállapítására került sor.

- ... Nevelési rendszerünk kiemelten kezeli a gyerekek megismerését, elfogadását, képesszintre épülő fejlesztést, a tehetség gondozását, a kompenzációt, felzárkóztatást.
- ... A csoportszobák felszereltsége megfelelő a program előírásainak, biztosított a szakember ellátottság.
- ... A nyitott óvoda feltételezi a szülői házzal való szoros kapcsolatot, a szülőbevonás által.
- ... A szociális segítség (gyermekjóléti és családsegítővel való napi kapcsolat) tovább erősíti a családok működőképességét.
- ... A vegyes csoportok működése erősíti a bizalmat, kapcsolatot a szülői ház és az óvoda között.

Mindezek növelik a HH és HHH gyermekek esélyeit, hogy értékeikkel tisztában legyenek, legyen véleményük, legyenek határozottak, és minden élethelyzetben találják fel magukat.

Általános feladatok:

- Beiratkozás előtt Ovicsalogató programunk keretében a szülők betekintést nyerhetnek az óvodai életről, a gyermekek részére pedig ismerkedési lehetőség az óvodai étellel.
- Az előjegyzés napján a szülőt a kisgyermekkel együtt fogadjuk, amikor szintén választhat óvodapedagógust, csoportot, csoporttársakat. Ekkor nyilatkozhat önkéntesen a szülő a halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, valamint tájékoztatjuk a nyilatkozat előnyeiről, a lehetőségekről.
- A tanulási folyamatban az egyéni illetve mikro csoportos foglalkozások a differenciált egyéni fejlesztést valósítják meg.
- Bemeneti és kimeneti mérések folytatása a meglévő mérőeszközök segítségével megállapított fejlesztendő területek beépítése a nevelőmunkába.
- A gyermekek neveltségi szintjének fokozása oly módon, hogy a szokás-szabályrendszer megalkotásába bevonjuk őket, így értékelik önmaguk és társaik munkáját, tevékenységét. Testi fenytést, megszegyenítést, terrorizálást, etnikai hovatartozás miatti előítéletet nem alkalmazhatnak a dolgozók.
- A tematikus rendszer működtetésében törekedni kell arra, hogy a gyermekek érdeklődése legyen az alap, majd ellenőrizzük, hogy mit tudtak meg, és mire használják ezt a tudást.
- Intézményünk rendelkezik érvényes Esélyegyenlőségi Tervvel. A tervben megfogalmazott célok és feladatok kötelező érvényűek a nevelőtestület tagjaira.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

- Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek részére biztosítjuk az emberi méltósághoz való jogát.
- Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.
- Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:
 - az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele során

- a gyermeki jogok gyakorlása során
- felzárkóztatás, egyéni fejlesztés vagy tehetséggondozás biztosításával,
- gyermekcsoportban történő elhelyezéskor,
- hit és vallásfoglalkozáson való részvétel biztosítása során.

8 GYERMEKVÉDELEM

A tagintézmény-igazgató gyermekvédelmi feladatai:

„A nevelési-oktatási intézmény tagintézmény-igazgatója felel... a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,... a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért, a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért, a pedagógus etika normáinak betartásáért és betartatásáért.”⁴
Óvodánkban a gyermekvédelmi feladatok ellátását megbízás alapján óvodapedagógus végzi. Az általa készített gyermekvédelmi programunk, jelen Óvodapedagógiai programunk 3. számú melléklete.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A nevelési év elején röviden tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi programról.
- Az óvodapedagógusok, szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét. Gyermekbántalmazás véelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot. A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- A Gyermekjóléti Szolgálat megkeresésére vegyen részt évente legalább egyszer eszmegbeszélésen vagy jelzőrendszeri tájékoztatón.
- A szülők számára jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények elérhetőségeit. /pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó/

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan, " - a gyermek

⁴ Nkt. 69.§ (2)

csalásban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében” mások mellett a nevelési-oktatási intézmény feladata. Gyvt. 38 § (1) „... hozzá kell járulnia a gyermek testi, érzelmi, értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.”

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. A problémák, zavarok korai felfedezésének kedvező adottságai vannak az óvodában. A gyerekekkel hosszú időn keresztül, nap, mint nap találkoznak az óvoda alkalmazottai, a gyerek viselkedésének változása közvetlenül észlelhető, szembeötlő számukra. A hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrésében a csoportokat vezető óvodapedagógusok segítenek. Feladatunknak tartjuk a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítését. Amennyiben problémás gyermekkel találkozunk, jelzik a gyermekvédelmi felelősnek. Óvodapedagógiai programunkban meghatároztuk pedagógiai hitvallásunkat, pedagógiai alapelveinket, ennek szellemében az óvodai nevelés teljes egészében figyelembe vesszük, hogy az alapvető gyermeki jogok, szabadság tisztelete, az életkori és az egyénileg eltérő, sajátos szükségletek kielégítése a gyermek legegységesebb érdeke, fejlődésének, fejlesztésének alapja. A gyermek jogai, szükségletei, igényei érvényesülésének feltétele, hogy a pedagógus kötelességének érezze azok biztosítását az óvodai nevelés folyamatában a nevelés teljes eszköztárával, amelyben domináns az egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés átfogó tervezése, megvalósítása és a szülővel való együttműködés a teljes személyiségfejlődés- fejlesztés, a képességek kibontakoztatása érdekében. A bizalommal teli légkör megteremtéséhez el kell tudni fogadnunk a gyermeket, s nagyfokú empátiával kell fordulnunk hozzá. A felmerülő szituációkban jó kommunikációs ügyességgel, rugalmas viselkedésrepertoárral, gyors helyzetfelismerő képességgel, helyzetalkítással legyünk képesek reagálni. A konfliktusokat erőszakmentesen, kreatívan oldjuk fel.

9 A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Nevelőtestületünk számára a szociális hátrány a következőket jelenti:

Olyan anyagi és kulturális életkörülmények, amelyek a gyermekek egy részénél, az átlagosnál gyengébb teljesítményt, vagy a fejlődéssel kapcsolatos motiváció hiányát eredményezhetik. Többnyire a családok szűkösebb anyagi életkörülményeit, gyengébb kulturális ellátottságát, az átlagosnál alacsonyabb szintű iskolázottságot jelent.

- A gyermek alapos megismerése: A beszoktatási időszakot megelőzi a családlátogatás. Az óvodapedagógus a beszoktatás kezdetén szervezzen meg egy olyan személyes találkozást, ahol a szülővel kitöltik a gyermek anamnéziséét. Az óvodapedagógus hívja fel a szülő figyelmét, hogy az információk csak kettőjükre tartoznak, s jogában áll bármelyik kérdés megválaszolását kihagyni.
- Egyénre szabott pedagógiai támogatás: Folyamatos kommunikáció, folyamatos érdeklődés. Derűs légkört teremtünk, ügyelünk az érthetőségre. Jó szándékkal fokozatos terhelést nyújtunk. A tolerancia, egyéni bánásmód, páros tevékenységek kihasználása, őszinteség, optimizmus, testközelség, odafordulás jellemzi nevelőmunkánkat. Fejlesztjük empátiás készségüket.
- Kezdeti kudarcok kiküszöbölése, enyhítése: Közös tevékenységekbe, csoportos tevékenységekbe való behívás, hogy közös élményt, örömet jelentsen az együttlét. Ügyelünk a szeretet látható jeleinek kimutatására, boldogság kifejezésére, kedveskedésre, lelkesedésre. A metakommunikációnak nagyobb jelentőséget tulajdonítunk. A mosoly, szemjáték, mimika, meglepődés kíséri verbális kommunikációnkat.
- Egyéni, kiscsoportos foglalkozás: Együtt játszás kisebb csoportokban, mikro csoportos beszélgetés, mely során elmeséli élményeit.
- Szükség esetén szakemberhez való irányítás.
- Egyéni fejlesztési terv készítése, a gyermek fejlődési ütemének figyelemmel kísérése. Fejlődési napló vezetése.
- Segítő, diszkrimináció nélküli, differenciált személyiségfejlesztés.
- Esélyegyenlőség megteremtése. Alapelvünk: Mindig, minden gyermeknek helye és ideje legyen a játékra, ismereteinek, egyéni képességeinek gazdagítására.
- Átfedési idő alatt a két óvodapedagógus összehangolt, tervezett munkája.
- A gyermekek érdekében pedagógiai tapintattal kapcsolattartás a családdal: tanácsadás, javaslatok, kapcsolat-felvételi lehetőségek ajánlása.

10 AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

Belső ellenőrzés:

A nevelési területeknél meghatározott, fejlődés várható jellemzőit tekintjük óvodáskor végére várható eredménynek. Feladatunk, hogy az általunk meghatározott fejlettségi szintet segítségünkkel érje el a gyermek az óvodáskor végére. Az óvodapedagógus pedagógiai tudásának maximumát nyújtsa, csoportjában minden gyermekről vezesse a fejlődési naplót.

Az tagintézmény-igazgató feladata:

- az óvodapedagógusok szakmai felkészültségének rendszeres ellenőrzése
- a dokumentumelemzés / csoportnapló, Fejlődési napló, felvételi napló, mulasztási napló vezetésének ellenőrzése / tanulmányi rendszer (ovi KRÉTA) webes felületen.

A fejlődési napló tartalmazza:

- Adatok, információk
- Családdal történt kommunikáció (családlátogatás, fogadóóra stb)
- I. Szociális képességek kategória – megfigyelések rögzítése
- II. Értelmi képességek kategória – megfigyelések rögzítése
- III. Verbális képességek kategória – megfigyelések rögzítése
- IV. Testi képességek kategória – megfigyelések rögzítése

A gyermekek értékelése:

A gyermek fejlődéséről, fejlődésének üteméről, a differenciált nevelés irányáról a szülőnek évente kétszer, január 15-ig szóbeli, és június 15-ig írásbeli tájékoztatást adunk. Az értékelést a fejlődési naplóba és az ovi KRÉTA felületen rögzítjük, dokumentáljuk.

Értékelés a program tükrében:

Értékelés a bevezetés után:

- 3 év tapasztalatainak, eredményeinek megbeszélése, értékelése a nevelőtestület feladata

A helyi program értékelésének szempontjai:

A gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások?

Megfigyelhető-e a gyermekek viselkedésében a változás, fejlődés?

Milyen eredményeket hozott a megfigyelt kategóriák rendszerében? (szocializáció, értelmi képességek, kommunikáció, testi képességek)

Mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit?

Mit mutatnak a szülők visszajelzései?

A problémák alapján a program módosítását a nevelőtestület végzi, a jogszabályban meghatározott legitimációs eljárás megtartásával.

11 AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

11.1 ÓVODAI FELVÉTEL

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik

életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a felvételi körzetben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő tárgyévi április 15. napjáig benyújtott kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a Vas vármegyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala, felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig felmentheti, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak a tagintézmény-igazgató vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyévi április 15. napja után is benyújtható. Az eljárás időtartama ötven nap.

Óvodánk kötelező felvételt biztosító köznevelési intézmény Boba, Borgáta, Egyházashetye, Kemenespálfa teljes települések számára. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik. Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől, átvételtől a tagintézmény-igazgató dönt. Ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az tagintézmény-igazgató bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre.

A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Az óvoda felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a tagintézmény-igazgató dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével.

Az óvodai jelentkezés, felvétel menete

Az óvodai felvétel, átvétel az óvodában való jelentkezés alapján történik. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, mivel a befogadás az óvodai nevelési évben folyamatos. Az óvodába felvett gyermeket az óvoda nyilvántartja. Ha a gyermek óvodát változtat, további nyilvántartása az átadó óvoda értesítése alapján az átvevő óvoda feladata.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított személyazonosságot igazoló hatósági igazolványokat (születési anyakönyvi kivonat, lakcímkártya, TAJ kártya), továbbá a szülő személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

Az óvodai felvételtől, átvételtől a tagintézmény-igazgató dönt, döntéséről írásban értesíti a szülőt, mely ellen a szülő jogorvoslattal élhet. Az óvodai felvétel tárgyában meghozott döntés közlésének határnapja, a beiratkozásra kiírt utolsó határnapot követő 30. nap.

11.2 AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI, TANKÖTELEZETTSÉG

A tankötelezettséget a Nkt. határozza meg 45.§-ában.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

11.3 AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES (ÉRTELMI, LELKI, SZOCIÁLIS ÉS TESTI) FEJLETTSÉG ELÉRÉSÉHEZ NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt óvodai nevelési folyamatunk célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki, szociális és értelmi fejlődésének elősegítése.

Az egészséges testi fejlődést figyelemmel kísérjük. Beszoktatáskor anamnézist veszünk fel a gyermekekről, tájékozódunk a szülőtől. Félévente a testsúly, testmagasságot mérjük, dokumentáljuk a csoportnaplóban. A védőnővel, orvossal megállapodás alapján tartunk kapcsolatot. Mivel több, mint 10 községből járnak hozzánk gyermekek, nevelési év elején tájékozódunk a körzeti védőnőkről, hogy szükség esetén velük is felvehessük a kapcsolatot. Nevelési gyakorlatunkat támogatja jelen dokumentum mellékletében található EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMUNK, melyben a gyermekek és szülők irányában is megfogalmaztuk terveinket. Egészségét tematikus tervünkben évente egy kiemelt témát dolgozunk fel szülői vagy esetenként külsős segítséggel. Tornával és mozgásos játékokkal fejlesztjük a gyermekek természetes mozgását, fejlesztjük testi képességeiket, ezzel kedvezően befolyásolhatjuk a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. A mozgás tevékenységnek fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősíti és kiegészíti a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, valamint a személyiség akaratitényezőinek alakulását. Részletesen jelen dokumentum MOZGÁS fejezetében fogalmaztuk meg. Fejlődési késés esetén szakember bevonására van lehetőségünk célirányosan, pl. logopédus, mozgásfejlesztő, nyelv és beszédfejlesztő pedagógus stb.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a szakvéleményben megfogalmazottak szerint igénybe vesszük szakember segítségét, a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatosan, speciális szakember segítségével végezzük pedagógiai feladatainkat a szükséges fejlettség elérése érdekében. Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési

igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Az iskolakezdéshez szükséges pszichés és szociális fejlettség eléréséhez jelen programunk ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS fejezetében foglalmaztuk meg feladatainkat.

Az iskolakezdéshez szükséges értelmi fejlettség eléréséhez jelen programunkban a fejezetek végén tételesen meghatároztuk a fejlődés jellemzőit az óvodáskor végére, melyet kiemelten A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE cím alatt találhatjuk. Az iskolakezdéshez ezért egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése feladatunk a nevelési területekben. Óvodánkban a tanulás folyamatos, számottevő részben utánzásos, spontán tevékenység. A tanulás óvodánkban nem csupán az ismeretszerzés, hanem a napirend tevékenységei folyamán adódó természetes és játékos szituációkban is megvalósuló folyamat. Az értelmi fejlesztés, nevelés az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodapedagógus a gyermek cselekvő aktivitására, érdeklődésére épített közvetlen tapasztalással biztosítja a felfedezés lehetőségét, azok örömeit, a gyermek kreativitásának erősítését. A tanulás feltétele tehát a gyermek cselekvő aktivitása, mivel az óvodapedagógus főként a saját tapasztalatú, saját élményű tanulás lehetőségét kínálja fel a gyermekek számára. A tanulás során így a gyermekek számára közvetlen, több érzékszervet érintő tapasztalást van lehetőségünk biztosítani. Az óvodapedagógus feladata a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermekek személyiségének kibontakozását. Részletesen jelen program A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS fejezetében foglalmaztuk meg.

12 A PEDAGÓGIAI MUNKA DOKUMENTUMAI

12.1 KÖTELEZŐ NYOMTATVÁNYOK

Az óvodában használt kötelező nyomtatványok vezetése a hatályos jogszabályokban előírtak szerint szükséges, tanulmányi rendszer használata a webes felületen (ovi KRÉTA).

- Felvételi előjegyzési napló
- Felvételi mulasztási napló

- Óvodai csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek anamnézisének, valamint a testi, szociális, érzelmi erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre, készségekre, részleteire lebontva tartalmazza az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően. Az egyéni Fejlődési naplóban az egyéni fejlesztési tervek vezetése kötelező.
 - Tematikus tervek, szervezési feladatok, élményszerzések, szülősegítők és egyéb egyeztetések dokumentuma.
 - Pályázatok által előírt egyéb dokumentumok vezetése.

12.2 A GYERMEKEK FEJLETTSÉGÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Egyéni Fejlődési naplóban⁵ min. évente kétszer bemeneti és kimeneti méréseket, megfigyeléseket rögzítenek az óvodapedagógusok. A Fejlődési napló az óvodás kisgyermek személyiségét, képességrendszerét követi nyomon. Célja az, hogy az óvodapedagógus lássa a csoportba járó gyermekek önmagához képest történő fejlődését, a változások ütemét és irányát, hiszen a differenciált bánásmód elengedhetetlen feltétele a széleskörű gyermekismeret. A fejlődési napló akkor tölti be szerepét igazán, ha a családokkal történő együttműködés folyamatos és rendszeres. Ezért is fontos az, hogy a gyermekekről készített feljegyzésekről a szülőket tájékoztassák az óvodapedagógusok, sőt, nem egyszerűen egyoldalú tájékoztatás a cél, hanem a megbeszélés, a kölcsönös útkeresés. A kölcsönösség azt is jelenti, hogy nem pusztán az óvodapedagógus az, aki az általa megfigyelt jelenségeket, állapotokat ismerteti a szülővel, hanem ő is meghallgatja az otthoni tapasztalatokról szóló szülői benyomásokat, véleményeket. Ezek alapján egyeznek meg a közösen követendő utakról, módszerekről, célokról és feladatokról. A kisgyermek fejlődése azonban nem az óvodában kezdődik, hanem a születése pillanatában. Ezért ahhoz, hogy reális képet kapjunk a gyermek előéletéről és a jelenlegi otthoni helyzetéről anamnézisére van szükség, amely a fejlődési napló első oldala, tehát kiindulópontja.

Az óvodapedagógusok közötti hatékony együttműködés elengedhetlenné teszi a különböző, köztük az adminisztrációs feladatok megosztását. Számos szempont szerint

⁵ Óvodai fejlődési napló, MÓD - SZER - TÁR Oktatásszervező és Tanácsadó Kft, Dr. Bakonyi Anna – Lendvai Lászlóné, 2013

oszthatók meg – szükség szerint, de legalább félévenként – a napló vezetésével kapcsolatos feladatok. Természetesen a felelősség közös. A megfigyelések rögzítését megelőzően az óvodapedagógusok egymással, valamint szükség szerint a pedagógiai munkát támogatókkal is konzultálnak.

Külön fejlesztési terv készítése nem indokolt, mivel a fejlettségi állapot rögzítése egyben fejlesztési tervként is értelmezendő.

A szülő bármikor betekinthez a gyermeke fejlődését rögzítő dokumentumba, melynek szempontrendszere a számukra is érthető, és számos esetben a családi nevelés során is alkalmazható. Fontos, hogy egy-egy családi beszélgetés a gyermek erősségei és fejlesztendő területei, valamint a kitűzött célokhoz vezető közös utak meghatározásával záruljon, mely együttműködést a szülő aláírása is alátámaszt.

13 MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet - A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke. A kötelező (minimális) felszerelési jegyzékben meghatározott eszközök és felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel. Az óvodai csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2,0 m²/fő.

<u>1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)</u>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ különféle játékformák eszközei: (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben</i></p>	<p><i>csoportszobai és udvari eszközök külön-külön</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével</i></p>	<p><i>csoportszobai és udvari eszközök külön-külön</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ének, zene, énekes játékok eszközei 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben</i></p>	<p><i>képeskönyvekből, képes mesekönyvekből csoportonként legalább 15 félé, 3-3 példányban</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ a természeti – emberi - tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ munka jellegű tevékenységek eszközei 	<p><i>gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben</i></p>	<p><i>az óvoda nevelési programja szerint</i></p>

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

- video (lejátszó)
- televízió
- magnetofon
- diavetítő
- vetítővászon
- hangszer (pedagógusoknak)
- hangszer (gyermekeknek) *gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben*
- egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések

2. sz. melléklet

Érvényességi rendelkezések

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje:

2024. szeptember 1-től - visszavonásig

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

Jogszabályváltozás, vagy a Pedagógiai program módosítására javaslatot tehet

- az intézmény igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- az igazgatótanács
- az iskola fenntartója.

A Pedagógiai Programot, annak módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

3. sz. melléklet ÓPP

GYERMEKVÉDELMI PROGRAM

2024

Az óvodai intézmény a prevenció mellett célul tűzheti ki, hogy a hatáskörébe tartozó gyermekek problémáit felismerje, kezelje, az érintett gyermekek eseteit feldolgozza, a gondokat orvosolja a helyi társadalmi gyermekvédelemben érintett társszerveivel, szakembereivel együtt. Ezen túl biztosítani kell a gyermekek számára mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak.

A hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzet

Veszélyeztetett helyzet

Az 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról az 5. § n) pontjában meghatározza a veszélyeztetettség fogalmát: ” olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”.

Ilyen konkrét tényezők lehetnek:

- Nevelési hiányosságok
- Erkölcstelen családi környezet
- Italozó szülők
- Bűnöző családi helyzet
- Rossz lakásviszonyok
- Egészségügyi okok
- Anyagi okok
- Megromlott családi állapot

A hátrányos helyzetű gyermekeknél a szükségletek, kielégítése korlátozott valamilyen mértékben, de fejlődése nem veszélyeztetett. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

1. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet⁶

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő alacsony foglalkoztatottsága,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a RGYV kedvezményre jogosult gyermek, aki a HH esetében felsorolt körülmények közül legalább kettő fennáll, és még a nevelésbe vett gyermek.⁷

⁶ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. § (1)-(6)

⁷ A nevelésbe vett gyermek halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül, hiszen ebben az esetben nincs mit mérlegelni - a gyámhivatal határozata alapján a jegyzői gyámhatóság nyilvántartásba veszi.

A gyermekvédelem, mint az óvodapedagógus alapvető feladata

1. A gyermek alapos megismerése. A beszoktatási időszakot megelőzi a családlátogatás. Ezen indokolt esetben az óvodapedagógus jelzése nyomán a gyerekvédelmi felelős is vegyen részt. Az óvodapedagógus a beszoktatás kezdetén szervezzen meg egy olyan személyes találkozást, ahol a szülővel kitöltik a gyermek anamnéziséét. Az óvodapedagógus hívja fel a szülő figyelmét, hogy az információk csak kettőjükre tartoznak és jogában áll bármelyik kérdés megválaszolását kihagyni.
2. Segítő, diszkrimináció nélküli, differenciált személyiségfejlesztés.
3. Veszélyeztettség esetén együttműködés a családgondozóval, a gyermek fejlődési ütemének figyelemmel kísérése. Fejlődési napló vezetése.
4. Esélyegyenlőség megteremtése.
 - Alapelv: Mindig, minden gyermeknek helye és ideje legyen a játékra, ismereteinek, egyéni képességeinek gazdagítására.
 - Átfedési idő alatt a két óvodapedagógus összehangolt, tervezett munkája.
5. A gyermekek érdekében pedagógiai tapintattal kapcsolattartás a családdal: tanácsadás, javaslatok, kapcsolat-felvételi lehetőségek ajánlása.
6. Egyénre szabott pedagógiai támogatás:
 - Kezdeti kudarcok kiküszöbölése, enyhítése
 - Kommunikáció, érdeklődés, együttjátzás, beszélgetés, vita, csoportos tevékenységek, tevékenységbe hívás, együttlét öröme.
 - Derű, érthetőség, jó szándék, fokozatos terhelés, tolerancia, egyéni bánásmód, páros tevékenység, őszinteség, optimizmus, testközelség, odafordulás, empátia, a szeretet látható jeleinek kimutatása, boldogság kifejezése, kedveskedés, mosoly, mimika, szemjáték, lelkesedés, megerősítés, meglepődés, példamutatás.
 - Egyéni, kiscsoportos foglalkozás.
 - Szükség esetén szakemberhez való fordulás.
7. Önkormányzati kezdeményezések:
 - A csoport óvodapedagógusainak jelzései alapján a tagintézmény-igazgatóval egyeztetve az anyagilag hátrányos helyzetű családok részére rendszeres vagy rendkívüli segély igénylése.

Az óvoda gyerekvédelmi felelősének munkája

A gyerekvédelmi felelős a nevelőtestületnek az a tagja, aki a tagintézmény-igazgató megbízásából képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi,

irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését.

Az Óvodapedagógiai programban kitűzött feladatokat folyamatosan minden óvodapedagógus végzi. A gyermekvédelmi felelős feladata, hogy a családdal és az óvodapedagógusokkal együttműködve kiküszöbölje a veszélyeztetett gyerekekre ható ártalmakat, megvédje őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásuktól, illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.

A tagintézmény-igazgató gyermekvédelmi feladatai

A nevelési-oktatási intézmény tagintézmény-igazgatója felel

- ✓ a pedagógiai munkáért,
- ✓ a nevelőtestület vezetéséért,
- ✓ a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítéséért, végrehajtásuk szakszerű megszervezéséért és ellenőrzéséért,
- ✓ önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért,
- ✓ a nemzeti és iskolai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezéséért,
- ✓ a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért,
- ✓ a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- ✓ ... a munkavállalói érdekeképviseleti szervekkel és a diákönkormányzatokkal, szülői szervezetekkel való megfelelő együttműködésért,
- ✓ a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért,
- ✓ a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- ✓ a pedagógus etika normáinak betartásáért és betartatásáért.”⁸

A tagintézmény - igazgató feladatkörébe tartozik a gyermek és ifjúságvédelmi munka irányítása. Amennyiben a köznevelési intézményünk a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni segítségét, kér a Gyermekjóléti Szolgálattól. (Család és Gyermekjóléti szolgálat, Jánosháza – valamint Család és Gyermekvédelmi Központ, Celldömölk)

A gyermek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint elérhetőségéről.

⁸ Nkt. 69.§ (2) f)-k)

Az óvodai védő – óvó előírásokkal kapcsolatban a Szervezeti és Működési Szabályzat „Az óvodai védő – óvó előírások, eljárások rendje” fejezet rendelkezik a „Balesetek megelőzésével kapcsolatos feladatokról”, „A rendszeres egészségügyi ellátás formáiról és rendjéről”, és a Programok, rendezvények látogatása esetére szóló biztonsági előírásokat fogalmaz meg.

Az egészséges életmód biztosításához kapcsolódó elvek, célok és feladatok az intézmény Egészségnevelési programjában találhatóak, mely az Óvodapedagógiai program 4. melléklete

Fontos feladat, hogy minden gyermek bekerüljön az óvodába abban az évben, amikor az 3. életévét betölti. Az óvodába kötelező beírni azokat a gyerekeket, akik 3. életévüket augusztus 31-ig töltik be, és még nem járnak óvodába. A 3. életévét betöltő gyermek beírásának elmulasztása szabálysértésnek minősül. A jegyző a szülő kérelmére és a tagintézmény-igazgató, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja. (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8. § (2) bekezdés és 95. § (9) bekezdés). A jegyző kötelessége, hogy az óvodába listát küldjön az érintett gyermekek nevével, címével ellátva, a tagintézmény-igazgató felelőssége pedig, hogy senki ne maradjon ki a beíratáskor.

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- ... A nevelési év elején röviden tájékoztatja a szülőket a gyerekvédelmi programról.
- ... Az óvodapedagógusok, szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermeknél családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét.
- ... Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- ... A gyermekek anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- ... A Család és Gyermekjóléti Szolgálat valamint a Család és Gyermekvédelmi Központ megkeresésére vegyen részt jelzőrendszeri tájékoztatón, szükség esetén esetmegbeszélésen.
- ... A szülők számára jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények elérhetőségeit. /pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó/

Konkrét feladatok, lehetőségek

Óvodánk gyermekvédelmi programjának fő pillére a családok működésének, a gyermeknevelésnek a segítése. Tapasztalatunk szerint a gyermek problémájának oka legtöbbször a család működésének megrekedéséből adódhat. A nehézségek megoldásában a “kis lépések” elvét gyakoroljuk.

Családgondozási folyamat fázisai

A tervezés szempontjai:

- ❖ Eleinte abban nyújtunk segítséget, ami a család tudat szerint a legfontosabb, pl. szeretet, összetartozás, szülői felelősség.
- ❖ Ahhoz, hogy a gyermek viselkedésében, testi-leki egészségében tartós javulás álljon be, a családon belül kell változást elérnünk.
- ❖ Fontos a befolyásolás rövid és hosszú távú, maximális és minimális céljait meghatározni.
- ❖ A szükséges változtatást a családhoz való közeledéssel, majd a változtatások után az önállósodást távolodással érjük el.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről és családjaikról célszerű egy nyilvántartás vezetni, melyben feltüntetjük, hogy a gyermek Fejlődési naplójában szerepelnek azok az alap (minden óvoda gyermekre vonatkozik) és plusz információk, melyek specifikusan halmozottan hátrányos helyzetükből adódnak.

Készítette:

Józsa Ibolya gyermekvédelmi felelős

Boba, 2024. szeptember 01.

4. sz. melléklet ÓPP

Egészségnevelési Program

2024.

1. Bevezető

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi életben adódó helyzetek közül a legegészségesebbet válassza. E gondolkodási képesség fejlesztése érdekében óvodai nevelésünk segíti az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.⁹

Az egészségnevelés fogalmát újra kell fogalmaznunk, túl kell lépünk a korszerűtlen, úgynevezett testi nevelés beszűkült fogalmán, amely csupán a testi gondozást, a testi szükségletek kielégítését, a mozgásfejlesztést, az edzést és a testápolást foglalta magában.

A modern egészségnevelés fogalma követi az egészség modern fogalmának összetevőit. Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta: „Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.”

A definíció szerint az óvodai nevelési program általános nevelési feltételei közé az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek sorolandók:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés),
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása),
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képesség fejlesztése,
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer)
- az óvoda-egészségügyi szolgálattal való együttműködése

⁹ EGÉSZSÉGESEBB ÓVODÁK NEMZETI HÁLÓZATA, (Egészségnevelés az óvodában – című cikkből)

2. A program előzményei:

Az elmúlt években, intézményünkben is megváltozott a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Elsősorban anyagi szempontból váltak hátrányossá, ami magával hozta a családok életvitelének „romlását”, a lehetőségek, élményforrások csökkenését. Meghatározóvá vált az egészséges életmódra nevelés fontossága – minta nyújtása, lehetőségek biztosítása – egészségtudat alakítása, egészséges táplálkozás elősegítése, természethez való viszony alakítása.

Hosszú ideig a rugalmas napirenddel, pedagógiai fejlesztőmunkával, a családokkal és munkánkat segítő szakemberekkel együttműködve segítettük a gyermekek optimális fejlődését.

Nagy hangsúlyt fordítottunk a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelésre, illetve a pedagógiai programok átalakításánál a személyiség- és közösségfejlesztés megtervezésében a környezeti és az egészség nevelésre. A környezeti és egészségnevelés szempontjából különösen fontos elvünk volt, az óvoda „nyitottságának” érvényesítése. A program megtervezésekor kiemelt figyelmet fordítottunk községünk természeti és társadalmi-kulturális jellegzetességeire, adottságaira; a helyi értékek és problémák feltérképezésére.

A program rövid összefoglalása

Ismeretnyújtással, közös tevékenykedtetéssel az egészséges életmód, az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetésére törekszünk az egész nevelési év során. Programjaink során igyekszünk eljutni a családokhoz, népszerűsíteni az egészséges életvitelt. Hitbéli szemléletünkből adódóan, teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.

3. Helyzetelemzés

Tárgyi feltételeink

Intézményünk berendezéseiben tükröződik a környezetbarát szemléletmód: az egyszerűség, a praktikusság, takarékoság, a természetes anyagok felhasználása érvényesül. Tágas csoportszobáink több funkció betöltésére alkalmasak. Elegendő hely áll rendelkezésre játszósarkok kialakítására, különböző tevékenységekre, étkezésre, alvásra, pihenésre. Rossz idő esetén mozgásos játékokat szervezünk, amit mindig nyitott ablaknál végzünk. A csoportszobákat sok növényvel, természetsarokkal, kirándulásokon

gyűjtött „kincsekkel” gazdagítottuk, barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele az ízlésközvetítés miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt is fontos. Bútorzatunk mérete, formája, berendezéseink biztonsága megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak.

Rendelkezünk a szülők és óvodapedagógusok zavartalan megbeszélésére alkalmas helyiséggel. A közelmúltban digitális tartalomfejlesztés keretében fejlesztettünk számítástechnikai eszközeinket. Így most csoportonként van lehetőségünk a programok előkészületéhez, fejlesztő tevékenységhez, dokumentáció elkészítéséhez számítástechnikai eszközöket igénybe venni. A programokon diavetítés, projektor használatára is van lehetőségünk. Beszereztük, és Sósobánkban helyeztük el a DIOO-t, azaz a Digitális Okos Játék Óvodásoknak eszközt. A DIOO egy olyan falra szerelhető, 22 colos érintőképernyővel ellátott doboz, amelynek a segítségével az óvodások készségei játszva, személyre szabottan fejleszthetők, egyben a játék iskolaérettség-felmérő rendszer is. Az eszköz informatikai tudást nem igényel. A gyermekek számára érdekes játékok 16 képességterületet fejlesztenek és mérnek 16 játékba csomagolva, ami több, mint 2000 feladat fokozatosan nehezedő játék. Minden óvoda a saját digitális kulcsával lép be, a rendszer pedig csak akkor engedi magasabb szintre, ha a korábbi feladatokhoz szükséges készségeket már elsajátította, begyakorolta. Az online rendszerbe kötött gépek pedig e-mailben küldenek jelentést az óvodapedagógusoknak, diagramokkal és pontos adatokkal bemutatva, hogy a különböző készségek terén hol tart egy-egy gyerek, továbbá összehasonlítja az eredményeket a játékkal rendelkező többi óvoda eredményeivel.

Udvarunk jól felszerelt, mozgásfejlesztő játékok, homokozók, füves terület, betonos rész áll a gyermekek rendelkezésére a különböző tevékenységekhez. Az épület részleges felújítása során az esési teret homokosról gyöngykavicsra cseréltük, a füves területet kimarattuk, újra füvesítettük, és vezetékes rendszerről öntözhetővé tettük. Az árnyékolás megoldására alapítványi támogatással egy árnyékoló sátrat használhatunk az udvaron. Az épület részleges felújítása során pedig 3 pergolát vásároltunk és szereltettünk fel. Odafigyelünk a balesetveszélyek megelőzésére, a megrongálódott játékokat lehetőség szerint a legrövidebb időn belül megjavíttatjuk, a szabályokat folyamatosan hangsúlyozzuk a gyerekeknek a balesetek elkerülése érdekében.

A környezethigiéniára nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását: a csoportszobák szellőztetését, az ivóvíz higiéniáját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán tartását, gondozását, a helyiségek, mellékhelyiségek takarítását, a játékeszközök higiéniáját, rendben tartását. Az óvodai

környezet megfelelő higiénijának, külső és belső rendjének biztosítása főként a dajkák feladata, azonban ide érthetjük az önkiszolgálási feladatokat, és az óvodapedagógusok környezethez kapcsolódó pedagógiai feladatait is.

Személyi feltételeink

Intézményünkben négy óvodapedagógus és két nevelőmunkát segítő alkalmazott alkalmazására van lehetőség. Jelenleg azonban az óvodapedagógus munkakört teljes számban nincs lehetőségünk betölteni, ezért a fenntartó támogatásával a két fő óvodapedagógus hiányát 2 fő pedagógiai asszisztens alkalmazásával helyettesítjük átmenetileg. Munkánkat időszakonként közfoglalkoztatásban segíti intézményi takarítóként 1 fő. Dajkáink nagyban segítik nevelőmunkánkat, biztosítják az óvoda rendjét és tisztaságát.

4. A nevelési feladatok megvalósítása

4.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Feladatok:

- a. *A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;*
- b. *A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése*
- c. *A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;*
- d. *A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;*
- e. *Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;*
- f. *A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;*
- g. *A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;*
- h. *Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.*

a. A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése

Az óvodapedagógus a gyermek óvodába lépésekor készítsen a gyermekekről anamnézist, ezzel elindítja az ismerkedés folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi szükségleteiknek feltárására helyezze a hangsúlyt. Az óvodapedagógus a gondozási feladatok ellátásánál a bizalomra, példamutatásra törekedjen. Az óvodai élet során fokozatosan érje el, hogy egyéni szükségleteiket önállóan végezzék el. Az óvodában kialakult szokásokat az első naptól ismertesse meg a gyermekekkel, és a későbbiek során ezt következetesen tartassa be. Az alvás alatti bevizelést tapintatosan kezelje, óvakodjon a gyermek megszégyenítésétől. Okait a szülővel közösen keresse, törekedjenek annak megszüntetésére. A gyermekek rendszeresen tartózkodjanak a szabadban, az időjárástól függően minimum napi 2-3 órát. Az óvodapedagógus ügyeljen a gyermekek réteges öltöztetésére, arra készítse a gyermekeket, hogy jelezzék, ha fáznak, vagy melegük van. Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok, a dajka bevonásával állapodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében, az azonos gyakoroltatás érdekében. A gondozási tevékenységek helyes elsajátításában nyújtsanak segítséget a felnőttek és az idősebb óvodások.

b. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A gyermek legalapvetőbb megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres mozgás hozzásegít az egészséges életvitelhez.

A játékos mozgás a teremben és udvaron, a szabad levegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában, az óvodai mindennapokban hangsúlyossá váljon. A mindennapos testnevelés tervezése, szervezése és lebonyolítása az egészséges életmódra nevelés egyik tevékenysége, amelyet az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével minden gyermek számára lehetővé teszünk. A mozgás váljon örömforrássá, kedvvel és aktívan vegyenek részt benne a gyermekek mindenféle kényszer nélkül. A napi szabad levegőn való tartózkodás ideje alatt a tevékenységeket az óvodapedagógus úgy szervezze, hogy a gyermekeknek minél több lehetőségük legyen a mozgásra. Ennek érdekében használja ki a falu környékén található réteket, mezőket, erdei utakat, ahol a gyermekek természetes környezetben futkározhatnak, sétálhatnak, labdázhatnak.

c. A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése

Az egészséges gyermek fejlődésében a mozgás hordozza a legnagyobb transzfert. Az egészséges mozgásfejlődés nyomán alakulnak ki az író- rajzolómozgások, valamint a beszéd. A mozgásfejlődés késése hatással van a grafomotorium és a beszéd alakulására.

Óvodás korban a testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése (kondicionális, koordinációs) elengedhetetlen szerepet töltenek be a gyermekek életében. A mozgás sokoldalú tevékenység, amelynek feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A testnevelési foglalkozásokon túl jelen van a szabad játékban, a környezeti és esztétikai nevelés, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységekben is.

d. A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

Támogassa az óvodapedagógus a higiénés szokások alakulását, segítse a helyes kézmosás folyamatát, biztosítsa ehhez a feltételeket, pl. víz megfelelő hőmérséklete, szappan, saját törölköző, példamutatás, gyakoroltatás, önállóság támogatása, ellenőrzés, differenciált segítségadás. A hátrányos szociokulturális körülmények közül érkezőkre fordítson az óvodapedagógus külön figyelmet.

Az intézményben kialakított só szoba alternatív lehetőséget kínál a légúti betegségben szenvedőknek, illetve rendszeres használata megelőzi a betegség kialakulását. A légúti betegségek egyik leghatékonyabb és bárki számára elérhető kezelési módszere a természetes száraz só terápia, melynek mikroklímája pozitív élettani és gyógyhatással bír az emberi szervezetre, elsősorban a légzőszervekre. A száraz só terápia használata során fokozódik a légzőszervek nyálkahártyájának aktivitása, öntisztulása. Enyhülnek, illetve teljesen meg is szűnhetnek a gyulladásos folyamatok, mint pl. az arcüreggyulladás, homloküreg-gyulladás, vagy a hörghurutgyulladás. Továbbá a légúti megbetegedések, allergia, asztma, nátha esetén is bizonyítottan hatékony. De a magas vérnyomás, szívproblémák, alvászavar és dohányzás okozta irritációk is hatékonyan kezelhetők vele, és immunrendszer erősítő hatású.

Az óvodapedagógus az óvodában megbetegedett kiütéses, lázas, hasmenéses, erősen köhögő- gyermeket társaitól különítse el. A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, fokozott kézmosással, zsebkendő használatlaltal gátolja meg.

e. Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életmód megteremtéséhez az óvodapedagógus tartsa fontosnak a

testápolási szokások elsajátítását, a tisztaság igényének kialakítását. A szokások kialakítása, azok rögzítése az óvodapedagógusok feladata. Az óvodában a gyermekek ebéd után mossanak fogat. Az óvodapedagógus szoktassa a gyermekeket már 3 éves kortól a helyes fogápolás szabályaira. Az óvodapedagógus szoktassa a gyermekeket arra, hogy szükség szerint fésülködjenek meg. Az óvodapedagógus kísérje figyelemmel, ha szükséges segítsen a zsebkendő, a szalvéta, az egészségügyi papír helyes használatánál. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz a felnőttek teremtsék meg a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket. A tisztálkodás során az óvodapedagógus ügyeljen arra, hogy a gyermekek a saját eszközeiket használják. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában.

A tagintézmény-igazgató kísérje figyelemmel és az étkezés terén érje el, hogy az étrend a gyermeki szervezet számára megfelelő tartalmú legyen. Tartsa fontosnak a változatosságot, az évszaknak megfelelő vitamindús étkezést. Érjük el gyermekek étkeztetésének minőségi javulását, beleszólásunk lehessen az étrend alakításába.

f. A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

A csoportszobák bútorzata alkalmazkodjon a gyermekek méreteihez, anyaga legyen könnyen tisztán tartható, színük a gyermekek érzélemvilágával harmonizáljon. A termek legyenek világosak, a folyamatos szellőztetés legyen biztosított. A dolgozók ügyeljenek arra, hogy a mosdó kövezete mindig száraz legyen, ezzel előzve meg a balesetveszélyt.

Az óvodapedagógus a gyermekek játékait úgy válogassa össze, hogy anyaguk természetes legyen, állandó tisztántartásuk a dajkák feladata.

A gyermek alvási igényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetéssel teremtsék meg a feltételeket. A nyugodt pihenés feltétele a csend, az elalvás előtti mese játékon keresztül hat a szenderegő gyermekekre.

Az óvoda dolgozói ügyeljenek arra, hogy a gyermekek úgy a csoportszobában, mint az udvaron biztonságos, balesetmentes környezetben legyenek. Az óvoda udvara legyen a felnőtt szemével áttekinthető.

g. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

Tartsuk szükségesnek, azoknak a szokásoknak, magatartásformáknak kialakítását,

melyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják mindennapjainkban. Megfigyeléseink, séták, kirándulások során gyakoroljuk a természetóvó, -védő magatartást. Ne szemeteljünk, ne tépjük le a virágokat, ne tördeljük le az ágakat, ne bántsuk az állatokat, csak olyan dolgokat gyűjtsünk, amit a természet már elengedett.

Energiatudatosságra törekszünk, takarékoskodunk a vízzel, az árammal, a fűtéssel. A gyerekeket figyelmeztetjük, hogy ne pazarolják az értékes energiát, a vízcsapokat mindig zárják el, ha észreveszik, hogy felkapcsolva maradt a villany egy helyiségben, szóljanak felnőtteknek.

Az öltözőkben hasznátelelem-gyűjtő tartályokat helyeztünk el.

Egészségét, Nyárköszöntő rendezvényeinken adjunk lehetőséget a szülőknek, partnereinknek, hogy bemutassák környezetbarát kapcsolódásaikat (pl. méhész előadása).

Nevelésünk során tartjuk elsődlegesnek a gyermekek szokásrendszerének alakítását a magatartás és a cselekvés szintjén, a már meglévő pozitív szokásokra építve, a negatív szokások gyengítésével.

h. Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gyermekek egészségügyi ellátása a mindenkor érvényes egészségügyi törvény szerint történik. Az esetleges rendellenességek kiszűrése esetén az arra rászoruló gyermek fejlesztését a szakember utasításai alapján a család látja el. A szülő kérésére lehetőség szerint az óvodapedagógus nyújtson segítséget a családnak, ha szükséges a Nevelési tanácsadó szakemberével vegyék fel a kapcsolatot pl. gyógytestnevelővel. Az óvodapedagógusok végezzék az eddigiek szerint a lábtornát, beépítve a szervezett és spontán mozgásfejlesztő gyakorlatokba.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvétet és védettséget. Alapító okiratunk alapján vállaljuk enyhén fogyatékos gyermek ellátását, ennek részletes leírása Pedagógiai programunkban megtalálható.

4.2 ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS¹⁰

4.2.Kapcsolattartás, együttműködés¹¹

5. Értékelés

- Az összes iskolába készülő gyermek (átlagának) viszonylatában 75% feletti értéket kívánunk elérni az Egészséges életmód alakítása területén.
- Az összes iskolába készülő gyermek (átlagának) viszonylatában 75% feletti értéket kívánunk elérni az Érzelmi nevelés és szocializáció területén.
- Előző nevelési évhez viszonyítva Együttműködési megállapodások száma növekszik.
- Betegségek miatti hiányzások száma az előző évhez képest csökken. (tervezzük)
- Szülői jelenlét az óvodai programokon érje el a 25%-t.

Készítette:

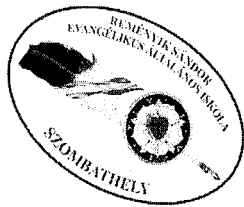
Józsa Ibolya
Józsa Ibolya

tagintézmény-igazgató

¹⁰ Részletezve ÓPP 5. fejezet 2. pontja-10. oldal

¹¹ Részletezve ÓPP 6. fejezet 4. pontja-21. oldal

Reményik Sándor Evangélikus Óvoda,
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
9700 Szombathely, Szent László király u. 7-11.

Tel.: 94/505 913

E-mail: remenyik@lutheran.hu

Honlap: remenyik-iskola.hu

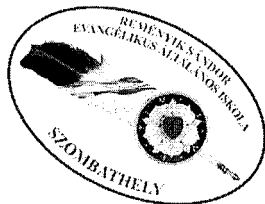
Tárgy: Pedagógiai Program módosításának véleményeztetése

A Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete a Pedagógiai Program módosítását áttanulmányozta, megvitatta, a változások elfogadásáról egyöntetűen döntést hozott.

Szombathely, 2024. február 22.

.....
főigazgató

Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
9700 Szombathely, Szent László király u. 7-9.

Tel.: 94/505 913
E-mail: remenyik@lutheran.hu
Honlap: remenyik-iskola.hu

Tárgy: Pedagógiai Program módosításának véleményeztetése

A **Szülői Munkaközösség** és a **Diákönkormányzat** áttanulmányozta és véleményezte a Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete által módosított és elfogadott *Pedagógiai Programot*.

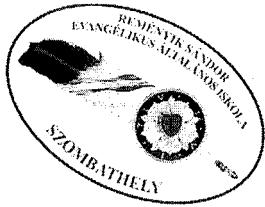
A **Szülői Munkaközösség** és a **Diákönkormányzat** az iskola *Pedagógiai Programját* jónak, az iskolai közösség által kitűzött céloknak megfelelőnek tartja.

Szombathely, 2024. február 23.

szülői közösség

diákönkormányzat

Reményik Sándor Evangelikus Óvoda, Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti Iskola
9700 Szombathely, Szent László király u. 7-9.

Tel.: 94/505 913
E-mail: remenyik@lutheran.hu
Honlap: remenyik-iskola.hu

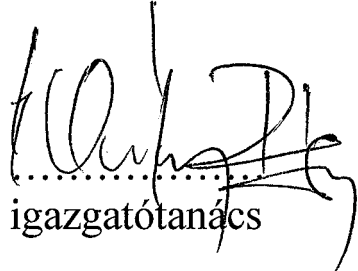
Tárgy: Pedagógiai Program módosításának véleményeztetése

Az **Igazgatótanács** áttanulmányozta és véleményezte a Reményik Sándor Evangelikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola főigazgatója által módosított *Pedagógiai Programot*.

Az **Igazgatótanács** az iskola a *Pedagógiai Programban* megfogalmazott módosításokat elfogadja.

Szombathely, 2024. február 26.

igazgatótanács

Jegyzőkönyvi kivonat

A Szombathelyi Evangélikus Egyházközség Presbitériuma 2024. február 27-én hozott határozatáról

A Szombathelyi Evangélikus Egyházközség Presbitériuma, mint a Reményik Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fenntartó testülete az iskola Pedagógiai Programjának módosítását egyhangúlag elfogadja.
(4./2024. presbitériumi határozat (II.27.))

Szombathely, 2024. február 27.

Lovass Tibor

egyházközségi felügyelő

Steindl-Papp Judit

lelkész

